

A NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁGOK VEZETŐINEK BESZÁMOLÓ JELENTÉSEI

Balatonőszöd, 2013. január 9–10.

AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

1. Legfontosabb célkitűzések

- Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2012. december 7. napján elkészített Szervezeti és Működési Szabályzatát, a vidékfejlesztési miniszter 2012. december 20. napján jóváhagyta. A szabályzatban részletezett feladatok végrehajtása és a szervezeti struktúra átalakítása a 2013. első negyedév legfontosabb célkitűzése.
- Az Igazgatóság a rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzatból történő átcsoportosításról szóló 1233/2012. (VII. 12.) Korm. határozat által biztosított 40 millió forintos forrást a védett természeti területek védelmi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. évi törvény (továbbiakban: Vsz.) hatálya alá tartozó ingatlanokra a következő felosztás alapján használta fel:
  - 1.) elővásárlási jog keretében megvásárolt Vsz. hatálya alá tartozó ingatlanok;
  - 2.) a tulajdonosok által eladásra felkínált Vsz. hatálya alá tartozó ingatlanok, ingatlanhányadok; és az
  - 3.) Igazgatóság által kezdeményezett kisajátítási eljárások.

Az Igazgatóság által a Vsz-t ingatlanvásárlásokra felhasználható
40 millió forintos keret teljes egészében kifizetésre illetve lekötésre került

Megnevezés	Lekötött pénzösszeg	Ingatlanok területe (ha)
Elővásárlási jog keretében	12.433.862-Ft	38,6064 ha
Tulajdonosok által vételre felajánlott ingatlanok	2.590.085-Ft	14,6895 ha
Kisajátítási eljárás keretében	23.811.437-Ft	173,8566 ha
A megbízott ügyvéd munkadíja, (szerződés előkészítés, szerződéskötés, stb.).	1.174.500-Ft	-
Összesen:	40.009.884-Ft	227,1525ha

A 9.884 Ft-ot az Igazgatóság saját forrásból fedezi.

- Az **OTP Bank Lovas Világkupa** 2012. november 30 és december 2. között immár hatodik alkalommal, 16 nemzet sportolóival a Papp László Sportarénában került megrendezésre. A rendezvényen több mint 300 ló és több ezer érdeklődő vett részt.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Prislop Zefir és Goral Vackor nevezetű hucul lovaival a „- Büszkeségeink - a hagyományos magyar lófajták tenyészszemle győztesei” programban indult.

- A 2012 és 2013. évi legfontosabb célkitűzések:

- 2012.12.10. Mikulás Kupa (Dédestapolcsány) rendezvényen való részvétel
- 2013.01. Balogh Liget Fedeles Kupa versenysorozaton való részvétel
- 2013.02. Balogh Liget Fedeles Kupa versenysorozaton való részvétel
- 2013.03. Balogh Liget Fedeles Kupa versenysorozaton való részvétel
- 2013.08. V. Jósvalfői Lovasnapok megrendezése
- 2013.08. Huculska Parádán való részvétel (Sk)
- 2013.09. XIX. Dni Huculskie (POL) rendezvényen való részvétel
- 2013.12. OTP Lovas Világkupa rendezvényen való részvétel.

- A barlangüzemeltetés legfontosabb célkitűzése a kiadások csökkentése, a bevételek és a vendégforgalom növelése, illetve szinten tartása volt.

- A 2012-es év legfontosabb turisztikai célkitűzése a látogatószám emelése, illetve szinten tartása. 2010 őszén és a 2011-es turisztikai szezon elején a korábbi magas belépőjegy árakat Igazgatóságunk jelentős mértékben csökkentette, ezzel a tavalyi évben jelentős látogatószám növekedést értünk el. Ezt terveztük az idei évben is teljesíteni. A környezeti nevelés területén az év végi csoportokat is tekintve az utolsó negyedévben és éves szinten is jelentősen növeltük a látogatószámot.

- A 2012-es IV. negyedévben kiemelt feladat rendezvények kapcsán nem volt. Az Állatok Világnapja rendezvény alkalmából kapcsolatfelvétel történt a katolikus egyház és a ferences rend regionális képviselőivel.

- A hagyományosan minden év december 30-án rendezett *Óévbúcsúztató operett és musicalgála* elnevezésű barlangi koncerten ez évben nyereséges volt.
- Az Őrszolgálat vonatkozásában kiemelt célkitűzésként szerepelt az adott időszakban a megváltozott jogszabályok ismertetése, elsajátítása a biotikai adatok gyűjtése, a Natura 2000 területekről (országjelentés, erdőtervezés), fokozott terepi jelenlét fenntartása az illegális tevékenységek visszaszorítása érdekében, rendőrségi együttműködés, az Őrszolgálati belső tervező-ellenőrző rendszer hatékonyabbá tétele és a képzések, oktatások megszervezése. A fokozott területi jelenlét a ráfordítható létszámnak megfelelő. Az ATE területén a jelentős arányú adminisztratív és egyéb ellátandó feladatok miatt a terepi jelenlét problémás, néhol nem kielégítő. Itt a folyamatosan jelentkező adminisztratív terhelés miatt létszám hiány alakult ki (2 fő természetvédelmi őr folyamatos adminisztratív munkát végez).
- Az ANPI. tulajdonában, kezelésében lévő műszaki gépek berendezések állapotának szinten tartása, az épületek épületgépészeti rendszereinek folyamatos javítása karbantartása a biztonságos működés érdekében.
- Az informatikai rendszer, valamint a használati számítógépek szoftver illetve hardver támogatásának biztosítása, adatvédelme.
- Az ANPI. szálláshelyek, turisztikai látványosságok, épületek, irodák környezetének ápolása, gondozása, tisztántartása.
- Az időszaknak megfelelő, kezelési tervben megfogalmazott természetvédelmi célkitűzések, területkezelési feladatok ellátása, végrehajtása (legelőápolás, hagyományos gyümölcsösök kezelése).
- Az állattartó telepek takarmányellátásának és trágyaelhelyezésének biztosítása.
- A géppark folyamatos biztosítása a területkezelési munkálatokra (karbantartás, szinten tartás).
- A területkezelési munkák háttér munkáinak biztosítása (vállalkozókkal történő kapcsolattartás, területkezelés ellenőrzése, stb.).
- Takarmány időjárástól történő megóvása.
- Erdészeti ágazati ügyek koordinálása, fakitermelések, lakossági gyűjtések bonyolítása.
- AKG és SAPS támogatások koordinálása (gazdálkodási napló, adatszolgáltatások, részvétel a képzésen).
- Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos hatékony hatósági döntés-előkészítés (szakmai vélemények készítése és adatszolgáltatás hatósági eljárások kapcsán) fenntartása.
- Taktaközi ex lege területre vonatkozó egyeztetés az ÉMI-KTVF-el.
- Natura 2000 országjelentéshez kapcsolódó adatszolgáltatás.
- Gyepkezelési és inváziós fajok elleni kezelési monitoring végrehajtása.
- NBmR monitoring tevékenység végrehajtása és koordinálása.
- Egyedi tájértékek kataszterezése, illetve a felmért települések egyedi tájérték adatbázisának ellenőrzése, aktualizálása.
- Nemzeti Ökológiai Hálózat felülvizsgálata.
- Országos Településrendezési Terv Natura 2000 érintettség felülvizsgálata.
- Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos egyeztetés, terepbejárás és adatgyűjtés
- Az ANPI pályázati projekt koordinációs irodájának legfontosabb feladata a Támogatási Szerződéssel rendelkező pályázati programok eredményes, hatékony és szabályszerű megvalósítása – együttműködésben a szakmai megvalósítókkal és a kivitelezőkkel. A napi szintű – főként adminisztrációs és döntéselőkészítési – feladatok jelentős része a Támogatási Szerződésben rögzített költségvetési tételek felhasználására irányuló szerződések előkészítése (az ajánlattételi dokumentációt és a nem közbeszerzési eljárások lefolytatása).
- A napi szintű, főként adminisztrációs és döntéselőkészítési feladatok mellett a kormányzati célkitűzések elérése érdekében az elmúlt időszak kiemelt feladataként jelent meg az alapidokumentumokban megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében a forrásbevonás – azaz a pályázati projektek előkészítésére irányuló tevékenységek.
- A saját vagyionkezelésű erdőterületeken a szerkezetátalakítási munkához szükséges fakitermelések megszervezése, fakitermelő vállalkozók és értékesítési lehetőségek felkutatása. Az erdőfelújításokhoz szükséges terület- és talaj-előkészítő munka elvégzése, őshonos erdészeti csemeték beszerzése, ültetése
- Az előző évekhez hasonlóan várható a 2013. évet érintő nagyszámú hatósági megkeresés a KTVF és az erdészeti hatóság részéről
- Az erdészeti hatóság erdőtervezési munkájához adatszolgáltatás a gömri illetve a szerencsi erdőtervezési körzetet érintően, természetvédelmi célú javaslatok megfogalmazása az erdőrézlet-szintű egyeztető tárgyalásokon.

2. Vezetés, irányítási feladatai

- A napi egyeztetések a vezetői fórumokon történnek elsődlegesen, a kiemelt, napi rutintól eltérő feladatok írásbeli utasítások és személyes megbeszélések során jutnak el a munkatársakhoz.
- A közfoglalkoztatási programban dolgozó túravezetőket tovább foglalkoztattuk az év végéig.

- A közönségszolgálati és környezeti nevelési területen felmerült előkészítési és végrehajtási feladatokat az érintett kollégák az adott időszakban maradéktalanul elvégezték.
- Elkészültek a természetvédelmi örök heti és havi munkatervei, havi jelentései, és az elvégzett feladatok havonkénti adminisztratív értékelése is megtörtént, az adminisztratív és terepi ellenőrző rendszer működik, az adminisztratív segítség alkalmazása egyértelműen előnyös volt az Őrszolgálat működésében.
- A felmerült műszaki és informatikai hibák esetén a személyi és tárgyi feltételek hozzárendelése, prioritások meghatározása, az elvégzendő feladatok meghatározása, folyamatos számonkérése és ellenőrzése. A gépjármű szolgálat területén a gépkocsik biztosítása, az igényekhez történő hozzárendelése, szervezése. A gépkocsi futások racionalizálása, a költségek csökkentése érdekében.
- A Természetvédelmi Területkezelési Osztály a területkezelésben és erdészeti munkákban résztvevők, valamint a vállalkozók munkáját, saját vagyonkezelésű erdők erdészeti ágazati ügyeit színvonalasan koordinálta (Aggteleki Tájegység, Zempléni Tájegység).
- Elkészült a MAB övezeti besorolás térképi interpretációja, továbbá folyamatos az inváziós növényfajok speciális kezelés tervezése, kezelés végrehajtása, elterjedés/kezelés eredményességének felmérése.
- A pályázati projekt koordinációs iroda – így az azzal összefüggő vezetési és irányítási feladatok is – közvetlenül az ANPI igazgatójának felügyelete alá tartozik.
- Az erdészeti ágazat munkavégzésében jelentős könnyebbséget jelentett, hogy szeptember 17-től természetvédelmi örök részmunkaidőben bevonásra kerültek erdészeti gazdálkodási feladatok végrehajtására.

3. Végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok

- Október hónapban a Vass Imre-, Rákóczi- és a Baradla-barlang Vörös-tó – Jósvalfő közötti szakaszán zajló felújítás (régie lámpatestek cseréje korszerű LED-es lámpatípusokra) miatt túrák nem indultak. Tárgyhóban ezen a szakaszokon túravezetés helyett, az ott dolgozók karbantartói munkálatokat láttak el a barlangokban, illetve a vörös-tói látogatóközpontban.
- November és december hónapban a Baradla-barlang aggteleki szakaszában zajló felújítás miatt túrák nem indultak. Tárgyhóban ezen a szakaszokon túravezetés helyett, az ott dolgozók karbantartói munkálatokat láttak el.
- Az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály szerkezetét illetően, egy fő 4 órás munkarendben dolgozó kormánytisztviselő novembertől veszélyeztetett terhesként tartós betegállományba került, a Tourinform irodában egy fő közmunka programban foglalkoztatott kolléga munkaviszonyát - saját kérésére - novemberben közös megegyezéssel megszüntették.
- Az adott időszakban is kiemelt szempont volt közmunkaprogramban alkalmazott munkaerő feladatokhoz való tervezése, irányítása, a munkagépek javításának osztályra történő áthelyezése, eszköztár kialakítása., az erdész munkakörben 1 fő TÓO-ról TTO-ra történő áthelyezése.
- Fontos feladat volt az erdészeti szakreferens pótlása, új ügyintézési rend kidolgozása.
- A beszámoló által érintett időszakban a hatékonyabb munkavégzés és a megfelelő HR allokáció biztosítása érdekében a projektiroda munkáját 1 fő közfoglalkoztatott támogatta – ez főként irodai kisegítő munkát jelent (másolás, scannelés, iktatás, postázás, iratrendezés, stb.). Az ügyintéző – a feladatok áttekintését követően – a Pannon Magbank partner intézeti koordinátoraként kerül foglalkoztatásra, 6 órás munkaidőben.
- 4 db Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósítandó pályázati program támogatási szerződésének aláírása van folyamatban. Aláírást követően a projektek szakmai munkáinak megvalósításába jelentős megvalósítói kör kerül bevonásra, míg a pályázat projekt koordinációs iroda munkájában 1 főállású projektasszisztens kerül alkalmazásra.
- Saját vagyonkezelésű, legelő és rét művelési ágú gyepterületeinken a fásításból történő fakitermelések ellenőrzésére és a kikerülő faanyag értékesítésére –határozott időre- további 1 fő foglalkoztatását vállaltuk.

4. Szakmai irányítás fő feladatainak értékelése

- A szakmai irányítás a szolgálati út betartásával történik. Az egyes feladatok ezeken a csatornákon közvetlenül jutnak el a munkatársakhoz. A feladatok elvégzése többnyire önállóan, magas szakmai színvonalon történik.
- A Túraszervezési és barlangüzemeltetési osztály által üzemeltetett barlangokban (Baradla-barlang, Rákóczi-, Béke-, Kossuth- és Meteor-barlang) a negyedik negyedévben a jelentéstétel napjáig összesen 9.810 fő fordult meg. 2011-ben ugyanebben az időszakban 12.158 fő fordult meg. A létszámcsökkenés oka a barlangok felújítása miatti bezárás volt. 2012-ben összesen 92.324 fő vett részt barlangtúráinkon, 2011-ben 99.482 fővett részt barlangtúráinkon.

- Az Őrszolgálat 2012. utolsó negyedévében is folyamatosan ellenőrizte a védett- és N2000 területeket. Ennek eredményeként az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat 2012. IV. negyedévében 65 esetben kezdeményezett közigazgatási hatósági eljárást, 8 esetben tett szabálysértési feljelentést a természetvédelem érdekeit sértő, illetve ahhoz kapcsolódó jogellenes cselekmény miatt.

Figyelmeztetésre 82 esetben, büntető feljelentés megtételére 1 esetben, közigazgatási határozatok ellenőrzésére 41 esetben került sor, míg más hatóságokkal közös szolgálatellátásra 28 alkalommal került sor.

- 2012. IV. negyedévben az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat által felderített jogsértések miatt, a különböző hatóságok az elkövetőkre 1.078.600 Ft bírságot szabtak ki.

- Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a III. negyedévben elvégezte az ANPI vagyongazdálkodásában lévő területek és vagyontárgyak átfogó, lajtrom-szerű, egységes szempontok szerinti felmérését, amely a területek és vagyontárgyak állapotának ellenőrzésén túl kiterjedt a 12/2012 (VI.8.) VM utasításban foglalt előírások ellenőrzésére is mind a saját használatú, mind a haszonbérbe adott területek vonatkozásában. A felmérés adminisztratív feldolgozása, az eredmények értékelése az utolsó negyedévben készült el. A felmérés tapasztalatai alapján megjelölték az azonnali beavatkozást igénylő ingatlanokat, javaslatokat tettek a szükséges intézkedésekre.

- 2012. IV. negyedévében elsősorban az ebben az időszakban legjellemzőbb jogellenes cselekmények megelőzése, illetve szankcionálása érdekében elsősorban az orvhorgászat-halászat, az illegális fakitermelések illetve a védett természeti területeket és NATURA 2000 területeket károsító, terepmotorozás és quadozás ellen szerveztünk a rendőrséggel közös akciókat, illetve láttunk el közös szolgálatot.

- 2012. IV. negyedévében folytatódott a Natura 2000 területeket érintő intenzív, terepi biotikai adatgyűjtés. A Sajóládi-erdő és Makkoshotyka Natura 2000 területein a vagyongazdálkodó, a Rendőség, és a Természetvédelmi Őrszolgálat közös és rendszeres fellépésének eredményeként már az elmúlt időszakokban jelentősen csökkent illegális cselekmények száma stagnál.

- A IV. negyedévben a Natura 2000 területeken a beszámolási időszak sajátosságaira való tekintettel elsősorban a fahasználatok ellenőrzése történik.

- Az Országgyűlés elfogadta az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvényt, amely nagyban érinti a Természetvédelmi Őrszolgálat működését. E jogszabály megismerése, elsajátítása rendkívül fontos, csakúgy, mint a változó körülmények és követelmények támasztotta kihívásokra a 2013. január 1-i hatályba lépésig történő felkészülés. E felkészülést a törvény értelmezésével az Őrszolgálat a jogszabály megjelenésekor megkezdte. A 2012. december közepén belső továbbképzésre kerül sor a témával kapcsolatban.

A Természetvédelmi Területkezelési Osztály részéről a jelentés időszakában az alábbi fő feladatok merültek fel:

Gépezemeltetés:

- Az őszi munkavégzésnek megfelelően a szezonális munkák, továbbá az állattartáshoz szükséges feladatok ellátása. Legelőápolások (szárazzás) elvégzése, szántók előkészítése vetésre, az elöregedett, amortizálódott gépállomány, erő-és munkagépek karbantartási munkálatai, folyamatosak, a gépek állapotának szinten tartása állandó javításokkal, karbantartásokkal.

- Az Igazgatóság épületéhez és a turizmust szolgáló egyéb egységekhez vezető utak, parkolók hótól történő mentesítése.

Takarmány felhasználás:

- A betárolt széna és szalma bálák időszaknak megfelelő felhasználása az állattartó helyeken,

- A Zempléni Tájegységben betakarított széna körbálák átszállítása az állattartó, szérűskert telephelyekre ,

Természetvédelmi területkezelés, erdészet:

- új területek kijelölése bér munkára (szárazzásra), vállalkozóval szerződéskötés - novemberben 25 ha szárazzása, előkészítése a 2013. évi SAPS támogatáshoz történő benyújtásra,

- október-novemberben 75 ha legelő ápolása-szárazzása, a 2012. évi kezelési tervben meghatározott feladatok nagy része elkészült, márciusig az elmaradt szárazzási munkák előreláthatólag végrehajthatók,

- a Gyertyánkúti rét vállalkozóval történő kezelése megvalósult (költségtakarékosság),

- a hagyományos gyümölcsösök kézi kezelési munkálatainak elvégzése (26 ha kézi kaszálása),

- kézi erőt igénylő munkák elvégzése (kis kockabálák fel-és leterhelése ~ 7700 db),

- a 2012. évi AKG és Natura 2000, JFGK ellenőrzések kifizetésének igénylése,

- AKG és Natura 2000, JFGK helyszíni ellenőrzésekben szakértői részvétel,

- Területbérlettel megvalósult egy faanyagraktár kialakítása a MÁV rakodóállomáson,

- Kézi szerszámok és alkatrészek elhelyezésére raktárhelyiséget alakítottunk ki a Szin-Malomban,

- MTÉT területekre vonatkozó kaszálási bejelentések ügyintézés, a Központi Statisztikai Hivatalhoz statisztikai jelentések küldése, gazdálkodási napló (2011-2012) vezetése, elektronikus benyújtása, SAPS, AKG támogatási problémák ügyintézés (elutasító Mepar blokk módosítási kérelmek fellebbezése, átfedések megszüntetése, előző éves AKG összeg visszaigénylésének fellebbezése MVH felé). A Szin-Malomban tervezett gépszin kialakítása nem valósult meg, az engedélyeztetési feladatok folyamatban vannak.

- A kezelési tervben előírt feladatok elvégzésének (2012. évi kezelési terv megvalósulás) adminisztrálása.

- Az Igazgatóság részéről a feladatok teljesítése megfelelő módon megtörtént (teljesítési határidők betartásával, megfelelő szakmai színvonalon), az Aggteleki és Zempléni Tájegységben dolgozók munkájának összehangolása megfelelően sikerült.
- A projektiroda szakmai irányítását az ANPI igazgatója végzi, a munkatársakkal az együttműködés folyamatos, zökkenőmentes, a szakmai tevékenységek biztosítása érdekében az ANPI több szervezeti egységével együttműködik.
- Saját vagyongazdálkodású erdőterületeken, 2012. évben 278,32 hektár nagyságú területre jelentettünk be természetvédelmi célú fakitermeléseket. Ezekről a területekről bruttó 16910 m³ fatérfogat kitermelését terveztük. A tevékenységek végzése területegységre vetítve közel egyenlő mértékben oszlik meg a 2 tájegység között (ATE: 140,16 ha; ZTE: 138,16 ha), azonban - elsősorban a természeti adottságok miatt - a Zempléni Tájegység területén négyszeres mennyiségű fakitermelés zajlik (ATE: 2997 m³; ZTE: 13913 m³). A tervek végrehajtása a tervezett ütem szerint zajlik.

5. Gazdálkodás eredményessége

- Az Igazgatóság 2012. évi költségvetésének teljesítése érdekében a működési bevételek maximálása, és a kiadások lehetőség szerinti csökkentése volt a cél.

- A bevételek alakulása:

Az Igazgatóság fennállása alatt hosszú éveken keresztül az idegenforgalom termelte a legnagyobb bevételt, ami most csökkenő tendenciát mutat. Az első negyedév végén a 2011. évhez képest 96%-os volt a bevétel, ami az év végére 73%-ot mutat. A barlang bevétel novemberben csak 57%-ra teljesült, de ebben szerepet játszott, hogy „A barlangokban egykor kialakított világítási rendszerek energiatakarékos, a lámpaflóra kialakulását és terjedését minimalizáló átalakításának megvalósítása az Aggteleki Nemzeti Park területén” projekt végrehajtása miatt valamennyi barlangszakaszon leállást kellett biztosítani. Decemberben a „Mikulás-túráknak” köszönhetően a barlangbevétel az előző évihez képest 50%-kal emelkedett. A szállásdíj ezzel szemben a felére csökkent, az áras bevétel 68-ra teljesült. Összességében a decemberi idegenforgalmi bevétel 2011. évihez képest 92%-ra teljesült, negyedévet nézve 72 % -ra.

- A kiadások alakulása:

A közfoglalkoztatott program keretében 80 fő átlag foglalkoztatását vállaltuk, ami október végéig csak 60 fő volt. Ezért, hogy ne kelljen a támogatást visszafizetnünk, illetve ne csökkentsék arányosan a dologi kiadásokat, és a tárgyi eszközök vásárlására fordítható költséget, november elején 37 fő felvétele vált szükségessé.

A támogatást folyamatosan elszámoljuk, a költségek részletes megoszlása a mellékelt táblázatban megtalálható.

Szállítói állományunk kezelését megfelelően végezve elértük, hogy lejárt tartozásunk nincs.

-

- Vevőállományunk következetes kezelését is folyamatosan végezzük kintlévőségeink csökkentése érdekében.

- A Túraszervezési és barlangüzemeltetési osztály által üzemeltetett barlangokban a bevétel - a már említett barlangbezárás miatt - a jelentéstételi időszakban a tavalyi év IV. negyedévéhez képest kevesebb.

- Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság lóállománya:

- lóállomány összesen: 201 db
- ebből hucul: 199 db
- ebből magyar hidegvérű: 2 db
- teljes lóállományból saját: 200 db
- ebből kihelyezve: 22 db
- saját kanca: 130 db
- saját herélt: 20 db
- saját mén: 48 db
- ebből fedezőmén: 7 db

2012. évben született hucul csikók:

- 2012. évben összesen 31 db csikó született. A született csikók közül két egyed pusztult el 2012. május 20-án és 2012. augusztus 19-én.

- A folyamatos karbantartások, és gyors eseti javításokkal a régi eszközök működési idejét meghosszabbítottuk a ráfordítási költségek szinten tartása mellett.

- Főbb elvégzett feladatok: Központi irodaházban: - portásfülke kialakítása, - hálózati melegvíz ellátás kialakítása. Kúria Lovasbázison: - ló mosó és patkoló tető építése. Szín Malom épületben: - irattár kialakítása. Vöröstó látogatóközpont: - radiátor kiépítése, - víz csőtörés javítása. Jósvalói apartman lakásokban: - villamos fogyasztásmérők kiépítése. Aggtelek Gömöri u. 45. szám alatt: - gázolajkút építésének befejezése, - vadhűtő áthelyezése, - belső műhelyek kialakítása. Bódvarákó (Esztramos): - szennyvíz rendszer tisztítása, javítása.

-

- Az erdészeti gazdálkodási tevékenységek jelentős bevételt eredményeztek.

Az erdészeti ágazat 2012. évi tevékenysége során folyamatosan növekvő területeken végzi el a természetvédelmi kezeléseket. A természetvédelmi célkitűzések mellékhasznaként, az ország alapvető gazdasági célkitűzéseit is szem előtt tartva, az utóbbi negyedévben is jelentősen nőtt a fakitermeléssel érintett területek aránya.

- A pályázati projekt koordinációs iroda nem önállóan gazdálkodó egység, azonban jelentős, a gazdálkodással összefüggő tevékenységet végez. A Támogatási Szerződéssel rendelkező projektek kötött költségvetéssel rendelkeznek, így a felmerülő kiadások csak az abban foglaltak mentén számolhatók el. A Támogató Szervezet korábbi, különböző projekteket érintő ellenőrzéseinek megállapítása szerint a projektek pénzügyi tevékenységei szabályszerűen, a vonatkozó iránymutatások mentén történnek, elszámolási nehézségek nem merülnek fel.

- A gazdálkodással kapcsolatos kiemelkedően fontos megállapítás, hogy a külső közbeszerzési tanácsadó projektekbe történő bevonásának eredményeként valamennyi közbeszerzési eljárás szabályszerű megvalósítás és pontos adminisztrációja biztosítottá vált.

-

6. Humán tevékenység, személyzeti munka, képzés, továbbképzés, a vezetői és beosztotti állomány megítélése

- Az igazgatói, igazgatóhelyettesi és az osztályvezetői utasítások betartására kerülnek. Kihágás, fegyelmi vétség nem történt.

- Nagy szükség van a megfelelő képzettségű és hozzáállású agilis munkavállalók alkalmazására és kiemelten fontos a munkában már bizonyított munkatársak megtartása, ami a jelenlegi közfoglalkoztatási program keretében nehezen valósítható meg. A környezeti nevelési csoportban megfelelő a munkaerő állomány, a Tourinform és Ajándékbolt viszonylatában fontos lenne a pozíciók erősítése, a továbbképzés, a hosszú távú tervezés lehetősége.

- Az Őrszolgálat az Edelényi Kistérség Közcélú Társasága gyakornoki programjából 1 fő 2012. november 26-tól vesz részt a munkánkban.

- A rendelkezésre álló létszám a Természetvédelmi Őrszolgálat esetében az egyéb feladatok ellátása miatt csökkenti az alapfeladat ellátására fordítható munkaidőt, befolyásolva az Őrszolgálat működését. A Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály a beszámoló időszakában 416 ügyiratot kezelt (84 főszám, 335 alszám).

- Az ATE hiányzó természetvédelmi őr státuszának feltöltése folyamatban van (a pályázat kiírását követően megtörtént a jelentkezők elsődleges – végzettség és gyakorlat szerinti – válogatása, jelenleg a személyes meghallgatások szervezése folyik. Az új természetvédelmi őr-gyakornok várhatóan 2012. december közepén áll munkába).

- Megkezdődött a Természetvédelmi Őrszolgálat elhasználandó terepi egyenruházatának, illetve védőruházatának pótlása. Az első ellátási elemek beérkeztek.

- A közmunkaprogram végrehajtása során, 8 fős önállóan tevékenykedő csoportot sikerült kialakítani, amelynek feladata a Szerencsi-tavak természetvédelmi kezelése.

- A tervezett BTLS elsősegélynyújtó tanfolyam idő és kapacitás hiányában 2013. I. negyedévére tołodik.

- A Természetvédelmi Területkezelési Osztály 9 fő közmunka programban történő foglalkoztatása 2 fő irodai adminisztrációs munkákban is tevékenykedett).

- Az osztályról 1 fő kötelező AKG oktatáson volt.

- 1 fő erdészeti, 2 fő vagyonekezelési értekezleten vett részt Tóserdőn november elején.

- A TTO-n alkalmazott kollégák decemberben jelentős mennyiségű fizetett szabadságot és ünnepnapokat töltöttek.

- Az erdészeti szakszemélyzet részvétele a TÖO által szervezett jogszabályi változásokról szóló előadáson.

- A munkatársak az Igazgatóság hajtó vadászatain is aktívan részt vettek (hajtás, szállítás).

- A heti rendszerességgel megtartott osztályértekezletek biztosítják a folyamatos szakmai konzultációkat, kapcsolattartást (Aggteleki Tájégség), a Zempléni Tájégség kollégáival is folyamatos és hatékony a kapcsolattartás.

- A projektiroda 2 fő állandó munkatárssal működik – decembertől további 1 fő rész munkaidős kolléga működik közre a napi munka ellátásában –, azonban az egyes projektek eredményes megvalósítását szakmai munkatársak segítik.

- A Határon Átnyúló Együttműködési Programok eredményesebb megvalósítása érdekében angol nyelvi továbbképzés szükségessége továbbra is felmerül.

- A Minisztérium által biztosított fizetésbeli eltérítés érezhetően növelte az érintettek motiváltságát, munkahely iránti hűségét. Szintén az elvégzett munka megbecsülésként értékelhető a munkaruhával való ellátás is.

- A humánpolitikában jelentős pont az évente megrendezésre kerülő szakágazati konferencia, ahol az egyes szakágazatok információkat, tapasztalatokat cserélhetnek, tudásuk más nemzeti park igazgatóságok és a minisztérium képviselői előadásai által jelentősen bővíthet.

- Közmunka-program keretében foglalkoztatottaink esetében viszonylag magas volt a fluktuáció. Elsősorban a rendszeres munkavégzésbe való beilleszkedés nehézségei, a korábban feketegazdaságban végzett munka folytatási szándéka, de legtöbbször mesés nyugat-európai munkahelyek ígéretei születtek a távozási szándékot. Amennyire nyomon lehetett követni, ezeknek az embereknek szóló ígéretek a mesék világában maradtak; a helyüket a tervezett munka elvégzéséhez szükséges mértékben fel tudtuk tölteni.

- A közmunka-program keretében foglalkoztatottak esetében is fontos lenne a továbbképzéseken való részvétel lehetősége. Az erdészeti ágazat esetében például a motor-fűrészkészítő tanfolyamon szerzett képzettség megszerzése után, a saját vagyionkezelésű területeken végzett motorfűrészes munka az invazív fás-szárúak visszaszorításában jelentős eredmények felmutatásához vezethetne.

7. Ellenőrzés feladatai

- Az ellenőrzés napi szinten munkakezdekortól telefonon történik. A feladatok elvégzésére, a határidők és kötelezettségek megtartására vonatkozó ellenőrzés a havonta esedékes írásbeli beszámolóban kerül rögzítésre.
- A rendezvények és a környezeti nevelési tevékenység során felmerült ellenőrzési feladatok napi szinten, illetve feladatcsoportonként megtörténtek.
- A Túraszervezési és Barlangüzemeltetési Osztály dolgozói által elvégzett munkák, pénzügyi szabályzat betartása, a túralétszám, túraútvonal betartása folyamatos ellenőrzés alatt áll. Kihágás, fegyelmi vétség nem történt.
- Az Őrszolgálat ellenőrzési tevékenysége során az egyes irányítói szintek ellenőrzési tevékenysége is feladatként került meghatározásra. A területi ellenőrzések a tájegységvezetők számára is feladat.
- Adminisztrációs ellenőrzés (menetlevél, havi jelentések, GPS jármű logger).
- Osztályvezetői területi ellenőrzések.
- Munkavégzéssel kapcsolatos jogszabályi megfelelés ellenőrzése.
- Az ellenőrzések során a munkavégzéssel kapcsolatban probléma nem merült fel.
- A tervező-ellenőrző rendszer adminisztratív ellenőrzési része folyamatos (heti, havi tervezés, beszámolás, eseti jelentések).
- Az ellenőrzések során tapasztaltak alapján a tevékenység szabályozása folyamatos.
- Egy alkalommal került sor vezetői intézkedés kérésére, mivel a ZTE területén erdészeti feladatokat ellátó kolléga munkatervének ellenőrzésekor megállapításra került, hogy tevékenysége - annak szükség szerinti volumene miatt - jelentősen túllépte volna a munkaidőre vonatkozó jogszabály által meghatározott kereteket. A vezetői intézkedés haladéktalanul megtörtént.
- Az elvégzett hibaelhárítás, javítás esetén a beszerzett anyagok, alkatrészek felhasználásának beépítésének ellenőrzése, a ráfordított munkaidő ellenőrzése, a munkaerő kihasználtság figyelemmel kísérése, a gépjármű futásteljesítmények ellenőrzése, vizsgálata, szükségességének igazoltatása, üzemanyag felhasználás folyamatos ellenőrzése.
- Vállalkozókkal szerződés alapján kezelt területek ellenőrzése (legelőápolások, erdészeti termelések).
- Faanyag felhasználás ellenőrzése (lakossági és egyéb faértékesítés, szállítási munkák).
- Gépjármű használat ellenőrzése.
- Nyilvántartások ellenőrzése.
- Üzemanyag felhasználás ellenőrzése.
- A mezőgazdasági erőgépek műszaki állapotának ellenőrzése.
- Kezelési tevékenység kezelési tervvel való összehasonlítása.
- Saját erőgépekkel megvalósult területkezelési tevékenységek ellenőrzése.
- Kézi munkát igénylő feladatok ellenőrzése.
- A projektiroda munkája az ANPI belső rendszerén túl is folyamatos ellenőrzés alatt áll – a Támogató Szervezetek helyszíni ellenőrzési munkatársai vizsgálják papír alapon és a projekt által érintett területek bejárásával a pályázati programokban foglalt vállalt célkitűzések elérését. IV. negyedéves helyszíni ellenőrzés nem történt.
- A megvalósítás alatt álló KEOP projektek folyamatos belső ellenőrzést igényelnek (pl. előre nem látható tevékenységek bekövetkezése esetén a gyors reagálás támogatja a vállalt célkitűzések elérését), a felmerülő kérdések tisztázása és egyeztetése érdekében az ANPI igazgatójával egy szakmai egyeztetésen vettünk részt a Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Kft-nél, az elhangzottak projekt szintű átvezetése folyamatban van.
- Az ellenőrzési folyamat az erdészeti ágazatban is napi szinten történik. A saját szervezésben történő fakitermelések növekvő volumene a szabályozási rendszer állandó javítását követeli meg, emiatt is fontos a folyamatba épített ellenőrzés, majd az ellenőrzések eredményeként észrevett hibák javítása. Az apróbb működési eltérések napi szintű javítása megoldott, az átfogóbb szabályozásokat a vezetés a teljes folyamat elemzésének ismeretében oldja meg.

8. Államigazgatási és társadalmi kapcsolatrendszer megítélése

- A társszervezetekkel, nemzeti park igazgatóságok turisztikai munkatársaival való kapcsolattartás kiváló. A nyílt rendezvények (közönségnap, nyílt napok, társadalmi eseményeken való részvétel (közös koszorúzás nemzeti ünnepeinken, szemétszedés, stb.) segíti a helyi társadalmi csoportokkal való jó kapcsolat kialakítását, illetve fenntartását.

- A környezeti nevelési programokon és az egyéb rendezvényeken – különös tekintettel az év végi Mikulás túra során - a helyi lakosság és a térségbeli érdeklődők jelentős számban részt vettek. Az eseményekről az országos média is beszámolt.

Az Őrszolgálat kapcsolatrendszere Napi szintű, kétirányú kapcsolat a hatósági eljárásokkal kapcsolatban az érintett államigazgatási szervekkel:

- Részvétel az egyes szakterületek szorosabb általános együttműködésének kialakításában,
- Gazdálkodókkal, haszonbérlelőkkel történő rendszeres egyeztetés,
- Lakossági bejelentések,
- Ismeretterjesztő, illetve szakmai előadások.

- December hónapban az ANPI a 2012. évi CXX tv. rendelkezéseinek megfelelően kezdeményezte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitánysággal kötelezően megkötendő együttműködési megállapodás megkötésének előkészítését.

- A kapcsolattartás az elvárásoknak megfelelően alakult. A korábban elmaradt egyeztetés az ÉM-KTVF-el megtörtént, mind a hatósági eljárások, mind a tény-adatszolgáltatások tekintetében hasznosnak bizonyult.

- A területi kollégák rendszeresen egyeztetnek a térség gazdálkodóival és a haszonbérlelőkkel.
- Az elmúlt negyedévben számos - elsősorban sérült állatokkal kapcsolatos - lakossági bejelentést kaptunk, amelyeket minden esetben kezeltek a helyi kollégák. A bejelentők felé rendszeresen történik visszacsatolás is.
- A tervezett polgári természetőri tanfolyam idő és kapacitás hiányában elmaradt, megtartását 2013. első negyedévében tervezzük.

- A működési területen folyamatos a kapcsolattartás a gazdálkodókkal, a haszonbérlelőkkel, a területkezelési és erdészeti feladatokban bér munkát végző vállalkozókkal, és az MVH-val, Erdészeti Igazgatósággal.

- A társszervekkel történő kapcsolattartás, együttműködés kedvező, akadályoztatás, negatív tapasztalat a beszámolási időszakban nem merült fel.

- A pályázati projekt koordinációs iroda kapcsolatrendszere 3 fő szegmensre irányul:

- ANPI munkatársak – az együttműködés a szakmai tevékenységek mentén folyamatos,
- A projektekbe bevont vállalkozók, beszállítók, szolgáltatók, szakértők – a megkötött szerződések mentén, a célok elérése mentén folyamatos, a célok elérését szolgálja,
- Támogató szervezetek képviselői (ide értve az ellenőrzési osztályok, csoportok munkatársait is).

- Az erdészeti ágazat államigazgatási környezetét alapvetően 2 szervezet, az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága alkotja. Alapvetően mindkét szervvel jó kapcsolat alakult ki, a természetvédelmi szabályozás érdekében tett szakmai véleményeink és belföldi jogsegélyeink javaslatait változtatás nélkül elfogadják, tudomásul veszik. E szervezetek felé az előírt határidők betartásával álláspontunkat igyekszünk következetesen képviselni, sajnos azonban saját vagyongazdálkodási területeink tekintetében a viszonyosság elve kevésbé érvényesül.

9. Javasolt célkitűzések

- A 2011-es bevételi eredményeket, látogatószámokat 2012-ben is legalább szinten kell tartani. A látogatókat terhelő járulékos többletköltségek (üzemanyag áremelkedés, infláció) okozta nehézségeket a marketing tevékenység kiterjesztésével, célzott tevékenységgel kell kiküszöbölni.

- Felkészülés a 2013. évi költségvetési évre, megalapozó tervek előkészítése.
- A ménes számára előállított elegendő téli takarmány raktározása.
- A 3-4 évet betöltő csikók betanítása nyereg alá, illetve fogatba.
- Választásra kerülő csikók bélyegzése, lóútleveleik igénylése.
- A közfoglalkoztatási program nyújtotta lehetőségek maximális kihasználása.

- 2012. december 31-ig a KEOP 3.1.2/2F/09-2009-0015 azonosító számú, barlangokban egykor kialakított világítási rendszerek energiatakarékos, valamint az érintett barlangokban kialakult lámpaflóra terjedésének minimalizálása, megakadályozása elnevezésű projekt kivitelezési munkálatainak befejezése.

- Október 01. napjával a HUSK/1101/221/0180 azonosító számú, Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt világörökség barlangjainak kezelése elnevezésű projekt megvalósítása nem kezdődött meg, a támogatási szerződés aláírása decemberben várható.

- Újabb biotikai adatok gyűjtése a védett és Natura 2000 területekről.
- Biotikai adatbázis naprakészé tétele.
- Natura 2000 fenntartási tervek elkészítése.
- Mesterséges üregek védetté nyilvánítása.
- 2013. évi természetvédelmi területkezelési terv elkészítése.
- Kövirózsa Apartman házban a fűtési rendszer javítása, gázkazán csere.
- Aggtelek Gömri u. 45. szám alatti Műszaki bázison a fűtési rendszer kiépítése, és központi raktár létrehozása.

- Gépszín elkészítése Szin-Malomban.
- A kezelési tervben szereplő természetvédelmi célkitűzések megvalósítása.

- Őrszolgálat

- Újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről (országjelentés, erdőtervezés).
  - Fokozott terepi jelenlét fenntartása az illegális tevékenységek visszaszorítása érdekében.
  - Rendőrségi együttműködés fenntartása, új jogszabályi keretek közötti működési protokoll kialakítása.
  - Újjonnan kialakításra kerülő Járási Kormányhivatalokkal történő együttműködési rendszer kialakítása.
  - Az őrszolgálati belső tervező-ellenőrző rendszer fenntartása.
  - Terepi egyenruha beszerzés, pótlás, új őrök felszerelése, képzése.
  - Polgári természetőr tanfolyam és vizsga.
- A 2012-es év, de különösen a IV. negyedév folyamatainak átfogó elemzése szükséges az erdészeti ágazatban, ami eredményeként várhatóan a következő negyedévben új igazgatói utasítás kidolgozása válik szükségessé.
- Fontos feladat a következő évben, hogy az erdőgazdálkodás ne a vegetációs időszakokra tervezzen, hanem - a növekvő gazdasági eredményesség figyelembe vételével - a pénzügyi éves tervezésre álljon át. Emiatt a 2013. évben plusz feladatként fog jelentkezni a 2014. évi tervek legkésőbb őszi engedélyeztetése, a 2014-es pénzügyi terv legkésőbb 2013. év novemberében történő kidolgozása.
- Fontos célkitűzés lenne a véleményezésre bemutatott DigiTerra EIR ágazati szoftverének beszerzése.
- Igazgatóságunk munkavégzésében jelentős szerep hárulhat a közmunka-program keretében foglalkoztatottakra. Ennek kereteit, a hatékony munkavégzés feltételeinek megteremtését kiemelt feladatként kell kezelni.

10. Kérelmek, javaslatok

- Az ANPI KEOP-320/11-2012-0027 azonosító számú pályázatának – mely a területkezeléshez szükséges gépek beszerzésére irányul – értékelése megtörtént, azonban forráshiány miatt elutasításra (tartaléklista) került. Miután a beszerzés az ANPI alapfeladatainak ellátását szolgálja, ezért javasoljuk a szükséges forrás bevonásának/átcsoportosításának ösztönzését (akár a kevésbé kihasznált keretek mozgósításával, mely a 2007-2013-as tervezési időszak zárásának közeledtével még lehetséges).

Jósvafő, 2013. január 7.

Veress Balázs
igazgató

BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Beszámoló a 2013. január 9-10-i államtitkári értekezletre *Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BfNPI)*

I. A 2012. év legfontosabb célkitűzései

A BfNPI 2012. évi kiemelt feladatai a II. NKP fő célkitűzéseéhez illeszkedtek, figyelembe véve a 2007-2013. közötti időszakra megnyílt és megnyíló EU-s és hazai forrásokat, valamint a BfNPI 2009-2014. közötti időszakra vonatkozó 6 éves fejlesztési tervét, illetve alapozva az EU Magyar Elnökség alatti környezetvédelmi prioritásokra is. (Az alábbiakban csak a főbb célkitűzések vannak kiemelve.)

- EU-s pályázati lehetőségek eredményes felhasználása a 2012. évben is fő prioritásunk maradt (pl. pályázatok beadása az „Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés” megnevezésű KEOP 3.2.0 pályázat elnyerésére)
- EU Natura 2000 hálózat működtetése a 2012. év új feladatainak ismeretében
- Geopark kandidálási folyamat zárása
- Közhiteles nyilvántartás folyamatos frissítése
- A Pannon Csillagda Látogatóközpont megnyitása

II. A vezetés, irányítás főbb feladatai

A napi vezetési feladatok ellátásán és a munkafolyamatok szervezésén túl a pályázati fejlesztések hatékony és jó forrásfelhasználó megvalósítása és a társszervezetekkel valamint a civil szervezetekkel való kapcsolattartás volt a legfontosabb vezetési folyamat. A 2012. évben a NATURA 2000 ügyekkel kapcsolatos feladatellátás és a VSZT-s földvásárlások élveztek prioritást. Ennek érdekében számos utasítás és körlevél került kiadásra és a feladat ellátása folyamatosan kontroll alatt volt.

Főbb napi vezetői feladatok

- Irányítja a hozzá tartozó egységek és ezek vezetőinek, szakembereinek szakmai munkáját.
- Munkafolyamatba épített ellenőrzést végez.
- A vezetői ellenőrzés keretében beszámoltatással folyamatosan ellenőrzi mindazokat a tevékenységeket, amelyek az általa irányított egységek az SZMSZ szerint ellátnak.
- A vonatkozó szabályoknak megfelelően és módon ellenőrzési jogot gyakorol. Feladatkörét érintően intézkedéseket tehet a feladatok és a feladatokat teljesítő munkavállalók ideiglenes átcsoportosítására.
- A munkavállalókat érintő munkáltatói intézkedés megtételével kapcsolatos feladatok (pl. álláshelyek betöltése, minősítések készítés, képzések, jutalom meghatározása).
- Szakmai ügyekben az Igazgatóság dolgozóit utasíthatja, akik az általános szabályoknak megfelelően, az utasítás végrehajtására kötelesek.
- Vezetői fórumrendszer működtetése: hangsúlyos, napi rutin (*reggeli eligazítás, munkafüzet vezetése*)
- Munkahelyi ellenőrzés, alkoholszonda esetleges alkalmazása
- GPS berendezések beszerelése a BfNPI gk. és traktor állományába
- Szankciók lehetősége adott (írásos figyelmeztetések születtek)
- Panaszkönyv beírások kiértékelése
- Elismerések:

Magyari Máté	Miniszteri Elismerő Oklevél (Márc.15.)
Szinai Péter	Miniszteri Elismerő Oklevél (márc. 22.)
Dr. Kopek Annamária	Pro Natura Díj (ápr.22.)
Hegy Lajosné Hilda	Pro Natura Emlékplakett (ápr.22.)
Novotny Zsolt	Miniszteri Elismerő Oklevél (ápr. 22.)
Szinai Péter	Államtitkári Dicséret, Emléklap (dec. 27.)
Kenéz István	Államtitkári Dicséret, Emléklap (dec. 27.)

III. Végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok

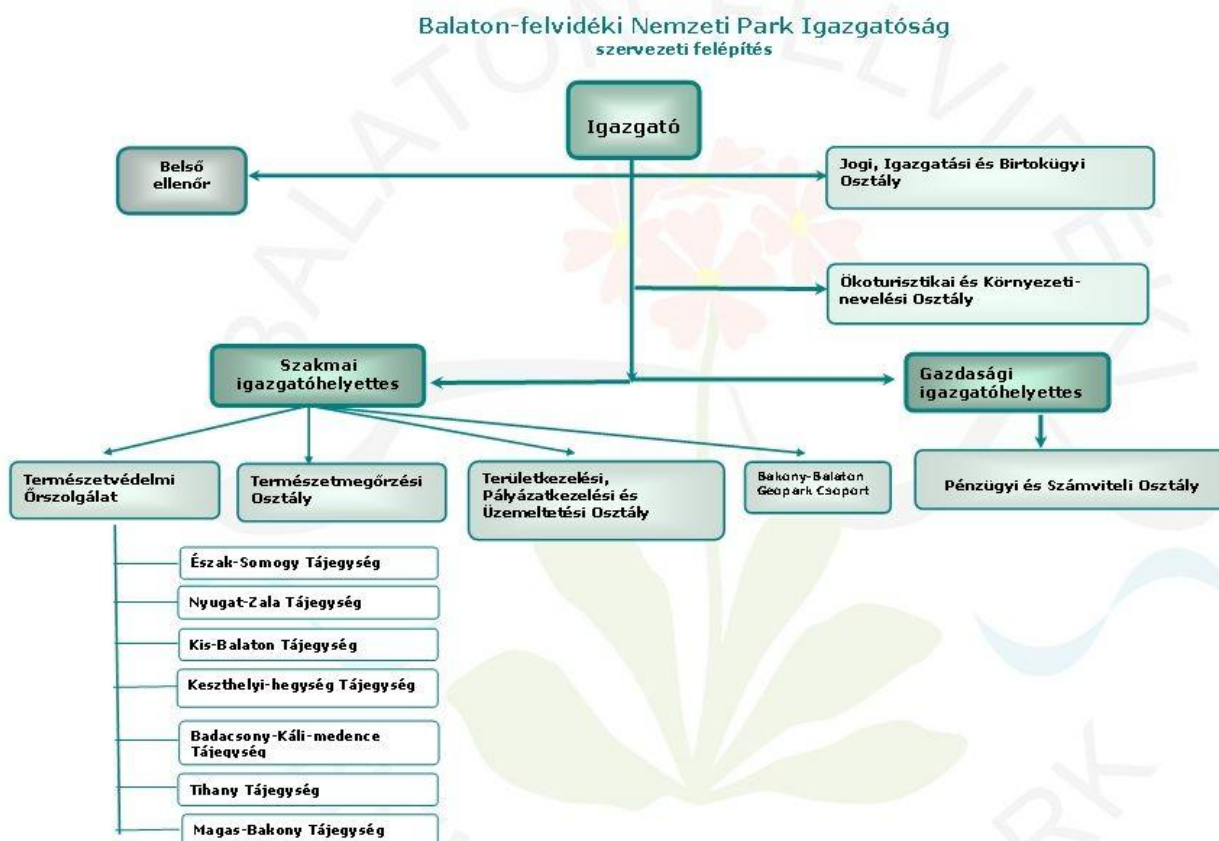
2012.06.16-án miniszter úr kiadta a BfNPI módosításokkal egységes szerkezetbe fogalt Alapító Okiratát, amely két rendkívül fontos új rendelkezést is tartalmaz:

- feltüntetésre került egy zalai és egy keszthelyi telephely. A telephelyek elfogadása a pályázati lehetőségek miatt is kiemelkedő,
- az Igazgatóság a jövőben vállalkozási tevékenységet is folytathat.

2012. november hónapban elkészítettük a 2013-2014. évre vonatkozó Esélyegyenlőségi Tervünket, ezzel egyidejűleg az előző évi terv teljesüléséről szóló beszámoló is elkészült.

2012. IV. negyedévében megkezdődött az NPI-k új egységes szerkezetű SZMSZ-ének kidolgozása. Igazgatóságunk a VM előírásait maximálisan figyelembe véve kialakította új szervezeti felépítését, valamint a szabályzat tervezetét elkészítette és határidőre felterjesztette. A gazdasági igazgató helyettes személyében változás történt, a felterjesztést megtettük. Az utasítást figyelembe véve új szervezeti egységek kerültek kialakításra ill. összevonásra.

Miniszter úr a BfNPI új, egységes szerkezetű SZMSZ-ét 2012. december 21-én jóváhagyta, így az hatályba lépett:

IV. A szakmai irányítás fő feladatainak értékelése

- Vezetői fórumrendszer működtetése megfelelő: Napi, heti vezetői feladatok, osztályértekezletek:

V. A gazdálkodás eredményessége

A BfNPI a 2012. év eddigi finanszírozása a meglévő nehézségek ellenére kiegyensúlyozott képet mutat. Az év elején történt zárolás miatt az állami támogatás összege tovább csökkent (eredeti előirányzatunk 183,2 millió forint volt ez 276,56 millió forintra változott) Eddig likviditási probléma és néhány naposnál hosszabb fizetési késedelem nem Igazgatóságunk részéről nem volt.

A 2012. év 1-12. havi állami támogatás szerkezete:

Költségvetési támogatás eFt-ban	218 467	276 586	126,6%
ebből működési célra	154 321	166 586	107,9%
felhalmozási célra	64 146	110 000	171,5%

Zsebszerződéssel érintett ingatlanok vásárlására a jelen beszámolási időszak után - augusztusban - kaptunk 100.000 eFt összeget, mellyel a Vszt hatálya alá tartozó földterületek vásárlását kezdtük meg és az indulás óta készítjük elő több már megtörtént.

A BfNPI bevételei a 2012. évben összességében a várt szinten alakultak. December végén a turisztikai bevételek 16 %-kal haladták meg a 2011. év hasonló időszakának bevételeit. A Pannon Csillagda bemutatóhely várakozás felett teljesített, a Tapolcai-tavasbarlang pedig csaknem 112.000 látogatót fogadott (adatokat lásd IX. pontban).

A Park Villa Panzió 1278 vendégéjszakát és 6.311 eFt bevételt hozott, ami a 2011. évi 1154 vendégéjszakához képest növekedést mutat.

A BfNPI főbb intézményi bevételei 2012. 1-12 hónapban (1.171.914 eFt):

Megnevezés	2011	2012	Változás %
Működési bevételek	496 411	506 480	102,03%
Működési célú pénzeszköz átvétel	160 687	173 873	108,21%
Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel	435 062	204 437	46,99%
Felhalmozási bevételek	2 268	5 126	226,01%
Előző évi előirányzat maradvány átvétel	105	5 125	4880,95%
Költségvetési támogatás	218 467	276 586	126,60%
Összesen	1 313 000	1 171 627	89,25%

A BfNPI főbb kiadásai 2012. 1-12 hónap (1.078.303 eFt):

Megnevezés	2011	2012	Változás %
Személyi juttatások	264 608	284 077	107,36%
Munkaadókat terhelő járulékok	63 065	69 976	110,96%
Szociálpolitikai ellátások	0	4 500	n.a.
Dologi kiadások	319 928	421 547	131,76%
Beruházások	728 341	351 115	48,20%
Felújítások	800	4 025	503,13%
Kölcsönök nyújtása	250	0	n.a.
Összesen	1 376 992	1 135 240	82,45%

A kiadások tekintetében továbbra is törekedünk a lehetséges mértékű takarékosagra, de elsősorban a hajtó és kenőanyag árak és más árváltozások és szükséges beszerzések miatt a dologi kiadások növekedtek. Összességében az intézményi kiadások csökkenésének oka a pályázati fejlesztések 2011. évtől való jelentős finanszírozási különbsége adja.

A BfNPI a 2012. év eddigi finanszírozása a meglévő nehézségek ellenére kiegyensúlyozott képet mutat. Az év elején történt zárolás miatt az állami támogatás összege tovább csökkent (eredeti előirányzatunk 183,2 millió forint volt ez 169,8 millió forintra változott) Eddig likviditási probléma és néhány naposnál hosszabb fizetési késedelem nem Igazgatóságunk részéről nem volt.

Állatállomány:

Megnevezés	2011.09.30	2012.09.30	Változás (%)
	(db)	(db)	
Bivalybika	3	4	33
Bivalytehén	200	200	0
Bivaly növ.	50	55	10
Bivaly össz.	253	259	2,3
Szürke marha	4	4	0
Szürke tehén	184	155	-16
Szürke növ.	54	71	31
Szürke össz.	242	230	-5
Tenyészkos	5	4	-25
Anyajuh	185	173	6,5
Bárány	26	48	85
Juh össz.	216	225	4

VI. A humán tevékenység, személyzeti munka, képzés, továbbképzés, a vezetői és beosztotti állomány megítélése

Jelentősebb személyzeti ügyek:

- 2012. decemberében kezdeményeztük 1 fő kormánytisztviselő pénzügyi és számviteli osztályvezetővé történő kinevezésének jóváhagyását,
- ugyancsak decemberben kezdeményeztük a gazdasági vezető /igazgatóhelyettes kinevezésének visszavonását és javaslatot tettünk új gazdasági vezető kinevezésére.
- 1 fő MT munkatárs elbocsátása
- Közfoglalkoztatás: Az év során átlagosan 40,5 fő foglalkoztatása történt meg, összesen 49 embert érintett a program. A pályázaton mintegy 45 M Ft felhasználása történt meg.

VII. Az ellenőrzés 2012. évben végzett főbb feladatai

- 2012. évben a belső ellenőr az ellenőrzési program alapján vizsgálta a BfNPI kiadvány és ajándéktárgy kezelésének gyakorlatát azt kisebb megállapítások megtételével jónak minősítette.
- Ellenőrzési jelentés készült az irattározás és iratkezelés tárgyában: Megállapításai szerint az ügyek előrehaladásának informatikai nyomonkövetése, illetve a határidő monitoringok informatikai megvalósításának bevezetése még nem teljesen megoldott. A 3-4 évnél régebbi iratok irattári jellel (tételszámmal) még jellemzően nem ellátottak. A részletes jelentésben apróbb észrevételek, megállapítások megfogalmazása történt meg, melyek az Iratkezelési Szabályzatot is érintik.
- Vizsgálat folyt az állattartás körülményeinek és az állatok kezelésének dokumentációja kapcsán. A megállapításokra reagálva az Igazgatóság több változtatást alkalmaz a továbbiakban.
- Az Igazgatóság pénzkezelő helyeinek és pénzkezelési tevékenységének működéséről, különös tekintettel a Hegyestűi Geológiai bemutatóhely üzemeltetésére és annak működésére. A Hegyestűn található bemutatóhelyet szerződéssel vállalkozó látta el, de a beszédett látogatói bevétel postai feladásával többször is késedelembe esett, ezért a vizsgálat megállapításait is fegyelembé véve a vállalkozóval szerződést bontott az Igazgatóság.
- Az igazgatósági épület,- objektum belső intézményüzemeltetés, működtetés, gondnoksági feladatellátás vizsgálatáról is készült ellenőrzési jelentés, megállapításaira 2013.-ban készül intézkedéssorozat.
- A Természetvédelmi Őrszolgálat által vezetett őrszolgálati naplók vezetését is vizsgálta egy ellenőrzés és erről ellenőrzési jelentés készült. A naplók vezetése megfelelő volt az év során.
- Két alkalommal került sor a NAV által ÁFA ellenőrzésre a Pénzügyi és Számviteli Osztályon. Az elszámolással kapcsolatban megállapítást nem tettek, az elszámolások megfelelőek voltak.

- A munkavédelmi ellenőrzés a munkabiztonsági szakértő részéről megtörtént. A 2012. év végén az érintésvédelmi ellenőrzés szervezése volt folyamatban, annak lefolytatása és az általa feltárt kisebb hibák kijavítása 2013. évben történik.
- Az Igazgatóság az ÁSZ témavizsgálat kapcsán 21 tanúsítvány kiállításával és szöveges kiegészítés megadásával vett részt. A vizsgálat Igazgatóságunkra hátrányos megállapítást nem tett.

VIII. Az államigazgatási és társadalmi kapcsolatrendszer megítélése

Mivel az Igazgatóságunk közfeladata a természetvédelmi közszolgáltatás és a jogszabályokban meghatározott közhatalmi tevékenységek ellátása, ezért fontos, hogy ennek keretei között minden esetben a vonatkozó jogszabályoknak és belső utasításoknak megfelelően járjunk el (pl. szabálysértési eljárások; közérdekű adatok igénylése; feladat- és hatáskörünkbe tartozó ügyek intézése, illetve az ide nem tartozó ügyek áttétele). A munkánknak, a szakmai irányításnak az egyik minőségi mutatója az ügyfelek elégedettsége. Ezzel kapcsolatban az alábbiakat jelentjük:

- Az Igazgatóság kormánytisztviselői fentieknek megfelelően végzik munkájukat. Ebben a témakörben nem érkezett panasz.
- A szabálysértési hatósági (természetvédelmi szabálysértés) ügyintézés során sem az eljárás alá vont személyek, sem az eljárásban részt vevő egyéb személyek részéről panasz, észrevétel nem érkezett az eljáró kormánytisztviselőkkel szemben.
- A természetvédelmi bemutatóhelyek üzemeltetését vállalkozók, illetve a Tapolcai-tavasbarlang, Hegyestű Geológiai Bemutatóhely, Lóczy-barlang esetében saját – többnyire MT-s – dolgozók bevonásával végezzük. Ezekon a nagyközönség által látogatott helyeken, amelyek összes vendégforgalma éves szinten eléri a 328.000 főt, többféle lehetőség van az elégedettség, illetve a problémák jelzésére:
  - Vendégekönnyv: ebbe bárki bejegyezheti véleményét az adott bemutató hellyel, az ott végzett tevékenységgel kapcsolatban. A bejegyzéseket rendszeresen átolvassuk. A tapasztalat az, hogy ezek a bejegyzések szinte 100%-ban dicsérőek. A jelzett problémák általában intézkedést nem igényelnek, mert poénnak szánták ezeket, illetve olyan dolgot kifogásolnak, amelyek a normál működéshez hozzátartoznak (pl. sorban állás).
  - Online, önkéntesen kitölthető, alapvetően anonim kérdőív (elérhető a BfNPI hivatalos honlapján /www.bfnp.hu/ az adott bemutatóhely oldalán): 2012. évben december 17-ig összesen 97 db online kérdőív érkezett be, amelyek alapvetően dicsérő jellegűek. Kiértékelésük folyamatban van.
  - A Magyar Turizmus Zrt. és a Vidékfejlesztési Minisztérium együttműködése keretében, az általuk megadott minta szerint kérdőívezzük a bemutatóhelyekre vonatkozóan (papír alapú, kitöltése önkéntes). Ebben az évben 164 db érkezett be, amelyek szintén alapvetően dicsérő jellegűek. Az összes NPI-től beérkező adat továbbításra került a Pannon Egyetem részére kiértékelés céljából. Előreláthatólag 2013. március elején kapjuk meg a kiértékelést.
  - Vásárlók könyve: Az ebbe történő bejegyzéseket a bemutatóhelyet működtetők minden esetben beküldik a BfNPI központjába, és ezek iktatásra és hivatalos megválaszolásra kerülnek. Az idén összesen 9 panaszos bejelentésünk volt egész évben. Ebből kettő vonatkozott a Lóczy-barlangra, a többi a Tavasbarlangra a várakozás miatt. A panaszos leveleket mindig megválaszoltuk.
- A BfNPI hivatalos honlapján és facebook oldalán is lehet bejegyzéseket tenni munkánkról. Ezek alapvetően mind pozitív kicsengésűek (pl. összesen közel 4000 „like” BfNPI és a bemutatóhelyek facebook oldalain). Belső felmérésünk szerint honlapunk látogatottsága éves szinten eléri a 1.160.000-t, továbbá 1922 fő feliratkozott a honlapunkon keresztül hírlevelünkre.
- A BfNPI-nek címzett e-maileket iktatjuk és a normál ügyintézés során intézzük (lásd fentebbi megjegyzések).

IX. A 2012. év főbb szakmai eredményei (a szokásos részletes igazgatósági jelentés elkészül 2013. I. negyedévében)

Projektek, pályázatok

Pályázat neve	Azonosító	Részvételelünk	Össz. költség teljes projekt (M Ft)	Tám. összege BfNPI részére (M Ft)
<i>Futó pályázatok</i>				
Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki nemzeti Park Igazgatóság működési területén. II. forduló	KEOP-3.1.2./2F/09-2010-0026	Pályázó	273	273
Élőhely-védelem és -helyreállítás a Balaton-felvidéki nemzeti Park Igazgatóság területein. I forduló	KEOP-7.3.1.2./09-2010-0030	Pályázó	25	25
Élőhely-védelem és -helyreállítás a Balaton-felvidéki nemzeti Park Igazgatóság területein. II forduló	KEOP-3.1.2./2F/09-11-2012-0014	Pályázó	390	390
Élettelen természetvédelmi értékek védelme a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. II. forduló	KEOP-3.1.2./2F/09-2010-0008	Pályázó	128	128
Élőhelyvédelem, -helyreállítás a Kis-Balaton Medence és A Ny-Külső-Somogy kistájakon. (A Második fordulóra pályázott összeg: 480 M Ft)	KEOP 7.3.1.2/09-2010-0040	Pályázó	24	24
Majorfelújítás Veszprém megyében és eszközbeszerzés Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés.	KEOP 3.2.0./11-2012-0010	Pályázó	247	247
Majorfelújítás Zala megyében és eszközbeszerzés Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés.	KEOP 3.2.0./11-2012-0009	Pályázó	248	248
Pannon Csillagda- Látogató Központ kialakítása Bakonybélben	KDOP-2.1.1./B-09-2010-0040	Pályázó	528	448
Eastern Bakony LIFE +	LIFE 07 NAT /H/000321	Partner	591 2.422.547 €	68 232.393 €
Central Europe Operational Programme HABIT-CHANGE 2007-2013	2CE168P3 HABIT-CHANGE	Partner	1036 3.483.488 €	30 100.900 €
ZIRC, Arborétum rekonstrukciója.	KEOP-3.1.3./2f/09-2009-0006	Pályázó	90	90
Közösségi jelentőségű és védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura területein	SH/4/12 (Svájci Alap)	Partner	278	48
Burgenlandi és nyugat-dunántúli természetvédelmi területek hálózata (PaNaNET)	AT-HU ETE 2007-2013,PaNaNET L00038	Partner	569 1.949.935 €	71 243.330 €
EMV Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás (22 terület = 22 projekt)	MVH pályázat a 43/2012. (V. 3.) VM rendelet alapján	Partner (3 ügyfélnél)	71	~25
A BfNPI Tapolcai-tavasbarlang bemutatóhely ökoturisztikai kínálatának fejlesztése, látogatóközpont kialakítása (elnyert, de fellebbezésünk alatt)	KDOP-2.1.1/D-12-2012-0004	Pályázó	289	289
<i>Tervezett pályázatok</i>				
A kis kárókatona által okozott természetvédelmi konfliktus kezelése magyarországi mesterséges halastavakon	LIFE+ Nature 2011	Partner		
Hely villamos energia igény kielégítése megújuló energiforrásokkal	KEOP-2012-4.10.0/A	Pályázó	~40	
<i>BfNPI közreműködés más pályázatában (megbízás/együttműködés)</i>				
Natura 2000 területek hatékonyabb irányításának/kezelésének megvalósítása (BE-NATURE)	EU Interreg	Megbízott		

Natura 2000 hálózat

- Natura 2000 terület érintettség: folyamatos egyeztetések
- Támogató MVH határozatok (22 db Natura 2000 fenntartási terv pályázat), tervekészítés 3 partnerrel
- Natura Priorizált Intézkedési Terv ismételt véleményezés
- Adatszolgáltatás:
  - 2013. évi ország-jelentésekhez (madárvédelmi, élőhelyvédelmi)
  - tervezett VM útmutatóhoz, (Natura 2000 területeken tartandó rendezvények)
  - OTRT módosítás: Natura hatásbecsléshez
  - Natura adatbázis (SDF) javítás, felülvizsgálat
  - Rejteki értekezlet 2011.11.7-8.

Területkezelés, -helyreállítás, vagyonkezelés

- A Nagyberekre Fehérvíz TT természetvédelmi kezelési tervének kihirdetése, illetve a vízellátás biztosítása témájában több egyeztetésen vettünk részt a VM-ben és a helyszínen. Az árvizek kezelése
- Befejeződött a Zirci Arborétum felújítása. Megújult az angolkert infrastruktúrája, a botanikus kert tájképi értékeit helyreállították. A 200 éves kislevelű hársfasor kiegészült, megtisztult a tó az elvégzett kotrásnak és új műtárgyak építésének köszönhetően. Két új vizes élőhely is létesült védett növények szaporítására, bemutatására.
- A Kis-Balaton II. ütem befejezése projekthez kapcsolódóan megkezdődtek a vízügyi kivitelezési munkák. A természetvédelmi igényeket is érvényesítendő a BfNPI szoros ellenőrzést biztosít. A folyamatos (heti) egyeztetések megfelelően zajlanak. A Kis-Balaton nádgazdálkodásával kapcsolatos egyeztetés és ellenőrzés zajlott, ill. előkészítették a 2012/2013. évi nádaratási munkákat.
- A 1233/2012.(VII.12.) Kormány határozat végrehajtása kapcsán a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság részére a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995.évi XCIII. törvény hatálya alá tartozó ingatlanok állami tulajdonba vétele érdekében 100.000.000 Ft-ot biztosítottak, 2012. december 01-i határidővel.
A feladat végrehajtása határidőben megtörtént, az alábbiak szerint:

Szerzés jogcíme	Ha	Ft.
Kisajátítást pótló adásvételi szerződéssel állami tulajdonba kerülő ingatlan Elkészített szerződés 275 db.	266,8073	62.682.050.-
Elővásárlással állami tulajdonba kerülő ingatlan - 11 esetben tettünk elfogadó nyilatkozatot	56,3820	19.842.312.-
Kisajátítás útján állami tulajdonba kerülő ingatlan Sármellék, 243/2 hrsz-ú ingatlan 22,6012 ha, 431,68 AK	22,6012	13.200.200.-
Állami tulajdonba kerülő ingatlan összesen	345,7905	95.724.362.

- Az NFA-val megkötendő új vagyonkezelői szerződéshez 2012. december 15-ig adatot szolgáltatunk azon ingatlan-köréről, amely ingatlanok tekintetében szükséges a vagyonkezelői szerződések megkötése. Várhatóan 2013. év első negyedévében fogjuk kezdeményezni a még fennmaradó, valamint a Vsz. végrehajtása kapcsán állami tulajdonba került további ingatlanokra is a vagyonkezelői szerződés megkötését.
- Vadgazdálkodás:
  - élővad-befogó csapdák: 16 példány vaddisznó nyáron a szigligeti Majális-tetőn és Antal-hegyen,
  - Tihany, Badacsony, Szigliget – vadkár kiemelt kezelése megoldott
  - vaddisznó: kötelező kilövés teljesítve
  - vadhús értékesítés

Fajmegőrzés:

- Kűszvágó csér és dankasirály Balatonlille-Irmapusztai halastaván, mesterséges szigeten.
- Ürgevédelem Kelet-Bakony LIFE+ (telepítés).
- Molnárfecskék „madárpelenka” szeptemberben Balatonőszöd, Kormányüdüdő, információs tábla.
- A csóri katonai bunkerekben több denevérvédelmi berendezést (odvak).
- Téli madáretetési időszak – énekesmadarak, ragadozók (Kis-Balatonon hal).
- Odvak kihelyezése (pl. macskabagoly odú a Misefai körhalastóhoz).
- Európai Madármegfigyelő Napok megrendezése az MME-vel közösen (2012. október 6-7.).

Élettelen természeti értékek

- A Bakony-Balaton Geopark kandidálási folyamat zárása megtörtént: Augusztusban a két szakmai ellenőr fogadása után a 11. Európai Geopark Konferencián, szeptember 20-án a BfNPI delegációja átvette az Európai és Globális Geopark Hálózat tagságáról szóló oklevelet Portugáliában.
- Az „Élettelen természetvédelmi értékek védelme a BfNPI működési területén” című KEOP pályázat mind megvalósításában, mind zárásában a végéhez közeledik.

- A VM által javasolt új SZMSZ alapján a BfNPI igazgatója megalakította a szakmai igazgatóhelyettes alárendeltségében a Bakony-Balaton Geopark Munkacsoportot 2 fővel.
- 2012. decemberében megtalálták Tapolcán a Kórház- a Berger Károly és a Tavasbarlangot összekötő, eddig nem ismert járatot. Az eddig felmért rész hossza mintegy 8700 méter, de a még felméréndő szakasszal együtt várhatóan meghaladja majd a tíz kilométert a rendszer teljes hossza, így Magyarország negyedik leghosszabb barlangrendszeréről lehet beszélni.

Természetvédelmi Őrszolgálat

- Hatósági feladat, ellenőrzés: Balaton, cirkusz, növénygyűjtés, fa és nádvágás, vadászat.
- Folyamatos területi jelenlét akadozik, de: üzemanyagkeret bővítés, gépkocsi beszerzés, GPS nyomonkövetés.
- Őri egyenruha ellátás megoldott.
- A hatósági feladaton kívül sokrétű tevékenység. monitorozás, pályázat, csoportkísérés, előadás, vagyongazdálkodás /állatállomány.
- Kezelés, gyp- és erdőgazdálkodás irányítása, vadgazdálkodás, közmunkaprogram bonyolítása.
- Tavaszi tüzesetek ellenőrzése, megakadályozása: 10 alkalom 10 ha fölött, összesen 602 ha, feltehetően gyűjtogatás.
- Vizes élőhelyek ellenőrzése: több kilométernyi orvhalász háló a Kis-Balatonon.
- Paloznaki-, Kerekedi- és Bozsai-öböl „nem a természetes víztest részét képező mőtárgyak”, kb. 3000 m partszakasz, 500 mőtárgy felszedése.
- 161 fűj tetem Romániából Olaszországba augusztus 22-én a (NAV Veszprém-megyei munkatársaival).
- 6 fő olasz vadász tettenérése november 21-én az Irmapusztai-halastavaknál.

Ökoturisztika, oktatás

- 2012-ben ünnepelte a Nemzeti Park fennállásának 15. évfordulóját, egy konferencia keretében.
- 2012. tavasztól számos bemutatóhelyen elfogadja az Igazgatóság mind a három Szép Kártyát.
- Tavasztól a felújított villanyvilágítással várta a Tapolcai-tavasbarlang a látogatókat.
- 2012. április 28-án került átadást Közép-Kelet Európa legjelentősebb planetárium, csillagvizsgálója a Pannon Csillagda Bakonybélben.
- Április hónaptól elérhető az Igazgatóság „Okos telefonon”, turisztikai kínálata, természeti értékei letölthetők az Android ill. Apple Marketből.
- Június 25-30 között került megrendezésre a PaNaTour, amelyen keretében sikerült népszerűsíteni a zalai térséget.
- Számos együttműködési megállapodások turisztikai partnerekkel, amely hozzájárult a látogatólétszám növekedéséhez a voucher alapján történő fizetési biztosításával.
- A látogatólétszám növekedett. 2011. évben 282.542fő 2012. évben 333.003 fő. Pannon Csillagda nélkül 6 %-os emelkedés. Úgy gondolom, hogy ma a turizmusban bárki nagyon örülni ilyen mérvű növekedésnek.
- Igazi sikertörténet a termékértékesítés, ebből a bivaly és szürkemarha szalámi.
- Kiemelkedő évet zártunk a környezeti nevelés terén. Szakvezetéseink száma növekedett, 382 csoportból 172 csoport Tihanyban vett részt vezetett túrán.
- 800-ról 2000 főre emelkedett a hírlevélre feljelentkezők száma.
- Megjelent a Nemzeti Park és több bemutatóhely a Facebookon (jelenleg 4200 fős tábor)
- Az év legkiválóbb ökoturisztikai létesítménye címet kapta a Pannon Csillagda.
- November hónapban befejeződött a Zirci Arborétum KEOP pályázattal megvalósult rekonstrukciós munkái ünnepélyes átadással.
- Támogatásban részesül a Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont, mint a Bakony-Balaton Geopark Nyugati kapuja beruházás megvalósítása.
- Számos rendezvényen (31) vett részt az Igazgatóság, ebből a legkiemelkedőbb a Levendula Fesztivál.
- Látogatottsági adatok kiemelkedően jók:

2012. évi Látogatottság, BfNPI bemutatóhelyei		
Bemutatóhely	Látogatók (fő)	Belépőjegy értékesítés (Ft)
Kotsy malom	1.612	666.200
Bivalyrezervátum, Kápolnapuszta	38.485	19855100
Arborétum, Zirc	24.786	11662300
Hegyesztű Geológiai Bemutatóhely, Monoszló	36.031	15844800
Major, Salföld	23.400	937170
Lóczy-barlang, Balatonfüred	14.890	5614500
Erdők Háza, Bakonybél ERDEI ISKOLÁVAL	5.866	189700
Fekete István Emlékszoba, Matula kunyhó, Diás-sziget	4.933	2638400
Tájház, Vörs	507	187.500
Tapolcai-tavasbarlang	111.960	116.186.200
Csodabogyós-bg.	2.875	14.657.000
Szentgáli Kőlik	316	817.000
Pannon Csillagda	35.438	50.998.400
Várpalotai Homokbánya	16	8.000
Levendula Ház Látogatóközpont	30.888	18.157.800
Összesen:	332.003	268.561.900

X. 2013. évi tervek

- Nekota kezelési terv, vízjogi engedélyezések
- Kis-Balaton beruházás nyomon követése
- VSZT eredményes lebonyolítása (terv:500 MFt / 800 ha előkészítve)
- Natura 2000 feladatok végrehajtása
- NP övezeti besorolás megalkotása
- NP termék védjegy rendszer bevezetése
- Somogy megyei telephely kialakítása
- Túlkoros gépkocsik, számítógépek cseréje
- Elnyert pályázatok: Majorfelújítás, Tapolcai Tavasbarlang Látogatóközpont, stb.
- Új pályázatok:
  - Napelemes rendszer KEOP 4.10./A
  - Kis-Balaton Látogatóközpont
- Létszám, státusz bővítése
- Közmunkaprogram: 85 fő
- Új Tihanyi Levendulás terület a Bencés Apátságtól
- Tihanyi Belső tó vagyongazdálkodásba kapása
- Új, egységes arculat: logó, honlap, kiadványok, BfNPI könyv

Puskás Zoltán
igazgató

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
8229 Csupak, Kossuth Lajos utca 16.

Bakony-Balaton
Geopark

Látogassa meg a 15 éves Balaton-felvidéki Nemzeti Parkot kedvezménnyel!

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

1. 2012. december 31.-ig végrehajtott feladatok

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2012. június 26.-án kiadott Alapító Okiratában és a 347/2006.(XII.23.) Korm. rendeletben meghatározott feladatok alapján.

Élőhelyek fenntartása, rehabilitációja

Forrás: elemi költségvetés, KEOP, közmunkaprogram

Folytatódott a bükk, mátrai és hollókői rétek, fáslegelők rehabilitációja, az első évre tervezett munkálatokat (fakitermelés, cserjeirtás, sarjleverés, kaszálások) elvégeztük. , jelenleg a második télre tervezett fakitermelés-cserjeirtás folyik. A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet és a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet területén tovább folytatódott a vizes élőhely-rekonstrukciós munkálatok kivitelezése, az előbbi területen megvalósult a természetvédelmi célú gyeptelepítés, valamint elkezdődtek a fatelepítések előkészítő munkálatai. A nógrádi, tarnavidéki és lázbérci gyepterületek kezelésére benyújtott második fordulós pályázatunk pozitív elbírálásban részesült.

Jelentős természeti káresemények, természeti értékekben okozott kár

2012. szeptember 01-én 20 óra körül ismeretlen okból tűz keletkezett a Gyöngyös 0170/3 hrsz.-ú ingatlanon, mely a HUBN 20046 Gyöngyösi Sár-hegy NATURA 2000 terület része és a Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítési területe. Az ingatlan a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében van. A bekövetkezett tüzeset során leégett 7. ha nagyságú, kivett kopárság művelési ágú, illetve 1,8. ha zártkerti ingatlanon lévő gyeppel.

A tűz valószínűleg a zártkerti ingatlanok valamelyikéről terjedt át a területre. A kivonuló tűzoltók a tüzet megfékeztek. A tűzzel érintett területen eddig felmért 67 millió Ft pénzben kifejezett természetvédelmi értékű növény megsemmisült, illetve jelentősen károsodott. Az állatvilágban keletkezett kár jelenleg nem becsülhető. Igazgatóságunk a büntetőfeljelentést megtette.

Területi védettségtől független fajmegőrzési beavatkozások

Forrás: elemi költségvetés, LIFE+, KEOP

- Időarányosan elvégeztük a kerecsensólyom védelmi LIFE+ programban és a parlagi sas védelmére irányuló HELICON LIFE+ programban vállalt feladatokat. Folytattuk az illegális mérgezésekkel érintett területek ellenőrzését, a műfészkek kihelyezését (további 5 fészek).
- Sérült madarak beszállítása a Miskolci Vadasparkba 6 esetben történt, legyengült madarak repatriálására két esetben került sor. Szalakóta odúkat és gyöngybagoly költőládákat készítettünk. A fehér gólyák biztonságos költésének érdekében megkezdtük a hiányzó fészektartók kihelyezését, illetve a sérültek cserijét.
- A kerecsensólyom védelmi LIFE+ keretében jórészt befejeződtek a Borsodi-Mezőség, a Hevesi-sík és a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területén a vezetékszigetelési munkák.
- A Hevesi-sík és a Borsodi-mezőség területén tervezett négy légvezeték szakasz földkábelbe helyezése 3 szakaszon megtörtént, és folyik a középvezetékű szabadvezetékek madárbarát átalakításának tervezése a teljes területen.
- Megkezdődött az "Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban" (SH/4/13) pályázat végrehajtása.
- Partnerként két LIFE+ pályázatot nyújtottunk be ("Natura 2000 a természetes erdei élőhelyekért - szemléletformáló és ismeretterjesztő kampány", "A veszélyeztetett remetebogár komplex ex-situ és in-situ megőrzése").
- Elindult a kék vércse védelmét szolgáló LIFE+ program, melyben az Igazgatóság a Hevesi-sík területén többek között egy 360 ha-os gyepterület legelő állatállomány beállításával történő kezelését vállalta. Az állatállomány beszerzése 2013-ban fog megtörténni.

- Működési területünkön számos vízteret érintően vízkárelhárítási munkákat végeztek 2012-ben. Természetvédelmi szempontok szerint véleményeztük a kiviteli terveket, részt vettünk a tervek módosítása céljából összehívott tárgyalásokon, terepbejárásokon. Szakmai véleményeinkbe a halfaunisztikai monitorozó munkánk aktuális eredményeit beépítettük. A mederkotrások minimalizálása mellett a vízpartok fás-bokros vegetációjának megőrzését tűztük ki célul. Elképzeléseink a vízjogi létesítési engedélyek megfogalmazásánál felhasználásra kerültek.

Földtani természetvédelem

- A barlangok közhiteles nyilvántartásának keretében, valamint a védett területen kívül lévő források közhiteles nyilvántartásba vételére megkötöttük a vállalkozói, kutatási szerződéseket. Az egyedi tájértékek felmérésére 6 településen befejeződött, ebből 4 megfelelt a minőségbiztosítási ellenőrzésen, kettő még minőségbiztosításra vár. A MePAR-rendszerbe illesztett védendő kunhalmok közül 2 esetben az MVH-s ellenőrzésnek megfelelően pontosítottuk a koordinátákat.
- A recski Antal-táró rehabilitációjának kivitelezési munkái elkezdődtek, melynek sajtótájékoztatója 2012. december 6.-án volt, ahol a következő projekt is ismertetésre került. Az Eresztvényi bányák földtani értékeinek megőrzésére irányuló munkák befejeződtek. A mátrai régi érckutató tárok, Etelka külfejtés, Salgótarján – Nyárjas-pusztai homokbánya földtani értékeinek megőrzésére irányuló KEOP pályázat részletes megvalósíthatósági tanulmány véglegesítése megkezdődött.
- A Szlovák Természetvédelmi Központ (SOPSR, Szlovákia, Besztercebánya) és Igazgatóságunk közötti 2012. évi munkaterv részeként a Nógrád-Novohrad Geopark szlovákiai Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet földtani értékeinek megtekintése a szlovákiai kollégák vezetésével (2012. október 24.) történt meg.
- A VM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának felkérésére Tájvédelmi Szakmai Napok megszervezésében, lebonyolításában vettünk részt. (2012. november 14-16) Felsőtárkányban. Itt bemutattunk egy általunk újonnan felfedezett felsőtárkányi földvárat, melynek felmérését decemberben elvégeztük.
- November 21-22-én, Csopakon részt vettünk a VM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya és BfNPI által rendezett értekezleten, ahol az alapszervevények, mesterséges üregek, ősmaradvány és ásványlelőhelyek védetté nyilvánítása volt a fő téma.
- A természeti emlékké nyilvánítás előkészítése keretében a 2012. december 5-én Felsőtárkányban tartott megbeszélésen a VM és az érintett NPI-i munkatársak közösen összeállították a kaptárkövek kezelési tervének általános, jogszabályban megjelenő fejezetét. A 43 db kezelési terv összeállítása folytatódott.
- A KEOP „Élettelen természeti értékek megőrzése” témában beadott barlangos pályázatok tervezési fázisában folyamatosan közreműködtünk a tervezőkkel. Ennek eredménye, hogy a Kis-kőháti-zsomboly esetében már jogerős engedéllyel rendelkezünk és a Szent István-barlang esetében a tervek benyújtásra kerültek a természetvédelmi hatósághoz. A harmadik helyszínen zajló tervezés során (Soltész-kerti-mésztufabarlang) folyamatosan közreműködünk.

Kezelési tervek, védetté nyilvánítás, Natura 2000 feladatok

- Elkészült a Bükk Nemzeti Park kezelési terv jogszabályban megjelenő része, a megalapozó dokumentáció és a részletes kezelési terv. Folyik a Lázberci TK kezelési terv, aktualizálása, a Kerecsendi Erdő TT kezelési terv jogszabályban megjelenő részének egyeztetése, valamint a fülkés sziklák kezelési terveinek elkészítése.
- Helyi jelentőségű védett területek kezelési terveinek elkészítését több helyszínen segítettük (borsodivánkai erdő, Pálosvörösmart, Egerszalók, Mátranovák, Pásztó, Andornaktálya, Bér).
- Elkészítettük a kompenzációs területként kijelölt „Tiszaújvárosi ártéri erdők” (kódja: HUBN22096) jelölt státuszú különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási tervét.

- 18 különleges természetmegőrzési terület fenntartási tervének elkészítésére benyújtott támogatási kérelmünket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal pozitív elbírálásban részesítette.
- Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet és az európai jelentőségű természetvédelmi területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet – EU Bizottság határozata, valamint kötelezettségzegési eljárás miatt – szükséges módosításával kapcsolatban az új kompenzációs területként, a HUBN20032 kódszámú „Tiszakeszi-morotva” bővítéseként megadott, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő földrészletek (Tiszakeszi 079 'b' és 'h') illetve erdőrészletek (Tiszakeszi 16B, 16E) előkészítő munkáiban (adatlekérés, szakmai észrevételezés) részt vettünk.
- A Bükk hegység és peremterületei, illetve a Bükk-fennsík és a Lök-völgy Natura 2000 területek részét képező erdőterületeken 2011 és 2012 évben végzett nagy kiterjedésű fakivágásokkal kapcsolatos 4064-12-ENVI EU Pilot megkereséssel kapcsolatban Igazgatóságunk részletes jelentést készített elő a VM részére, mely kiterjedt a panasszal érintett területek lokalizációjára, a jelölő fajok és élőhelyek érintettségére és a körzeti erdőtervezés elemzésére is.
- A fenntartható természetvédelem megalapozása magyarországi Natura 2000 területeken (SH/4/8) projekt keretében elvégeztük a ránk eső feladatokat (erdőkísérleti projekt kezelési munkáit leíró dokumentáció elkészítése, monitoring rendszer tervezési dokumentumának illetve a kivitelezésre vonatkozó árajánlat-kérés dokumentumának összeállítása).
- A tárgyév jelentős feladatként jelentkezett a Natura 2000 adatbázisok (Standard Data Form) felújításával, adatpontosításával kapcsolatos feladat. A különleges madárvédelmi területek esetében a módosult jelölő lista alapján teljes felülvizsgálatot végeztünk el az adatbázisban, valamint elkészült a 7 madárvédelmi terület prioritásainak és célkitűzéseinek meghatározása is. A különleges természetmegőrzési területek esetében a fajok tekintetében adatpontosítás, míg az élőhelyek esetében a hektár (borítási) adatok megadása is megtörtént. Mindkét felülvizsgálati dokumentációt megküldtük a VM Természetmegőrzési Főosztálya számára.
- Az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti jelentéstételi kötelezettség teljesítéséhez szükséges igazgatósági adatokat (adatbekérő lapok és térképek) elkészítettük az igazgatóságunk működési területén található közösségi jelentőségű növényfajokra valamint 12 közösségi jelentőségű élőhelytípusra.
- A Natura 2000 prioritizált intézkedési terv („Prioritised Action Framework”; PAF) hazai összeállítása során igazgatóságunk működési területét érintő fajok és élőhelyek vonatkozásában megtette javaslatait a prioritások meghatározására, az egyes veszélyeztető tényezők megadásával.

Természetvédelmi kutatás, monitoring

Forrás: elemi költségvetés, LIFE+

Monitoring:

2012.01.01.-12.31., készültségi fok:

NBmR

- *Élőhelytérképezés:* R5x5_118 Ózd kvadrát élőhelytérképezése 95%, R5x5_119 Sajó-völgy kvadrát élőhelytérképezése 95% (digitalizálás folyik, határidő február vége)
- *Védett és veszélyeztetett növényfajok monitorozása:* mohaközösségek monitorozása 70 % (határidő 2013 május vége), *Matteuccia struthiopteris* 100%, *Campanula latifolia* 100%, *Cirsium brachycephalum* 100%, *Cypripedium calceolus* 100%, *Dianthus plumarius* ssp. *praecox* 100%, *Drosera rotundifolia* 100%, *Eriophorum vaginatum* 100%, *Gentiana pneumonanthe* 100%, *Iris sibirica* 100%, *Lindernia procumbens* 100%, *Ophrys insectifera* 100%, *Traunsteinera globosa* 100%, *Vaccinium oxycoccos* 100%.
- *Invázió növényfajok monitorozása:* Ózd kvadrátban 95%, Sajó-völgy kvadrátban 95% (digitalizálás folyik, határidő február vége).
- *Védett és veszélyeztetett állatfajok monitorozása:* Országos Űrgemonitorozó Akció 100%, pannon gyík monitorozás 100%, pelék monitorozása 100%, Halak monitorozása 100%, futóbogarak és

egyenesszárnyúak monitorozása a Hevesi-síkon 100%, épületlakó denevérek monitorozása 100%.

Natura 2000 monitorozás

- *Élőhelyterképezés:* HUBN20007Kisgyöri Halom-vár-Csincse-völgy-Cseh-völgy élőhelyterképezése 95%, HUBN20059 Szandai Várhegy élőhelyterképezése 95% (digitalizálás folyik, határidő február vége).
- *Közösségi jelentőségű gyepes élőhelyek felmérése* 80% (digitalizálás folyik, határidő február vége).
- *Közösségi jelentőségű erdős élőhelyek felmérése* 100%
- *Közösségi jelentőségű növényfajok monitorozása:* Galanthus nivalis 100%, Thlaspi jankae 100%, Echium russicum 100%, Cirsium brachycephalum 100%, Pulsatilla grandis 100%.
- *Közösségi jelentőségű állatfajok monitorozása:* közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok monitorozása 100%, közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása 100%, közösségi jelentőségű bogárfajok monitorozása 100%, közösségi jelentőségű hullófajok monitorozása 100%.

Természetvédelmi bemutatás, oktatás, nevelés, képzés, turisztikai létesítmények fenntartása

Az előző jelentés óta eltelt időszak eseményei:

- Palócország- ahogy én látom című kiállítás, Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület, szeptember 25. A környékbeli alkotókat bemutató kiállítás-sorozatban a 30 éve Ipolytarnócon gazdálkodó Bárdos Lászlóné festményeit mutattuk be. A 2012 szeptember 25-től november 18-ig között nyitva tartó kiállítást 187 fő tekintette meg.
- Vonattal az Ősmaradványokhoz, szeptember 29. – A MÁV-START által szervezett kirándulás az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területre. A rendezvényen 25 fő vett részt.
- Felvidéki Főzőverseny Bableveseknek, szeptember 29. A MÁV-START rendezvényhez kötődően felvidéki bableves főzőversenyt tartottak az ősmaradványoknál, mely kiegészült közel fekvő Felvidéki Rappi (Rapovce) termálfürdő 15 millió éves sós tengervizében történt élményfürdőzéssel. A rendezvényen 32 fő vett részt.
- "Nem szeretem állatok", 2012. október 5. – Az Állatok világnapja alkalmából első alkalommal szerveztünk egész napos, komplex programot óvodásoknak, általános és középiskolás osztályoknak, valamint a délután folyamán családoknak. Előadások, hat helyszínes játszóház, élőállat bemutató és kiállítás segítségével mutattuk be az érdeklődőknek azokat az állatokat, melyekkel szemben gyakran viseltetnek előítélettel, irtóznak, vagy félnek tőlük. Résztvevők száma: 120 fő.
- Vizslák Napja – 2012. október 06 – A program második alkalommal került megrendezésre; egyrészt az Állatok Világnapja alkalmából, másrészt a Világgyalogló nap harmadik helyszínéül. Résztvevők száma: 24 fő volt.
- Gombász túra, október 20. – Erdei természetismereti szakvezetésünkön ehető és mérgező gombákkal ismerkedtek meg az érdeklődők. Résztvevők száma: 20 fő.
- Ősvilági termelői piac és kézműves vásár, október 21. A Nógrádi Geopark termelőinek portékáiból rendezett kézműves vásárral egybekötött piac. A rendezvény 360 fő tekintette meg.
- Tisza-tavi Madarászfesztivál október 20-21. - a Nemzetközi Madármegfigyelő Naphoz kapcsolódó programra Poroszlón a Tisza-tavi Ökocentrum közös szervezésében került sor.
- Lúdtalpaló túra, Tiszabábolna november 11. A Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet vizes élő- és táplálkozó helyein vadludak, darvak, ragadozó madarak megfigyelése. Résztvevők száma: 10 fő. Tatai vadlúdsokadalom, Tata november 23-24. a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság bemutatkozása meghívott vendégként előadásokkal, poszterrel és információs standdal. Résztvevők száma: az előadásoként a hallgatósága száma 30-80 fő között.
- Transzbükki átkelés II, december 8. – szakvezetett túra fokozottan védett területeket érintő útvonalon. Résztvevők száma: 27 fő
- Csillagászati szakkör: Igazgatóságunkon csillagász szakkört indítottunk, ahol 23 fő vett részt az első foglalkozáson.

- A Millenniumi tanösvény közmunka keretében szervezett karbantartási munkái során a faépületek külső felületeinek festése, a járófelület helyenként lépcsőbevagással történő biztosítása elkészült. Augusztus végére befejeződött a Bükki Nemzeti Park területén a tanösvény- és erdei kerékpárút jelzések felújítása.
- Erdei iskolai pályázaton támogatást nyertünk a Nyugati Kapu Látogatóközpont és Erdei Iskola eszközfejlesztésre. A támogatási szerződést előkészítése folyamatban van.
- Esztáz-kői-barlang látogatási feltételeinek előkészítése: a barlang Heves megye egyetlen látogatható cseppköves barlangja, amely jelenleg csak overallos barlangtúra keretében látogatható, vizsgázott barlangi túravezetővel. A VM Barlangtani osztálynál kezdeményeztük a barlang felső, könnyen járható szintjének bemutatásához barlangi idegenvezetői képzés szervezését az erdei iskolai munkatársak részére, illetve más nemzeti parkokból jelentkezők számára.
- BCG projekt: közös többlet kihasználása a hazai nemzeti parkok országos szintű együttműködésére építve. A tanulmány elfogadott javaslatait figyelembe véve terveztük a 2013. évi program és szolgáltatás ajánlatainkat.
- 2013. évi programajánló füzetünket MOL támogatással jelentettük meg.

Természetvédelmi vagyonkezelési feladatok ellátása

- A haszonbérleti szerződések számában, és a haszonbérelt területek kiterjedésében 2012. 08. 31.-2012. 12. 31. közötti időszakban változás nem következett be. A VM Ellenőrzési Főosztálya 2012. novemberében és decemberében leellenőrizte a 2002-2012 időszakban Igazgatóságunkon megkötött haszonbérleti szerződéseket. Az ellenőrzésről készült jelentés elkészülte 2013 elején várható.
- Haszonbérelőink ellenőrzése a Nógrádi Tájegységünkben befejeződött, a Kelet-bükki Tájegységben 1, a Borsodi-Mezőség, valamint a Kesznyéteni TK területén 9 gazdálkodót ellenőriztünk.
- Az MVH és a BNPI között létrejött együttműködési megállapodás alapján 2012. 08.31-2012. 12.31-i időszakban 15 ellenőrzésben működünk közre (2012-ben összesen 46 db ellenőrzésben vettünk részt).
- Földhasználati bejelentési kötelezettségünknek eleget tettünk az Igazgatóságunk működési területlén lévő 14 földhivatalban, ahol folyamatosan jegyzik be földhasználatainkat. A Miskolci földhivatalban személyesen leegyeztettük az illetékességi területükön belül lévő védett belterületeinket. Mivel az érintett földrészek jelentős részére nincs bejegyezve a védettség, kezdeményeztük az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségen a bejegyeztetés hivatalból történő elindítását.
- A IV. negyedévben folytatódott a VidÉM. által biztosított 40.000.000 Ft összeg felhasználása, amelyből a tiszabábolnai 0123/2 hrsz-ú ingatlanban történtek földvásárlások. Szükség volt kisajátítási eljárás kezdeményezésére a B-A-Z megyei Kormányhivatalnál (kisajátítással érintett terület 70 ha, a kisajátítás kártalanítási fedezeteként 21 millió forint került ügyvédi letétbe).
- A természetvédelmi kártalanítási keretből nyert 4.5 millió Ft összegből a Szomolyai Kaptárkövek TT területén a szomolyai 0140 hrsz-ú ingatlanból 4 ha területet vásároltunk meg 2,4 millió Ft értékben. A maradék 2.4 millió Ft összeg ügyvédi letétbe került a tiszabábolnai kisajátítás fedezeteként).
- KEOP pályázat részeként a parádi 0114/9 hrsz-ú ingatlan kisajátítási eljárása decemberben befejeződött, a kártalanításként megállapított 1.027.035 Ft összeg bírósági letétbe lett helyezve.
- Tovább folytatódtak a tűzok élőhely-kezelési célprogramhoz kapcsolódó szántóföldi növénytermesztési munkálataink a Dél-hevesi Tájegységben.
- Lezárult az MTÉT-ben részt vevő területeink MVH általi teljes körű adminisztratív és területi ellenőrzése, melynek eredményeként gazdálkodásunk megfelelősége került megállapításra.
- Őszi szántóföldi munkálatainkat befejeztük.
- A téli madáreleséggént történő ellátás céljára vetett napraforgó betakarítása szeptemberben megtörtént. Az Igazgatóság madár eleség igénye (50q) feletti rész értékesítésre került.
- A tűzok számára szükséges téli táplálék, valamint a későbbi búvóhely előteremtése céljából 106 ha őszi búzát és 98 ha őszi káposztarepcét telepítettünk el.

- A Dél-borsodi és Dél-hevesi lucerna és gye-, valamint ugarterületeink kaszálását és szárzúzását helyben lakó vállalkozó és gazdálkodók bevonásával végeztük.
- Az aszályos időjárás miatt az idei évben rendkívül alacsony szálastakarmány termés volt jellemző. Ezért a saját használatban lévő gyepterületeinkről lekerült réti széna, valamint az őszi búza szalma bálák rászoruló gazdálkodók részére történő értékesítésére különös figyelmet fordítottunk.
- Idén sor kerülhetett a lucerna területeink őszi kaszálására is, az év során begyűjtött többi szálas takarmánnyal együtt a bálák értékesítése folyamatosan történik.
- A dél-borsodi legelőnkön a csíkos szöcskegér ismert élőhelyének fenntartása érdekében egy helyi gazdálkodó bevonásával október közepéig szarvasmarhával legeltettük.
- Teljes működési területünkön fokozott figyelmet fordítottunk a parlagfű-mentesítésre.
- Cserépfalu községhatárában egy helyi vállalkozás bevonásával sikeresen felszámoltunk egy régóta meglévő illegális szemétkerakó telepet.
- A szántóföldi növénytermesztési és gyepterületkezelési feladataink 2014. december 31-ig történő ellátására kiírt közbeszerzési eljárásaink sikeresen lezárultak, a szerződéskötések megtörténtek.
- Megtörtént az Igazgatóság nádgazdálkodásra alkalmas, valamint a jelenleg náddal borított, rehabilitációra szoruló gyepterület típusú élőhelyeinek felmérése, bejárása. A területek kezelésének elvégzését az időjárás függvényében január-február hónapokban tervezzük.
- A Belpátfalva, Bél-kő saját vagyongazdálkodási területen megtörtént az illegálisan feltört táro lezárása, továbbá a területen ásott árkok, gödrök rekonstrukciója, visszatemetése.
- A vagyongazdálkodásunkban levő erdőkre 2012. évre tervezett fakitermelésekhez a lábön eladási szerződések megkötésére kerültek. 4,41 hektáron kezdtük meg akácos erdőállományok őshonos fafajra történő szerkezet-átalakítását.
- Az Igazgatóság saját vagyongazdálkodási tevékenységének erősítése érdekében benyújtott öt KEOP pályázat pozitív támogatói döntésbe részesült, a támogatási szerződések közül 1 megkötésre került.

Informatika

- A TIR frissítések telepítése, TIR szerverek üzemeltetése.
- A Vidékfejlesztési Minisztérium által indított adatvagyongazdálkodási feltérképezés keretében, az egyes adatkörök tekintetében táblázatos formában megadtuk a szükséges adatokat.
- Elkészítettük az Igazgatóság negyedéves informatikai tervét amelyet engedélyezésre megküldtük a Minisztériumnak. A megkapott engedély alapján a tervezett beszerzéseket elindítottuk.
- A Bükk Nemzeti Park kezelési tervéhez térképmelléleteket készítettünk.
- Elkészítettük a negyedéves informatikai beszerzési tervet, és a VM által jóváhagyott terv szerint megrendeltük a szükséges eszközöket.

2. A vezetés, irányítás feladatai

Alábbiakban az egyes szakterületi vezetés legfontosabb feladatait ismertetjük.

Természetvédelmi tevékenységek

- Élőhely-védelmi, élőhely-rekonstrukciós, fajmegőrzési, élettelen természeti érték védelmi, kutatási, monitorozási, környezeti nevelési, ökoturisztikai, közönségszolgálati tevékenységek tervezése és koordinációja.
Természetvédelmi célú pályázatok (élőhely-védelem és rekonstrukció, fajmegőrzési programok, élettelen természeti értékek védelme, természetvédelmi kutatások, természetismereti nevelés, ökoturisztika - KEOP, LIFE+, ETE-HUSK) természetvédelmi koordinációja.

Jogi tevékenység

- A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság védjegyének 2013 januárjában lejárató védjegyoltalmának meghosszabbítása.
- A rendészeti törvény által megkövetelt együttműködési megállapodások határidőben történő megkötése céljából a megállapodás megkötésének kezdeményezése a rendőrfőkapitányságokkal.

- Az SzMSz egységesítésével kapcsolatos feladatok ellátása.

Pénzügyi tevékenység

- Külső ellenőrzés során feltárt kisebb hiányosságok pótlása; „A kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében” LIFE pályázat utóellenőrzésének lebonyolítása, futó KEOP pályázatok pénzügyi bonyolítása; nyertes pályázatok (ETE-HUSK, KEOP, LIFE+) pályázatok támogatási szerződésének megkötése, ÁFA megelőlegezési kötelezettség számítása, likviditási problémák előrejelzése, áthidalásukra javaslat kidolgozása.
- Év végén a VM által lefolytatott átfogó pénzügyi ellenőrzésen való rendelkezésre állás (2010. és 2011. évi elemi költségvetési beszámolójának, illetve a 2002. január 1. és 2012. október 31. között megkötött földhaszonbérleti szerződések teljes körű vizsgálata).
- Az év eleji 19,2,- MFt - os zárolás személyi jellegű kiadásainkhoz kapcsolódott. A vállalt bevételeinket eddig 75,5 MFt – al túlteljesítettük. Ezen összeg felhasználását a zárolással elvont forrás visszapótlására, illetve a jelentkező többlet kiadások fedezetére fordítottuk.
- Az év eleji magas EUR árfolyam miatt, évközben több mint 10.- MFt árfolyamvesztés jelentkezett az Igazgatóságunknál, melyet évközben a jelentkező többletbevételeink terhére sikerült kigazdálkodni.
- Jelentős többletfeladat volt Európai Unió pályázataink pénzügyi feladatainak ellátása, ezek nyilvántartása, elszámolása, melyet eddig 2012-ben sikeresen teljesítettünk. Működésre 314.103,- Ft, felhalmozásra 295.138,- Ft – ot vettünk át 2012. december 31 – ig. Az átvett pénzeszközök KEOP, LIFE+, MVH, svájci alapból megvalósuló pályázati kiadásokra és közmunka pályázatokhoz kapcsolódnak. Itt mutattuk ki a VM – től maradvány terhére átvett feladatokat és azokhoz kapcsolódó bevételeket 6.450,- Ft értékben.
- Többlettámogatást kaptunk védett természeti értékek megőrzésének biztosításához, mint területvásárlások 74.800,- eFt összegben. Ezek kifizetése, illetve lekötése részben megtörtént. Amely területeket szerződéssel nem sikerült megvásárolni, azon területek megvásárlására kisajátítási eljárást kezdeményeztünk, melyre 21.500,- eFt áll rendelkezésre.

Természetvédelmi vagyongazdálkodási tevékenység

- Vagyonkezelési feladatok irányítása, ellenőrzése, az ingó és ingatlan vagyon kezelésével, fenntartásával, értékének megőrzésével, gyarapításával, állagának védelmével, karbantartásával, felújításával és nyilvántartásával kapcsolatos feladatok ellátása, felújítási terv készítése; Termőföld ingatlanok haszonbérleti szerződéseinek előkészítése, betartásuk ellenőrzése, pályáztatása; saját kezelési tevékenységéhez kapcsolódóan igénybe vehető mezőgazdasági és egyéb támogatások igénylése; gépjárművek és egyéb mezőgazdasági eszközök használatának és karbantartásának, javításának koordinációja; kiemelt bemutatóhelyek vagyongazdálkodásának tevékenységének felügyelete; saját használatban lévő védett természeti területeken folyó vagyonkezelési tevékenység koordinációja; a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításával kapcsolatos feladatok elvégzése; Munka- és tűzvédelmi feladatok ellátása, vagyon-, felelősség, személy- és egyéb biztosítási szerződések megkötése.

Őrszolgálati tevékenység

- Védett természeti területek hatósági őrzése (jogszabályok betartásának ellenőrzése, kezelési tervekben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése, élettelen természeti értékek terepi védelme, természetvédelmi hatóság részére döntés előkészítő adatszolgáltatás, határozatok terepi ellenőrzése, régészeti lelőhelyek védelme)
- Természetvédelmi kezelői tevékenység (védett természeti értékek terepi felderítése, élőhelyvédelmi, élőhely-rekonstrukciós, fajmegőrzési tevékenységek tervezése, szervezése, kivitelezése, helyszíni felügyelete, természetvédelmi pályázatok tervezésében és kivitelezésében való közreműködés)
- Természetvédelmi vagyongazdálkodási tevékenységben való részvétel (termőföld ingatlanok haszonbérleti szerződéseinek és a birtokbaadásnak az előkészítése, betartásuk ellenőrzése, saját használatban lévő védett természeti területeken folyó vagyonkezelési tevékenység kivitelezése)

- Oktatás-nevelés, tudatformálás, ismeretterjesztés (közönségszolgálati, oktatási, nevelési, ökoturisztikai terepi feladatok ellátása)
- Gépjárműállományunk korosodása miatt decemberben közbeszerzési eljárást indítottunk terepjáró tehergépkocsik beszerzésére.
- Az őrszolgálat technikai felszereltsége javítása érdekében kisértékű eszközök (GPS, fényképezőgépek) beszerzése történt meg.

3. Végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok

Dr. Fazekas Sándor miniszter úr 2012. december 20-án jóváhagyta a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság új Szervezeti és Működési Szabályzatát.

4. A szakmai irányítás fő feladatainak értékelése

Természetvédelmi tevékenységek

- A tervezett természetvédelmi célkitűzéseket megvalósítottuk. Éves élőhely-védelmi, élőhely-rekonstrukciós programjaink bonyolítása részben elemi költségvetésünkéből, részben közmunkaprogramból, részben pályázati forrásból megfelelő ütemben történt (Bükki Nemzeti Park, Hevesi Füves Puszták TK, Borsodi Mezőség TK, Mátrai TK, Hollókői TK, kivitelezés: 2012-2013).
- Fajmegőrzési tevékenység tervezése és koordinációja – a vállalt feladatokat teljesítettük, LIFE+ pályázataink a tervezett ütemezés szerint folynak.
- Élettelen természeti értékek védelmének tervezése és koordinációja megfelelő színvonalon hatékonyan zajlik. Szakmai értekezletet szerveztünk Felsőtárkányban és szakmai értekezleten vettünk részt Csupakon. A kaptárkő-lelőhelyek kezelési tervei (43 db) a szakmai osztályok bevonásával készül. Helyreállítottuk a 2012-ben eddig megrongált barlanglezárásokat. A barlangok, források felmérésének keretét szerződésekkel lekötöttük. Elindítottuk a 2012-re tervezett kivitelezési tevékenységeket (Recsk, Antal-táró) és lezártuk a kivitelezést Nógrádi bányáknál. Véglegesítjük a mátrai érces kutatótárók megőrzését célzó tevékenységek terveit. A barlangos pályázatok tervezése folyamatos. Kunhalom- (MePaR is), földvár- (Csörsz-árok is) kataszter felülvizsgálat, kiegészítése folyamatban van.
- A kutatási, monitorozási tevékenységek tervezése és koordinációja eredményes volt, a vállalt feladatokat teljesítettük.
- Természetvédelmi célú pályázatok (élőhely-védelem és rekonstrukció, fajmegőrzési programok, élettelen természeti értékek védelme - KEOP, LIFE+.) természetvédelmi koordinációja megfelelő színvonalú.

Jogi tevékenység

- A jogi szakterületet illetően a kitűzött feladatokat időarányosan végrehajtottuk.
- Az új szabálysértési törvény gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos kezdeti tapasztalatokat és módosítási javaslatainkat összegeztük és megküldtük a Minisztériumnak.
- Tárgyidőszakban kiszabott helyszíni bírságok száma: 7 db
- Tárgyidőszakban gépjárművezetőre távollétében kiszabott helyszíni bírságok száma: 2 db.
- Kezdeményeztük a BNPI védjegye oltalmi idejének 10 évvel történő meghosszabbítását a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál.
- Kezdeményeztük a rendészeti törvény által megkívánt együttműködési megállapodásokat a BNPI területén illetékes rendőr-főkapitányságokkal. A mai napig Heves és Nógrád megye rendőr-főkapitányságaival van aláírva megállapodás, a maradékkal is napokon belül várható.
- A márciusi Nagymező történt tüzeset miatt indult nyomozást megszüntette a Miskolci Rendőrkapitányság.
- Megkezdtük az új SZMSZ-ből fakadó feladatok ellátását.

Pénzügyi tevékenység

A pénzügyi szakterületen az előírt és vállalt feladatokat több esetben határidőcsúszással, illetve csak részben tudtuk teljesíteni. a 2012 évben megvalósult év eleji és év végi ellenőrzés többlet feladatai miatt, de ennek ellenére a feladatellátás megfelelő színvonalon megtörtént.

Természetvédelmi vagyongazdálkodás

- Az időszakra eső tervezett feladatokat teljesítettük.

Őrszolgálati tevékenység

- A természetvédelmi őrszolgálat sokrétű feladatát magas szakmai színvonalon végezte el, ellátta a területek ellenőrzését, a természetvédelmi vagyongazdálkodási tevékenységek (erdőkezelés, gyp- és szántóföldi gazdálkodás) terepi szervezését, részt vett a pályázatok tervezésében és kivitelezésének ellenőrzésében, a közmunkaprogram (63 fő közmunkás munkaszervezése) terepi elemeinek lebonyolításában, a természetismereti nevelési, túravezetési feladatok ellátásában, valamint a kutatások szervezésében és végzésében, a területek felmérésében és monitorozásában.

5. A gazdálkodás eredményessége

Pályázataink nyilvántartásaival és elszámolásaival szemben 2012-ben nem jelentkeztek hiányosságok. Az év közbeni, 2012 évi hiánycélt tartó időszakos korlátozó intézkedések ellenére gazdálkodásunk megalapozott, áttekinthető, az elrendelt korlátozásokat betartottuk. A 2011 évi korlátozások miatt jelentkező maradványunk felhasználása a jóváhagyásnak megfelelően megtörtént. A 3,- eFt fel nem használt maradványt határidőben visszafizettük az Irányító szervnek. Az év elején bérkompenzációra átvett támogatás kifizetésével elszámoltunk. A kompenzáció kifizetésénél még jelentkező forrás hiányt december hónapban megkaptuk a VM – től. A kiutalt 513,- eFt felhasználására januárban kerül sor.

A 2012. december 31. – ig az átvett pénzeszközök összege: 616.829,- eFt.

Pályázatokhoz, átvett feladatokhoz kapcsolódó többletbevételeink (697.729,- eFt)

- 2012–ben tervezett kiadásainkat teljesítettük. Dologi kiadásainkból átcsoportosítást hajtottunk végre felújításokra, amit a gépjárműveink felújításai indokoltak.
A kiadások összegét növelte a pályázatok terhére történt kiadások értéke is 642.463,- eFt összegben. Ezek a következők:
- Kerecsen Life+ pályázati kifizetések: 61.157,- eFt,
- KEOP pályázati kifizetések: 377.720,- eFt,
- Közmunka program kifizetései 128.786,- eFt,
- Kártalanítás, területvásárlás 74.800,- eFt összegben.

6. A humán tevékenység, személyzeti munka, képzés, továbbképzés, a vezetői és beosztotti állomány megítélése

Igazgatóságunknál 2012-ben a jóváhagyott létszámunk 83 fő. Az engedélyezett létszámtól való eltérést (79 fő átlaglétsszám) a foglalkoztatott közmunkások létszáma (117 fő) okozza. A 2012. február 1–től indult a közfoglalkoztatás december 31–ig tart. A rokkant képességű dolgozók foglalkoztatása (átlagban 5 fő) miatt rehabilitációs járulékot nem kellett fizetnünk. 2 fő (ebből 1 fő részmunkaidős) került foglalkoztatásra pályázat forrás terhére. Igazgatóságunkon a kormánytisztviselők beállási szintje 2012-ben nem változott. 2 dolgozónk részére fizettünk 25 év közszolgálati jogviszony alapján jubileumi jutalmat.

2012-ben Igazgatóságunknál nem történt létszám leépítés.

A képzettségi szint megfelelő. Jelenleg 8 fő vesz részt felsőfokú továbbképzésben. Betöltetlen álláshelyünk nincs.

7. Az ellenőrzés feladatai

Az ellenőrzési feladatok a pénzügyi-számviteli ellenőrzésen kívül kiterjednek földhaszonbérleti és természetvédelmi fejlesztési feladatok ellenőrzésére is.

8. Az államigazgatási és társadalmi kapcsolatrendszer megítélése

Államigazgatási kapcsolatrendszer

A szakmai kapcsolatok szintjétől, gyakoriságától függően rendszeres megbeszélések, munkatalálkozók, együttműködési megállapodások, éves értékelő találkozók jellemzik a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyes intézményekkel fennálló kapcsolatát. Főbb partnereink a következők: VM területi szervei, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek, Vízügyi Igazgatóságok, Bányakapitányságok, önkormányzatok, Megyei Államigazgatási Kollégium, Rendőrség, Megyei Ügyészség, Megyei Kormányhivatal (Erdészeti Igazgatóság, Fölművelésügyi Igazgatóság, Közlekedési Felügyelőségek, Földhivatal, Munkaügyi Központ, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság), Bányakapitányság

Társadalmi kapcsolatrendszer

A BNPI társadalmi kapcsolatrendszere kiterjedt, önkormányzatokkal, civil szakmai szervezetekkel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. Hatékony eszközünk az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal közös kiadásban megjelenő Zöld Horizont Periodika, amelyet a partnereinknek, önkormányzatoknak, társadalmi szervezeteknek, oktatási intézmények részére ingyenesen juttatunk el.

9. Javasolt fő célkitűzések

- Kezelési tervek kihirdetés, aktualizálása, Nemzeti Park zónarendszerének kidolgozása, védetté nyilvánítások lefolytatása.
- Ha a megőrzés optimálisan csak így biztosítható, a védett területek állami tulajdonba vétele.
- Társadalmi kapcsolatok építése, megelőző jellegű tevékenység folytatása a területi tervezésben való részvétellel
- Hazai társintézményekkel való információcsere hatékonyságának növelése, szakmai értekezletek rendszerének kialakítása
- Nemzetközi természetvédelmi gyakorlatok megismerése, továbbfejlesztése
- Terepi és hivatali munka hatékonyságának növelése továbbképzések és a technikai eszközök fejlesztése révén

10. Kérelmek, javaslatok. A szervezeti egység összegzett megítélése.

Kérelmek, javaslatok

A természetvédelmi feladatokhoz szükséges állami alapadatokhoz való ingyenes hozzáférés a munka hatékonyságát jelentősen javítaná (például digitális erdészeti üzemtervi, valamint a földhivatali ingatlan-nyilvántartási térképek, topográfiai térképek, domborzatmodellek).

A szervezeti egység összegzett megítélése

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2012-ben elvégzett feladatai alapján összességében, és szervezeti egységei szintjén is jól szervezett, szakfeladatai ellátása megfelelő színvonalú. A működésben/felépítésben szükséges módosítások az új SZMSZ hatályba lépésével megtörténtek.

DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

1. A vezetés, irányítás legfontosabb feladatai 2012-ben

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság zökkenőmentes működésének biztosítása

Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 2012. évben 68 főben lett meghatározva, amelynek mintegy 57 %-át képezik a tájegységekben, valamint területi osztályokon dolgozó természetvédelmi örök, referensek, szakreferensek, területi osztályvezetők. A fennmaradó 43 % az Igazgatóság központi létszámát képező referensekből, szakreferensekből, és vezetői létszámból tevődik össze. A feladatok széles skálája, a terület szétszórt jellege miatt a létszámkeret – az előző évekhez hasonlóan – szűknek mutatkozott. A zavartalan feladatellátást a közmunkaprogram keretén belüli, foglalkoztatással tudtuk megoldani. A 2012.évi programot Igazgatóságunk foglalkoztatási és természetvédelmi szempontból egyaránt hasznosnak ítéli meg. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén ugyanis számos olyan természeti terület található, amelynek fenntartása időről időre jelentősebb munka- és emellett kisebb mértékű eszközigénnyel jár, ami intézményi költségvetésünkől nem vagy kizárólag más szakmai feladatok háttérbe szorítása révén fedezhető.

Vagyunk a 2011. évihez képest bruttó értékben közel 10%-kal emelkedett. A növekedés a pályázati forrásokból megvalósuló fejlesztéseknek köszönhető. Többek között DDOP pályázatunk keretében a Mohács Történelmi Emlékhely fogadóépület, kilátó és kiállító kupola kivitelezési munkái, KEOP pályázati forrásból élőhelyrekonstrukciós munkák előkészítési tevékenysége, közmunkaprogram keretében motorfűrészek, bozótvágók beszerzése, valamint vadvédelmi kerítések építése valósult meg. A zsebszerződések felszámolására indított kormányzati program keretében 40 millió Ft. értékben vásároltunk fokozottan védett nemzeti parki erdőterületeket.

A vezetői fórumrendszer teljes körű működtetése bevezetésre került. (napi pontosítás, heti vezetői, havi igazgatósági értekezlet)

Mura-Dráva-Duna határon átnyúló Bioszféra Rezervátum kialakításának elősegítése regionális természetvédelmi kapcsolatok segítségével (Kopácsi-rét Természeti Park), egy újabb élőhelyrehabilitációs pályázat előkészítése, a Bioszféra Rezervátum nevezését az UNESCO 2012 nyarán elfogadta.

Dráva vizitúrák teljes körű lebonyolítása (1500 fő)

2. Szakmai feladatok végrehajtása 2012-ben

Befejeződött a barlangbejáratok biztosítása és lezárása, műszaki létesítményeinek korszerűsítése a Mecsek hegység területén. Természetvédelmi monitoring keretében folytattuk Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer működtetését azon elemekre, amelyeket saját munkatársak bevonásával el tudunk végezni. Folytattuk a szarvasmarhával folytatott legeltetés hatását vizsgáló monitoringot a drávaszentesi -, valamint a kölkedi mocsárrét területén, valamint az erdőterületeken a természetes megújulási képességet vizsgáló monitoring rendszer üzemeltetését. Folytatódott a fokozottan védett madárfajok monitoringja, ezen belül is elsősorban a rétisas és a fekete gólya állomány nyomon követése kapott kiemelt szerepet. Ezeknek a fajoknak az esetében

részt vettünk a nemzetközi színes-gyűrűs programban, a rétisas esetében Igazgatóságunk a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel közösen az országos program koordinálását is végzi. A rétisas védelmi program keretében a gyűrűzés területén segítséget nyújtottunk horvát és szerb kollégáknak is. Folyamatosan készítjük elő a Natura 2000 fenntartási terveket, illetve a hálózathoz kapcsolódó egyéb adatszolgáltatási kötelezettségeinknek teszünk eleget (madárvédelmi területek felülvizsgálata, prioritások meghatározása.)

A Világbank és a Magyar Állam által támogatott GEF tápanyagvisszatartási projekt élőhelyrehabilitációs elemeinek kivitelezése és teljes körű próbaüzeme történt meg a Duna-Dráva Nemzeti Park Gemenci és Béda-Karapancai Tájégségében. A DDKÖVIZG által koordinált beruházás keretén belül feltöltődött holtágszakaszok kerültek megkotrásra, valamint vízvisszatartó műtárgyak épültek, amelyek segítségével a hullámtér vízellátása, ezzel együtt ökológiai állapota is javítható lesz.

KEOP pályázati rendszerben barlangléjáratok biztosítása és lezárása, műszaki létesítmények korszerűsítése a Villányi-hegység területén fejeződött be. KEOP pályázati rendszerben az „Élőhelyrehabilitációs célú kotrás a Rezeti-Duna területén” hatósági engedélyezi eljárást fejeztünk be, a kivitelezés 2013 őszén megindulhat.

-Elkészítettünk és benyújtottuk a „Törmelékeltő erdő, molyhos-tölgyes és száraz gyepi élőhelyek fejlesztése a Kelet-Mecsekben” című LIFE pályázatot. A projekt célja az lenne, hogy a többek között a fokozottan védett bánáti bazsarózsáénak is élőhelyet adó Natura 2000 erdőtársulások fenntartása hosszú távon is biztosítható legyen.

- A Duna-Dráva Nemzeti Park Dráva menti területén befejeződött a „Water and Life for Drava and Vuka” című horvát-magyar természetvédelmi pályázati program, ennek keretében a meghatározott ütem szerint folytak a kivitelezési munkálatok is.

3. A gazdálkodás helyzete és eredményessége 2012-ben

Az Igazgatóság intézményi bevételei, a támogatásértékű bevételek, valamint a működési és felhalmozási célra átvett pénzeszközök 2012. évben 822.686 ezer forintot tettek ki, amelyek az előző évhez viszonyítva 55%-os növekedést mutatnak. A támogatásértékű bevételek jelentős mértéke Igazgatóságunk nemzetközi és hazai természetvédelmi pályázatainak támogatásából, közösségi hozzájárulás megelőlegezéséből adódott. Az intézményi működési bevételek növekedése egyrészt nettó finanszírozású pályázataink fordított ÁFA bevételeinek köszönhető.

Az Igazgatóság 2012. évi kiadásai összességében 1.186 e Ft-ot tettek ki, amelynek 50%-át Igazgatóságunk pályázataihoz kapcsolódó kiadások képezik. A fennmaradó összeg a kötelezően ellátandó alapfeladatok elvégzéséhez minimálisan szükséges működési-, fenntartási- kezelési feladatok kiadásait, valamint személyi állományunk bér- és járulékköltségeit takarja. Felhalmozási kiadásokat teljes mértékben a pályázati forrásokból megvalósuló fejlesztések képezik.

4. Természetvédelmi vagyongazdálkodás legfontosabb feladatai 2012

Igazgatóságunk a Sárvíz völgye Magas Természeti Értékű Területek keretében meghirdetett gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési célprogramban vesz részt saját vagyongazdálkodásban lévő gyepterületeiből 110,4 ha területen.

Bikács község határban közel 70 hektár területet kaszálással hasznosítunk. Többek között a réti iszalag (*Clematis integrifolia*), a hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*) és a szibéria nőszirm (*Iris sibirica*) virágzására tekintettel a kaszálás július végén kezdődik.

Nagydorog község határban 20 ha szántóból gyeptelepítéssel átalakított területet kaszáltunk, kaszálásának ideje június közepére esik.

A betakarított széna a saját juh-állomány téli takarmányozására van felhasználva.

A fennmaradó terület hasznosítása, mely a homoki és nedves réteket foglal magába, Bikács és jórészt Nagydorog község határban fekszik, legeltetéssel történik. A legeltetést a jelenleg 183 anyát számláló, nukleusz minősítésű cikta juh végezi, mely létszámot 400 anyára kívánunk növelni.

A 2012. év során összesen 8747 hektár nagyságú erdőterület természetvédelmi vagyongazdálkodása valósult meg az Igazgatóság keretein belül.

A tájidegen és ültetvényeszerű erdők átalakítása folytatódott ebben az évben, amely folyamatokat saját bevételből finanszíroztunk. Ebben további segítséget nyújthat a szerkezet átalakítást támogató EU-s pályázat. 2012-ben összesen 29 hektár akác és nemesnyár állomány átalakítása kezdődött el. A vagyongazdálkodásunkba tartozó erdőkben 30 hektáron tisztítás, 210 hektáron gyérités került elvégzésre az erdők szerkezetének átalakítása keretében. A Közmunkaprogramban foglalkoztatott munkavállalók 2012-ben kiemelt jelentőséggel bírtak az erdőművelési munkák elvégzésében. Folytatódott a Pro-Silva szemléletű erdőkezelés is. A körzeti erdőtervek készítése során 3 körzetben közel 50 000 hektár összterületet érintő erdőtervezési munkában érvényesítettük a természetvédelem érdekeit.

5. Ellenőrzések feladata 2012 harmadik negyedében

Igazgatóságunk illetékességi területe nyolc tájegységből áll, melyek átlagosan 2-5 örszolgálatból állnak. Felépítése a Szolgálati Szabályzatban előírt hierarchiát követi: 1 fő örszolgálat-vezető, 1 fő örszolgálat-vezető helyettes, 7 fő tájegységvezető, 25 fő örszolgálat-vezető.

Az Igazgatóságunk területén 210 polgári természetőr működik közvetlenül a tájegységvezetők irányítása alatt. A polgári természetőrök elsősorban a természetvédelmi örök mellett járőrözési, ellenőrzési feladatokat látnak el, valamint a kezelési feladatokban vesznek részt (kaszálás, karbantartási munkák, stb.).

Kiemelkedően eredményes a Tolnai tájegységben Paks és Dunaföldvár településeken, valamint a Mecsek tájegységben Dombóvár településen szervezett polgári természetőr csoportok munkája.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Örszolgálat folyamatosan végzi a védett természeti területeken a hatósági ellenőrzést. Az utolsó negyedévben az illegális fakitermelésre (főleg Dél-Mezőföld, ahol november 1-én Németkér határában rendőrséggel közös felderítés is történt), valamint az engedély nélküli halászati tevékenységre helyeztünk nagyobb hangsúlyt (Duna, Dráva). Novemberben - különleges eseményként - tokhal ikrát /kaviárt/ foglaltunk le a NAV-al közös ellenőrzésen egy hajón.

Folyamatosan végezzük a régészeti lelőhelyek ellenőrzését, egy esetben még a nyár végén történt tettenérés. Az eljárást a rendőrség folytatta le.

Szervezzük, és irányítjuk a közös munkát a polgári természetőrökkel, a Paksi csoportnál 15 ember kapott a sikeres vizsga után jelvényt és igazolványt. A Dombóvári csoport újabb 10 főt jelölt tanfolyamra és vizsgára. Az ő képzésük a következő év elején történik.

A természetvédelmi örök segítik az MVH-s ellenőrzéseket, az utolsó negyedévben a fő feladat a pályázati pénzből kihelyezett madárvédelmi berendezésekkel kapcsolatos ellenőrzés és véleményezés.

Az erdészeti üzemtervekben meghatározott tevékenység ellenőrzését folyamatosan végezzük.

Valamennyi természetvédelmi ör részt vett a SZNYR /Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer/ használatával kapcsolatos oktatáson. A 2012.évi II. Szabálysértési Törvény szerint a helyszíni bírság kiszabójának a 48 órán belül egy központi nyilvántartásba kell rögzíteni a bírsággal kapcsolatos adatokat. Ennek működtetését oktattuk a képzés során.

December 14-én Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság löterén megtartottuk a Természetvédelmi Örszolgálat éves kötelező lögyakorlatát.

A rendészeti törvénybe foglaltak szerint /2012. évi CXX-as/ felvettük a kapcsolatot a Baranya Megyei RFK-val az új együttműködési megállapodás kidolgozásával kapcsolatban. Aláírása jövő év elején várható.

December 15-én a Duna folyó Dunaföldvár és Paks közötti szakaszán a Nemzeti Nyomozó Iroda, a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság és a Duna-Dráva Nemzeti park Igazgatóság vadászati területellenőrzést tartott. Két hajó négy terepjáró, és a DDNPI részéről 6 természetvédelmi őr vett részt az akcióban. Elsősorban vízivadra bejelentkezett olasz vadászok ellenőrzése történt a Bács-Kiskuni oldalon. Az ellenőrzés során a papírok rendben voltak, elejtett védett fajt nem találtunk.

6. Az államigazgatási és társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer megítélése

A Duna –Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a Dél-Dunántúli Régióban meghatározó szerepet tölt be. Az államigazgatási szervekkel, hatóságokkal való kapcsolata zökkenőmentes. A Regionális Államigazgatási Kollégium ülésein rendszeresen részt veszünk, így kölcsönösen betekintést nyerünk egymás munkájába is.

Regionális fejlesztések, akciótervek, stratégiák kialakítása során már az előkészítési fázisban megkeresik Igazgatóságunkat, ezekbe szinte kivétel nélkül beépítésre kerülnek javaslataink, észrevételeink.

A települési önkormányzatok vezetőivel, tisztségviselőivel folyamatos a kapcsolattartás, rendszeresen részt veszünk fórumokon, tanácskozásokon, pályázati munkamegbeszéléseken.

A civil szervezetek közül elsősorban a természetvédelmi szervezetekkel tartjuk a kapcsolatot. Velük kiemelten jó szakmai együttműködést bonyolítunk, például fajvédelmi programok, élőhelyrehabilitációs beavatkozások tekintetében.

A horvát-magyar együttműködési program keretében számos horvát államigazgatási szervvel és civil szervezettel működünk együtt, több, sikeresen lezárt pályázat van mögöttünk és folyamatosan készítünk elő újabbakat is.

Az Európai Régió kiterjedésében legjelentősebb együttműködésünk a DANUBEPARKS projekt, amely a Duna menti védett területek nemzetközi hálózata. Több részprojekt esetében

Társadalmi Felelősségvállalás

Nagy népszerűségnek örvend Békalencse című elektronikus, a nemzeti park szakmai tevékenységét is népszerűsítő hírlevelünk, mellyel a már korábban is a lakossághoz (sajtón keresztül, vagy személyesen) eljutó híreink mellett egy újabb célcsoportot tudunk megszólítani. Híreinket a nemzeti parki települések önkormányzatainak munkatársai saját médiájukban (nyomtatott hírlevél, tv, rádió) is megjelentetik, ezáltal is közelebb hozva a nemzeti parki tevékenységhez a lakosságot. Területen dolgozó kollégáink napi kapcsolatban vannak lakossággal, szakvezetésekkel, előadásokkal, a szakmai munkában való részvétellel azonban hozzájárulnak a kapcsolat javításához. Az oktatási tevékenység során minden korosztályhoz eljut a természet szeretetének üzenete, versenyek, vetélkedők szervezésével még nagyobb lakossági célcsoportot tudunk megszólítani.

Saját szervezésű versenyek 2012-ben

- Madarak és Fák napja városi verseny
- Állatok Világnapja városi verseny
- V. Fekete István életrajzi és természetismereti terepi akadályverseny

Mások által szervezett versenyek, rendezvények; közreműködő a DDNPI

- Kaposvári Egyetem Ökonap
- Dél-alföldi Regionális Ökoiskola –Körlánc Ökoiskola Munkacsoport Találkozó
- Országos Környezeti Nevelési Találkozó
- Szivárvány Gyermekház Zöld Szombat – Családi nap
- Helytörténeti Játék a Szivárvány Gyermekház szervezésében (verseny)
- Víz Világnapja a Tudásközpontban
- Te Szedd Akció
- Európai Nemzeti Parkok Napja Szekszárdon

7. A 2013-as év legfontosabb feladatai

- Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum munkaszervezetének kialakítása, kitáblázás, projekt indítások a rezervátum területén
- ŐSDRÁVA látogatóközpont megvalósítása az Ormánságban
- Őshonos állattartó telepek fejlesztése (KEOP)
- DDNP övezeti besorolás elkészítése
- Vsz. hatálya alá tartozó területek megvásárlása a DDNP területén
- IPA horvát-magyar pályázati program (ökoturisztikai fejlesztés) végrehajtása a Papuk Természeti Parkkal közösen
- Rezeti-duna (DDNP gemenci területe) rehabilitációjának megvalósítása
- Szerb-magyar határon átnyúló pályázati program (fajvédelem, ökoturisztika) végrehajtása a Vojvodina Sume védett területtel közösen
- Dráva-menti vizitúra táborhelyek egységes arculatának kialakítása
- Védett erdőterületek rehabilitációjának folytatása a saját vagyonkezelés keretében
- Hatósági ellenőrzések folyamatos biztosítása a védett és a Natura 2000-es területeken
- Régészeti lelőhelyek folyamatos ellenőrzése

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

NEGYEDÉVES JELENTÉS A DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG MUNKÁJÁRÓL (2012. IV. negyedév)

Tisztelt Államtitkár Úr! Jelentem, hogy a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban Igazgatóság) tevékenységét a negyedik negyedévben is sikeresen folytatta.

A szakmai feladataink megvalósítása során továbbra is követtük Államtitkár úr által megadott szakmai irányelveket és súlypontokat, az írásban kiadott iránymutatásokat.

Az Igazgatóság gazdálkodását a fenti időszakban is szigorú költségvetési fegyelem mellett végezte, a kiadásaink tereztettek szerint alakultak, bevételei előirányzatunk jól teljesült, likviditási nehézségünk nem volt.

Az alábbiakban röviden összefoglalom a negyedik negyedév fontosabb feladatait, eredményeit.

I. A VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS FELADATAI

Az Igazgatóság vezetői karában újabb változás nem történt, gazdasági-, igazgatási- és szakmai tevékenységünket az igazgató mellett 8 vezető fogja át és irányítja. Az Igazgatóság egészét érintő feladatok meghatározása továbbra is a havi rendszerű igazgatói értekezleten történik. A vezetés a feladatok kiadását, végrehajtásának állását, ellenőrzését, értékelését a rendszeresen megtartott munkaértekezleteken, vezetői értekezleten tekinti át. Az értekezletekről írásos emlékeztető készül.

Az új Közszolgálati Szabályzat elkészítése folyamatban van.

A Szervezeti és Működési Szabályzat végleges változata a VM részére továbbításra került és Miniszter Úr december 20-i dátummal jóváhagyta.

A tárgyi időszakban igazgatói utasítás készült a ruházati költségtérítésre, továbbá a Szolgáltatások és kiadványok 2013. évi árainak kialakítására és az irattározásra vonatkozóan.

A 2011. évi iratok dolgozóktól való begyűjtése az iratok irattárba helyezése érdekében megtörtént. A leadást követően megkezdődött az iratok rendezésre, irattárba történő elhelyezésre való előkészítése.

II. VÉGREHAJTOTT SZERVEZÉSI, ÁTSZERVEZÉSI FELADATOK, SZAKMAI IRÁNYÍTÁS FELADATAI

Az eltelt időszakban jelentősebb szervezési, átszervezési tevékenység nem folyt az Igazgatóságon. A korábbi átszervezések (Természetvédelmi Őrszolgálat, Pályázatkezelési Osztály létrehozása) hatékonyan segítették feladataink elvégzését.

A tűz- és munkavédelmi feladatok ellátására vonatkozó korábbi megállapodásunkat a felmerülő problémák miatt megszüntettük és új szerződést kötöttünk.

Igazgatóságunk szakmai ügyrendjének elkészítése folyamatban van.

III. A GAZDÁLKODÁS HELYZETE

Az Igazgatóság gazdálkodását a rendelkezésre álló források takarékos felhasználásával folytatta, likviditási probléma 2012-ben nem merült fel. Negyedik negyedévi bevételeink jól teljesültek. Az Igazgatóság harmadik negyedéves pénzügyi beszámolója határidőre elkészült és leadásra került. Befejeződött az augusztus végén megkezdett éves selejtezés.

IV. A HUMÁN TEVÉKENYSÉG, SZEMÉLYZETI MUNKA, KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

Az Igazgatóság engedélyezett létszámában változás továbbra sem történt. Jelenleg 12 fő határozott idejű foglalkoztatására van lehetőség pályázat keretében, munkavállalóként. A 2012. évi közmunka program az Igazgatóságon sikeresen lezárult, melynek keretében összesen 22 fő regisztrált álláskeresőt foglalkoztattunk. A Gerecsei TE-ben elbocsátott természetvédelmi őr kolléga helyére, státuszára kiírt pályázatra 51-en jelentkeztek. Az 5 legjobb pályázóból választottuk ki az új természetvédelmi őr kollégát, aki azóta már a természetvédelmi őr vizsgát is letette. Pályázati forrásból 2 fő mezőgazdasági ügyintéző felvétele, ugyancsak állaspályázat útján megtörtént, munkavállalóként alkalmazzuk őket.

December elején pályázati forrásból finanszírozva kétnapos erdőökológiai szemináriumot szerveztünk a kollégáink és más érdeklődők (társ NPI, gazdálkodók, civil szervezetek) számára Királyréten.

V. ELLENŐRZÉS FELADATAI

Az Állami Számvevőszék 2012. évi ellenőrzésében szerepelt a nemzeti parkok szakmai feladatainak vizsgálata, melynek kapcsán a helyszíni ellenőrzés az Igazgatóságunkon is folytatódott. A jelentést megkaptuk, észrevételt nem tettünk, mivel a vizsgálat eredményei hiányosságot, szabálytalanságot nem tártak fel, csupán kisebb észrevételeket, javaslatokat fogalmaztak meg. Ezekre vonatkozóan intézkedési tervet fogalmaztunk meg és küldtünk el az ÁSZ-nak, és felettes szervünknek. Folyamatos volt a belső ellenőr munkája a negyedik negyedévben is (vizsgálta a víz,-gáz-, áramfelhasználást, közfoglalkoztatást, pénztárak, pénzkezelő helyek működését, barlangok működését). Folytattuk illetve befejeztük az MVH-val közös 2012. évi ellenőrzéseket.

VI. KIEMELT ÉS FONTOSABB SZAKMAI FELADATOK (osztályonként)

Természetmegőrzés

Az Audi Hungária Motor Kft. győri beruházásához kapcsolódó kiegyenlítő intézkedések végrehajtásának előkészítése folytatódott a DINPI vagyonekezelésében álló Szigetmonostori területen. Az Audi által megbízott vállalkozó az invazív fás- és lágyszárú fajok irtásának első szakaszát elvégezte a teljes területen (törzsinjektálás, lombkenés). A munkálatok az engedélyeknek megfelelően zajlottak, 2012 október 30-án befejeződtek. Megtörtént továbbá 13 ha területen az őshonos cserjefajok ritkítása. A keletkezett faaprítékot a DINPI értékesíti. A negyedéves munkálatok helyszíni átvétele 2013. január 3-án lesz. A DINPI Természetvédelmi Őrszolgálat a helyszínen rendszeres terepi ellenőrzést tart.

A Fővárosi Állat- és Növénykert országos jelentőségű védelemre tervezett természeti terület természetvédelmi kezelési tervéhez megkaptuk alapadatokat az üzemeltetőtől, az új kolleganővel megkezdjük a védetté nyilvánítás előkészítését.

A Natura 2000 fenntartási tervek készítésére kiírt támogatási keret esetében Igazgatóságunk mind a 36 működési területére eső támogatható területre megkapta a támogatás folyósítását biztosító határozatot az MVH-tól. A fenntartási tervek elkészítése a már rendelkezésre álló alapadatok összegyűjtésével megkezdődött.

Elvégeztük a Natura 2000 hálózathoz kapcsolódóan a természetmegőrzési területek országjelentésének összeállításához a jelölő és az EU irányelv IV. V. mellékletében szereplő növényfajok adatlapjainak kitöltését, elterjedési területük térképének elkészítését.

Folyamatosan végezzük az országjelentéshez az állatfajok és élőhelyek adatlapjainak, elterjedési térképeinek elkészítését is.

A Natura 2000 területek prioritizált akciótervének (PAF) elkészítéséhez véleményyeztük a VM által javasolt prioritásokat.

A tervezett LIFE Integrált Projektekhez javasoltuk az invazív fajok visszaszorításának komplex megvalósítását.

Az Országos Területrendezési Terv időszaki felülvizsgálatához készítendő Natura 2000 hatásbecsléshez alapadatokat szolgáltatunk a VM (VÁTI készíti a hatásbecslést, a VM-et keresték meg, Ők meg minket) felé.

Elvégeztük a vállalt 5 település közül 4-en az egyedi tájértékek felmérését, Esztergom területén az értékek sokasága miatt csak részterületen végeztünk a felméréssel.

Igazgatóságunk megkezdte a szakmai közreműködést a nemzeti parkok övezeti rendszerének megalapozásában és a korábbi kijelölés felülvizsgálatában. Ennek részeként VM NPTF munkatársaival együttműködve javaslatot állított össze az egyes övezetek definiálásának és magyarországi értelmezésének megvitatásához és szakmai-technikai koordinátorként vett részt a Balatonöszödön 2012. november 27-28-án tartott szekcióüléseken. A NP övezetek kijelölésével részben összehangolva elkészítette és felterjesztette a Pilis Bioszféra Rezervátum zónarendszerének felülvizsgálatát és szakmai indoklását a MAB sevillei irányelveinek figyelembe vételével.

Igazgatóságunk országos technikai-szakmai koordinátorként megkezdte a tájba illesztésre vonatkozó szakmai szabvány előkészítését a VM NPTF munkatársaival együttműködésben.

Pályázataink

- A KMOP-3.2.1/A-09-2009-0005 azonosító számú "Európai jelentőségű élőhelyek rekonstrukciója a Turjánvidéken, a Hajta-mentén, a Turai legelőn és a Budai Sas-hegyen" című pályázat 2012. december 31-én sikeresen zárult. Az utolsó negyedév legjelentősebb tevékenységei az eredmények kommunikációjához (zárórendezvény, kiadványok, PR anyagok), valamint a zárójelentés előkészítéséhez kötődtek.
- A KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0003 azonosító számú "Természeti értékek megőrzése a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén" című pályázat keretében lezárult a 7. sz. főút természetbaráttá alakításának közbeszerzési eljárása és megtörtént a kivitelezési szerződés aláírása. .
- A KEOP-7.3.1.2/09-11-2011-0011 azonosító számú „Élettelen természeti értékek védelme a Gerecsében, a Pilisben, a Vértesben és a Börzsönyben” című, 1 fordulós projekt részeként megindult a 33 barlang és 4 bányavárat denevérbarát lezárását célzó beavatkozás engedélyezése.
- „Kiemelt jelentőségű természeti értékek megőrzése a Turjánvidék Natura 2000 terület déli részén” című LIFE+ Nature pályázat keretében folyamatos a szakmai együttműködés az élőhelykezelést végző partnerekkel (elsősorban HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt.). Jelentősen előrehaladt a fás- és lágyszárú invazív fajok visszaszorítása a katonai lőtér Natura 2000 kijelölés alatt álló területrészén.
- Periurban Parks című Central European program pályázat 2012. december 31-én sikeresen lezárult. Az utolsó negyedév legjelentősebb tevékenységei az eredmények kommunikációjához (kiadványok, PR anyagok), valamint a zárójelentés előkészítéséhez kötődtek.
- BIOREGIO című South-Easth Europe Program pályázat keretében előrehaladt a Kárpátok régió Vörös listáinak összeállítása fajok és élőhelyek vonatkozásában, valamint

megkezdődött a biotikai adatvásárlás a DINP Börzsönyi és Pilisi területegységeire vonatkozóan.

- Megkezdődött a Danubeparks step 2.0 című South-Easth Europe Program pályázat megvalósítása, melynek keretében 2012. október 22-24. között Ingolstadtban pályázatnyitó értekezlet megtartására került sor, majd megindult a munka a réti sas védelmi és a fekete nyár védelmi munkacsoportokban
- Megtörtént a támogatási szerződés aláírása az SH/4/13 azonosító számú "Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban" című pályázat végrehajtására vonatkozóan. Előkészítettük a részletes partneri megállapodást és az ELTE TTK irányításával megindultak a többváltozós erdőtérképezési módszertan elővizsgálatai.
- Megindult a KEOP-3.2.0./11-2012-0006. azonosító számú „A Duna-Ipoly Nemzeti Park esztergomi területén, a Körtvélyesi-szigeten, valamint a középső Ipoly-völgyi Vörösharaszt területén a gyepterületek természetvédelmi kezelését szolgáló gép-és eszközcsoport kialakítása” című pályázat megvalósítása az előirányzott eszközök beszerzésével.
- Megindult a támogatási szerződés előkészítése a BIOEUPARKS című IEE (Intelligent Energy Europe) című nemzetközi pályázatra vonatkozóan. A 2012. tavaszán benyújtott projekt a védett területek kezelése során termelődő növényi biomassa fenntartható energetikai felhasználásának tervezését célozza. Igazgatóságunk a projektben partnerként vesz részt, 11 külföldi szervezet mellett.
- Benyújtottuk a száraz gyeptípusok helyreállítását célzó, 8 célterületet érintő természetvédelmi kezelés pályázatot a LIFE+ Nature keretére.
- Megtörtént a támogatási szerződés előkészítése az „Özönnövények elleni egységes védelem homoki és ártéri élőhelyeken” HUSK pályázatra vonatkozóan, mely a DINPI működési területén 5 Natura 2000 kijelölés alatt álló élőhelyen célozza idegenhonos növényfajok visszaszorítását.
- Megtörtént a támogatási szerződés előkészítése a „Természetvédelmi bemutatóhelyek infrastrukturális fejlesztése Királyréten és az Ipoly-völgyben” HUSK pályázatra vonatkozóan, mely a Királyréti erdei iskola hétvégi nyitvatartásának bevezetését és idegenforgalmi szolgáltatásbővítését célozza.

Környezeti nevelés és ökoturisztika

Mezőgazdasági Múzeum szervezésében részt vettünk a Gazdag ősz meghozta gyümölcsét programon: kitelepülés kiadványokkal, termékekkel, kézműves foglalkozással.

Kitelepültünk az Állatkertbe az Állatok Világnapja alkalmából szervezett héten.

Szakmai tanulmányúton voltunk az Őrségi Nemzeti Parkban.

Az Ócsai Tájházban megtartottuk a Kalács szombatok keretében a Márton napi újbor ünnepét.

Kitelepültünk kiadványokkal, ajándéktárgyakkal, játékokkal a Magyarhoni Földtani Társulat szervezésében megtartott Földindulás című két napos rendezvényen a Földtani Intézetben.

A XII. Tatai Vadlúd Sokadalom alkalmából gyermekrajz pályázatot írtunk ki, melyre több mint 180 pályamű érkezett.

Megjelent a Cincér Hírlevél új száma.

Előkészítés alatt: Sisakvirág tanösvény füzet, Fedezze fel a Budai TK-t, ROSALIA 7. kötet.

Minden, a program ajánlóban meghirdetett rendezvényt, programot megtartottunk, a védett természeti értékek megismertetése céljából 14 garantált túrát tartottunk, melyen több, mint 200 fő vett részt.

Természetvédelmi- és vagyonkezelés, üzemeltetés

A zsebszerződések felszámolására előirányzott 40 M Ft keretösszeg céloknak megfelelő és szabályszerű felhasználását Igazgatóságunk határidőn belül teljesítette és mindösszesen 60 hektár állami tulajdonba vételről gondoskodott.

A két magyar szürke marha állattartótelepünkön a téli tartásra felkészültünk, a szükséges takarmány a 360 egyed számára biztosított.

Az AKG ellenőrzés lezárult az Igazgatóság területei, probléma nem merült fel.

Közfoglalkoztatási programban a 2012-ben vállalt átlag 20 közfoglalkoztatotti létszámot teljesítettük. A 2013. évi közfoglalkoztatási programra vonatkozó pályázatunkat összeállítottuk és határidőre beadtuk, 2013-ban 53 fő foglalkoztatását vállaltuk.

Természetvédelmi Őrszolgálat

A tárgyi időszak fontosabb tevékenységei:

- Az Igazgatóságunkon kidolgozás alatt álló, személyre szabott munkaterv követelményrendszerének kialakítása, az őrszolgálati munka integrálása az Igazgatóság adatszolgáltatási, véleményezési, természetvédelmi kezelői és vagyongazdálkodási feladatainak jobb ellátása érdekében.
- A helyszíni bírságolás új gyakorlatának kidolgozása, alkalmazása.
- A 2012. évi CXX. tv-ben előírt együttműködési megállapodások kidolgozása, kapcsolatfelvétel a rendőr-főkapitányságokkal.
- A kötelező lögyakorlat és továbbképzés lebonyolítása
- Engedély nélküli területhasználatok ellenőrzése KTVF-ekkel együtt.
- Kiemelt tevékenység a Natura 2000 fenntartási tervek, valamint az erdészeti üzemtervek megalapozó dokumentációihoz szükséges adatgyűjtés és monitoring.
- Állatmentések: denevér kolónia - 1 esetben, sérült madár mentőhelyre szállítása - 59 esetben;

Őrszolgálati akciók, megjelenések:

- Falopások megelőzése érdekében őrszolgálati akciók, illetve figyelőszolgálatok: Abonyi (kékvércsés) Kaszálóerdő őrzése - 6-8 órás éjszakai szolgálatokkal - 18 esetben. Egy esetben a vélelmezett fatolvajok megriasztása, egy esetben rendőrséggel közösen mikrobusz átvizsgálása, az erdőben megszűnt a falopás. Domony-völgy-Báranyjárás területén, lakossági bejelentés nyomán – 3 alkalommal. Ócsai TK területén falopások megelőzése rendőrséggel közösen – 2 alkalommal. Budai TK területén falopások megelőzése rendőrséggel (nagykovácsi kmb) – 3 alkalommal
- Falopások helyszínelése rendőrséggel: Sárbogárd, Dömös, Szár, Ócsa, Nagykovácsi, Csobánka 030/2 hrsz - 003715 bejelentő,
- Engedély nélküli növény- és termésgyűjtések megelőzése: Fót, Dunnaalmás, Szomód, Agostyán, Baj, Tardos (rendőri részvétellel).
- Budai-TK, a fokozottan védett Budakeszi 066 hrsz-on engedély nélküli közlekedés, valamint technikai sportok ellenőrzése 7 helyszíni bírság, 1 feljelentés.
- XII. Tatai Vadlúd Sokadalom helyszínén a zavartalanság biztosítása.
- Mátyás-hegyi-barlang látogatásának ellenőrzése - Szabálytalanságot nem tapasztaltunk 18 csoport ellenőrzése során.
- Vadászat ellenőrzés - 1 feljelentés (vadászat rendjének megsértése)
- A Sárbogárdi és a Gárdonyi RKP-val közös akciók a halászati vízterületeken a horgászattal kapcsolatban.

Havariák, rendkívüli események:

- November 25-én, 08.30-kor - olajszármazékot szállító kamion felborult, tartalma kiömlött a Velencei-tavi Madárrezervátum, egyben Natura 2000 besorolású, Pákozd 0103/a hrsz-ra (üi.sz 2098/11/2012.)
- Budai Sas-hegy TT-n elhunyt személy megtalálása december 29-én és a kapcsolódó intézkedés
- Szemplő-hegyi barlangba történő vízbetöréssel kapcsolatos intézkedés december 29-én.

Rendszeres, az Őrszolgálatot érintő főbb tevékenységek:

- A természetvédelmi örökre szignált, havonta 100-120 beérkező ügyirat (főleg jogsegélyek, lakossági bejelentések, elővásárlási jogról való lemondások) szakmailag kifogástalan, határidőre történő ügyintézése.
- Szabályozási tervek és fejlesztési tervek véleményezése TMO-val közösen.
- A körzeti erdőtervezésekben való természetvédelmi kezelői részvétel (adatgyűjtés, értékesebb részek lehatárolása, a körzeti erdőtervekhez nyújtandó általános természetvédelmi állásfoglalások kialakítása, erdőrészlatszintű javaslatok, előírások kidolgozása),
2012- ben folyó erdőtervezés: Nagymarosi Körzet, Pusztavacsi Körzet
2013-ban induló: Gerecse-Vértesi Körzet, Alsó-Tápió-vidéki,
2014-re előkészülni: Dél-Vértesi Körzet, Budai-hegyek Erdőtervezési Körzet
- Részvétel gazdálkodók ellenőrzésén a KDV-KTVF munkatársaival: illegális kaszálások, nádaratás vizsgálata stb.
- Egyeztetések a közmunkaprogram keretében érintett vízfolyások kezelésével kapcsolatban.
- Folyamatosan ellenőrizzük a saját vagyionkezelésben álló látogatóközpontjaink, földterületeink és vadászterületeink állapotát és bérlőink munkáját.
- Pál-völgyi barlang felszíni védőterülete TT területén, a hajléktalanok után maradt hulladék összegyűjtése, kihordása és konténerbe rakodása közmunkásokkal (12 nap, 5 konténer).
- Kaszálás, széna betakarítás és eladás saját vagyionkezelésű területeken, és a tisztító kaszálások felügyelete.
- Natura 2000 táblák kihelyezése az abonyi Kaszáló-erdőben.
- Tüzpászták és védőfásítások helyszínének kijelölése, Tata, Szomód, Agostyán, Klapka György 24 Lövészdandár , Tata.
- Kiemelt tevékenység a Natura 2000 fenntartási tervek, valamint az erdészeti üzemtervek megalapozó dokumentációihoz szükséges adatgyűjtés és monitoring.
- Vízimadár-monitoring: Tatai Öreg-tó, Ferencmajori-halastavak, Boldogasszony-tó, Mocsai-tó, Grébicsi-tó, Asszony-tó, Városi-tó
- Folyamatos vízállás monitoring (vízfolyások, tározók)
- Csepel, Tamariska-domb TT: 4 db hatósági tábla kihelyezése oszlopokkal, kezelési terv szerint szánkózó hely közös kijelölése a tulajdonossal.
- Tétényi-fennsík TT: hatósági tábla állítás előkészítése (oszlopvásárlás, tájékoztató tábla megrendelés)

VII. NAGY JELENTŐSÉGŰ ESEMÉNYEK

Részt vettünk az alábbi központi rendezvényeken: a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság által szervezett Ökoturisztikai Szakmai Napokon.

Az Ócsai Tájházaiban a Kaláka szombatok keretében megtartottuk a Gazdanapot, melyen több mint 400 fő vett részt.

Sikeresen lezajlott a XII. Tatai Vadlúd Sokadalom. (kb. 17 000 látogatóval)

Megszerveztük a KMOP „*Európai jelentőségű élőhelyek rekonstrukciója és védett fajok megőrzése a Turjánvidéken, a Hajta mentén, a Turai legelőn és a Budai Sas-hegyen*” című pályázat 2 napos záró rendezvényét.

VIII. KAPCSOLATRENDSZERÜNK

Új kapcsolatrendszer kialakítása a Budai TK területén illetékességgel bíró rendőrkapitányságokkal (BRFK II., III., XI., XII., XXII. kerületi, valamint Budaörsi Rendőrkapitányság), valamint a megyei főkapitányságokkal.

MOHOSZ Velencei-tavi szervezetével kapcsolatépítés történt egy tervezett közös HOP pályázat érdekében.

IX. KÖVETKEZŐ IDŐSZAK FŐBB FELADATAI

Év végi zárás, határidős feladatok elvégzése, jövő évi feladatok meghatározása, melyek közül az alábbiakban jelölünk meg néhányat.

- adatelőkészítés a 2013. évi Natura 2000 országjelentés összeállításához;
- 36 Natura 2000 területre vonatkozóan fenntartási terv készítése és a vonatkozó EMVA pályázatok menedzsmentje;
- DINP övezeti kijelölésének felülvizsgálata és a kezelési terv összeállítás folytatása.
- 2013. évi programajánló megjelentetése
- Kadarkáink kertje kialakítása
- Keve András Könyvtár működési feltételeinek javítása
- 2013. évi közfoglalkoztatási program elindítása
- elnyert természetvédelmi pályázatok megvalósítása, újak írása, beadása
- Látogatóközpont és iroda kialakítás tervezése, engedélyeztetése a Dunakanyarban (Dömös)
- DINPI Rosalia tanulmánykötet sorozata min. egy új kötet, CINCÉR Hírlevél min. 4 lapszám
- önálló, nagy létszámú zöld rendezvény szervezése a Nemzeti Parkban, ökoturisztikai és környezeti nevelési program (vezetett túrák, előadások, kihelyezett biológiaórák, stb..) lebonyolítása
- BCG projekt eredmények hasznosításának elindítása
- Vagyonkezelési szerződés karbantartása a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettel történő együttműködés keretében.
- A közhiteles barlangnyilvántartás felállításával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Haszonbérleti szerződések kezelési utasításainak felülvizsgálata TMO-val.
- Vsztt..földvásárlási program végrehajtása, agrártámogatási kérelmek határidőre történő beadása.

Tisztelt Államtitkár Úr!

Kérem jelentésem szíves elfogadását!

Budapest, 2013. január 8.

Füri András
igazgató

Beszámoló

IV. Negyedéves Államtitkári Értekezlet (egyben Évindító és Feladatszabó Államtitkári Értekezlet) Balatonőszöd, 2013. január 09-10.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság 2012. IV. negyedéves tevékenységét az alábbiakban foglalom össze:

1. Az elmúlt időszak legfontosabb célkitűzései:

- Futó pályázatok folyamatos, gördülékeny bonyolítása;
- Féléves munkavédelmi bejárások elvégzése;
- Állatok Világnapjához kapcsolódó rendezvény Sarród-lászlómajori Bemutató Majorságban;
- VI. dunántúli magyar szürke szarvasmarha tenyészbika szemle;
- PaNaNET konferencia ökoturisztikai termék témában Igazgatóságunk szervezésében;
- Decemberben Adventi játszóház és vásár a Kócsagvárban.

2. Vezetés, irányítás feladatai:

- Tárgyidőszakban fő hangsúlyt kapott az igazgatósági SZMSZ átdolgozása a kapott minta alapján. A feladatot sikeresen végrehajtottuk;
- Az Észak-dunántúli KTVF felé ügyfélkaput nyitottunk, az ügyiratforgalom ezen keresztül folyik.

3. A végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok:

Az AUDI gyárbővítéssel kapcsolatos kármérséklő intézkedések lezárultával az adott célfeladatra felvett munkaerőből 6 főnek a munkaszerződése lejárt.

4. A szakmai irányítás fő feladatainak értékelése:

4.A. Természetmegőrzés, ökológia:

- Az osztály munkatársai belföldi jogsegély keretében szakmai állásfoglalásokat készítettek és adatszolgáltatást hajtottak végre a zöldhatóság részére, valamint véleményezték az egyes önkormányzatok településrendezési terveit azok várható természetvédelmi hatásai tekintetében;
- A védett és a Natura 2000 területek élő és élettelen természeti értékeinek számbavétele, monitorozása folyamatos feladatot jelent. A monitoring során együttműködünk az Igazgatóságunk működési területén található felsőoktatási intézményekkel, kutatóintézetekkel;
- Együttműködünk a természetvédelmi szakképzést nyújtó egyetemekkel és főiskolákkal – elsősorban a soproni székhelyű Nyugat-magyarországi Egyetemen – az elméleti és gyakorlati képzésben;
- Natura 2000 fenntartási tervek elkészítése céljából benyújtott öt pályázatunk (Hanság, Szigetköz, Répce-mente, Rába-mente és Péri repülőter) a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által támogatásban részesült. Végrehajtásukat megkezdtük;
- A gerinctelen fajok jelölés-visszafogásos monitoring adatainak feldolgozására alkalmas módszereiről a NYME-el közösen, szakkollégium keretében szakmai továbbképzési programot szerveztünk;
- A NYME diákjai által fenntartott Kaán Károly Ökoklub szervezésében tartott előadás és vitaülés sorozatokba a gyakorlati természetvédelem egyes témaköreivel kapcsolatos munkáinkról tartott beszámolókkal bekapcsolódtunk. Ennek kapcsán a hallgatóság bevonása az önkéntes természetvédelmi munkákba is folyamatban van;
- Elkészítettük a Natura 2000 Priorizált Akciótervhez az Igazgatóságunkat érintő fajok és élőhelyek vonatkozásában a helyzetértékelést;

- Elkészítettük a Fertő-tó Bioszféra Rezervátum új szempontok szerinti övezeti besorolását;
- A vonatkozó utasításoknak megfelelően elvégeztük a Natura 2000 területek SDF lapjainak felülvizsgálatát;
- Közreműködtünk az Élőhelyvédelmi Irányelvhez és a Madárvédelmi Irányelvhez kapcsolódó országjelentés előkészítésében.

4.B. Természetvédelmi Őrszolgálat:

- Hatósági őrzés: Kiemelt területeinken - Fertő-tó és Dél-Hanság - rendszeres, a hétvégéket is érintő őrzés és ügyelet volt összesen 6 fő részvételével;
- Jelentősebb intézkedés: eljárás alá vontunk 3 horgászt a Fertő-tó fokozottan védett területén engedély nélküli közlekedés miatt – feljelentés a szab. hatóság (kormányhivatal) felé;
- Kiemelt akciók: NPI saját rendezvényein helyszíni biztosítás (pl. Bikavásár);
- Közös szolgálat a rendőrséggel 2 esetben volt;
- A hatósági őrzés mellett őrreink folyamatosan felügyelik a vagyongazdálkodási tevékenységet (ennek során részt vettünk az éves munkavédelmi szemlén), vadászati és halászati őrzési tevékenységet látnak el;
- Őreink folyamatosan ellenőrizték a KTVF határozataiban foglaltakat, kiemelten az erdészeti ügyeket, szűrőpróba szerűen pedig a bejelentett társas vadászati tevékenységeket (utóbbiaknál szabálytalanságot nem tapasztaltunk);
- Oktatási, ökoturisztikai osztály munkájának segítése: csoportvezetések, előadások tartása a Ravazdi Erdei Iskolában és pl. az Állatok Világnapja alkalmából.

4.C. Ökoturisztika:

- Tárgyidőszakban az Igazgatóság védett területein 910 fő vett részt túravezetésekben;
- Az Igazgatóság szálláshelyein összesen 276 fő szállóvendéget fogadtunk;
- Látogatóink száma: Csapody István Természetiskola és Látogatóközpont: 287 fő, a Hanság Élővilága Kiállítás: 1152 fő, az augusztus végén megnyitott lászlómajori Bemutató Majorság: 1197 fő;
- Megtörtént a kócsagvári szálláshelyeink felújítása (kivéve a bútorbeszerzést, amire nem kaptunk engedélyt);
- Szeptember 27-én kollégáink részt vettek a Balaton-felvidéki NPI által a PaNaNet határon átnyúló projekt keretein belül szervezett helyi termék témájú konferencián Lentiben;
- Október 6-án a nemzeti park saját termékeivel (szürke marha és bivaly szalámmal) jelent meg külön standon, a Fertőszéplakon hagyományosan megrendezett Tökfesztyiválon;
- Munkatársaink október 11-én a lászlómajori Bemutató Majorság konferenciatermében szalámi kóstolóval egybekötött termékbemutatót tartottak a szombathelyi Pannon Helyi Termék Klaszter étterem és panzió tulajdonosok alkotta csoportjának;
- Október 13-án hatodik alkalommal került megrendezésre az immár hagyományos Dunántúli Tenyészbika Szemle és Vásár a Hídi-majorság és a Bemutató majorságunk területén;
- Október 19-én lezárult a tavasszal indított túravezető képző tanfolyamunk;
- Október 20-án munkatársaink külön standdal részt vettek a soproni Életmód Expo-n;
- Október 24-26. között munkatársaink jelen voltak az Ökoturisztikai Szakmai Napok Hortobágyi NPI által szervezett rendezvényén;
- November 21-22: a FHNPI szervezésében, magyar és osztrák szolgáltatók részvételével került megrendezésre a soron következő PaNaNet workshop Sopronban és a tanulmányút a Szigetközben;
- Decemberben 16-án került megrendezésre a nemzeti park központjában, a Kócsagvárban az idei Adventi Játszóház és Vásár;
- TV-s forgatások: szeptemberben a TV2 „Kalandjárt” című műsorának forgatása a Fertőn és a Hanságban, októberben az MTV „Angi jelenti” című műsorának forgatása.

Oktatás:

- Szeptember 28-án a Fenntartható Fejlődés Világnapja kapcsán 107 általános iskolás felsős számára szerveztünk programot (fenntartható fejlődésről szóló előadás, film, kiállítás megtekintése);
- Október 4-én az Állatok Világnapja alkalmából összesen 90 óvodás korú kisgyermek számára készültek munkatársaink játékos ismeretterjesztő előadással és természetismereti játékokkal. Mellettük 90 első osztályos tanuló számára szerveztünk interaktív programot (előadás, élőhelyek rajzolása, stb.);
- Október 6-án ugyancsak az Állatok világnapja kapcsán – a lászlómajori Bemutató Majorságban került sor „Az Állatokért” című rajz, vers- és prózaíró verseny eredmény-hirdetése és kiállítás megnyitására a beérkezett művekből. A programot terelés bemutató border collie kutyákkal, a „Mi is az állatok valódi szeretete?” c. előadás és egy távcsöves madarászat színesítette;
- Október.13-án a Geotóp Nap keretében munkatársaink Fertőrákoson részt vettek a program szervezésében és kivitelezésében;
- Október 16-án munkatársaink részt vettek a Zöld Mindentudás Egyeteme: "Füben-fában orvosság" c. rendezvényen a soproni Roth Gyula Szakközépiskolában;
- Munkatársunk október 12-14. és 16-18. között részt vett Gánton a KOKOSZ és az MME által szervezett környezeti nevelési továbbképzésen, amely feltétele az erdei iskolai támogatások igénybevételének, amelyek a Svájci- Magyar Együttműködési Program "Égig érő tanterem" című projekt keretében a 2013-tól 2016-ig kerülnek meghirdetésre;
- Elindították a IX. Leselkedő c. Természetismereti Vetélkedőt, amelyen az általános iskolák felső tagozatos diákjaiból álló csapatok vesznek részt;
- Novemberben az „Az Állatokért” című rajzverseny pályaműveiből kiállítás szerveztünk a Kócsagvárban, amely november 27-ig volt megtekinthető.

4.D. Pályázatok helyzete:

- Fertő-tavi kerékpárutas projekt: A Magyar Kormány a 1377/2012. (IX.17) Korm. határozata alapján 450 millió forintot különített el a Fertő-tó környéki kerékpárút-hálózat fejlesztésére. Ennek a megvalósítására Igazgatóságunk kapott felkérést;
- „A Fertő tó nádasainak és a tómeder vízpótló csatornáinak rekonstrukciója” című KEOP projekt: A második fordulóra ősszel benyújtottuk a pályázatot, amely 994 Mft támogatást kapott. A konzorciumi partner (ÉDUVIZIG) megkezdte a kivitelezési munkák közbeszerzési eljárását;
- A Sarród-Lászlómajor mezőgazdasági infrastruktúráját kialakítani hivatott (szénatároló színek, gépszín, gépműhely, földutak) KEOP projekt: A támogatási szerződést megkötöttük, a kiviteli tervek elkészültek;
- A mezőgazdasági gépparkunk fejlesztését célzó KEOP pályázatunkat kisebb költségcsökkentés után elfogadták, a támogatási szerződést megkötöttük, a megvalósítás elindult;
- A HU-SK Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében induló NAT-NET-DUNA/DUNAJ projektünk megvalósítását 2012. őszén megkezdjük. A projekt keretében a Szigetközben többek között Solar-hajókat szeretnénk üzembe állítani, diákcsere programokat megvalósítani. Jelenleg a közbeszerzési eljárások előkészítése zajlik;
- DANUBEPARKS: az EU Dél-kelet Európai Transznacionális Együttműködési Programja keretében 14 Duna- menti természetvédelmi terület működik együtt ökológiai, környezeti nevelési és ökoturisztikai téren. A projekt 2012 októberében kezdődött. Igazgatóságunk részéről két fő részt vett októberben Ingolstadtban a projekt nyitó rendezvényén, majd novemberben a Duna-Ipoly NPI által szervezett ökoturisztikai egyeztető megbeszélésen, valamint decemberben Zomborban az ökológiai egyeztető partneri fórumon;
- „Kisalföldi Meszes Homokpuszta Life+” projekt: A HM Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatallal konzorciumban megvalósítás alatt álló pályázat keretében a beszerzések és a közbeszerzési eljárások folynak. Elkészült a monitoring terv és megkezdődött az alapállapot felmérése;
- „Rákosi vipera védelme a Kárpát-medencében LIFE+” projekt: A gyeprekonstrukció, gyepesítés, monitoring – a más tekintetben kedvezőtlen, száraz és meleg időjárású nyári és őszi hónapoknak köszönhetően a terveknek megfelelően haladnak, sőt a korábbi csapadékos időszak hátráltató hatása miatt a tervezettnél lassabban haladó munkáit is sikerült bepótolni. Jelentősebb elmaradás csak a

telelőhely rekonstrukciójában állhat elő, ahol az EU-s forrásból megvásárolt erdőterület esetében az NFA vagyongazdálkodási kijelölésére várunk, ennek hiányában a munkálatokat nem tudjuk megkezdeni a szóban forgó területen;

- Magyar-osztrák ERFA pályázat keretében „Madármegfigyelő infrastruktúra létesítése és bővítése a Fertő tó és a Hanság magyar-osztrák Ramsari területein” című pályázatban az osztrák partnerrel együttműködve megkezdjük a pályázat megvalósítását.

Lezárt projektek:

- A „Komplex Természeti Értékvédelmi Program a Fertő-Hanság Nemzeti Parkban” című pályázatunk megvalósítása befejeződött. A projekt lezárásához szükséges dokumentumokat benyújtottuk a közreműködő szervezetnek. Jelenleg ennek elfogadását várjuk.

AUDI kármentesítés:

Bár a 2012. év nyarán tapasztalt országos viszonylatban kiemelkedően aszályos időjárás a rossz vízgazdálkodású homok-talajokon a növény-áttelepítések ütemét és sikerességét hátráltatta, de a vállalt munkák végrehajtása ennek ellenére jelentős munkaerő és erőforrás átcsoportosításokkal határidőre eredményesen zárult, benyújtottuk a zárójelentést, amely elfogadásra került.

5. A gazdálkodás eredményessége:

- Bevételi tervünket időarányosan teljesítjük, pénzügyi likviditásunk folyamatos;
- Októberben a költségvetésünkben 6 MFt zárolásra (majd az év végével feloldásra) került;
- Egyes víztársulatok a fizetendő tagi hozzájárulás tekintetében fizetési meghagyással, illetve ügyvéde felszólítással éltek;
- Október 25-től megkezdjük az éves leltározást;
- November 13-14-én NP gazdasági vezetői értekezletnek adtuk otthont;
- A „Kisalföldi Meszes Homokpuszta Life+” projekt minisztérium által biztosított önrésze tekintetében a HM Budapesti Erdészete részére biztosított összeg a fejezeten keresztül került részükre továbbításra.

Vagyongazdálkodás:

- A 1233/2012(VII.12) Kormányhatározattal Igazgatóságunk 100 millió Ft földvásárlási keretet kapott az 1995. évi XCIII. törvény végrehajtása megtörtént a következők szerint. Barbacs, Fertőszéplak, Hidegség, Lébény és Sopron község határban vásároltunk területeket átlagosan szántó 1 millió Ft/ha. Lébényben egy erdőnél 2,2 millió Ft/ha;

műv.ág	terület(ha)
szántó	63,7069
gyep	1,3303
erdő	9,4680
kivett	9,7085
össz.:	84,2137

- A területek kezelése a természetvédelmi és agrárkörnyezet-gazdálkodási előírásoknak megfelelően történik. A 2012/2013. gazdálkodási év szeptember 1.-től indult;
- Szalastakarmány termés összesítve a legelővel együtt:

	legelő	saját széna	fűtermés eladás	összesen
<i>terület (ha)</i>	1 922,31	1 344,75	858,13	4 125,19
<i>termés (t)</i>	4 805,77	4 623,20	1 289,17	10 718,14

- 29,78 ha lucernás területünkön 220 db bála x0,33 t =73 t lucernaszéna keletkezett. Tavalyi évről van közel 5.000 db bála maradványunk. Réti szénából 14 ezer db bálát állítottunk elő;
- Bizonyos területeken csak energiabála készíthető mások csak szárazúzóaszt ill. tisztító kaszálást igényelnek. A legelőkön évente egyszer tisztító kaszálást kell végezni. A legszűkebb keresztmetszet a bálalehordás. A készletező-helyekről a bálalehordás még folyamatban van;

- Szürke magyar szarvasmarha borjakkal együtt 1.470 db. Decemberben 160 db borjú HIP vágását bonyolítjuk. A tavalyi évhez hasonlóan az állatok a lehető leghosszabb ideig a területen maradnak. Pihenődombos extenzív tartással várják a telet;
  - Bikanevelő telepünkön a tenyésztő egyesület 22 db bikát minősített. Ezekkel az állatokkal megtartottuk október 13-án a bikavásárt. Eddig 5 db állatot sikerült értékesíteni;
  - Bivaly létszám 278 db. A bivalynál szeptembertől kezdődik az ellési időszak. 85-100 db borjút várunk a 109 db tehéntől és 36 db üszőtől eddig 50 db született melyeknek a fülszámozása folyik,
  - Racka juhok létszáma 810 db összesen. 219 db bárányt értékesítettünk. 8 db kost vittünk el a hortobágyi kosnevelő telepre. Szeptembertől december végéig állítjuk fel a háremeket. 50 db anya és 1 db kos. 8 db hárem lesz összesen;
  - Gépparkunk nagyobb része előregedett. A negyedév során 1 új autót vásároltunk life pályázatból és 2 db használt platós Land Rovernét saját forrásból;
  - KEOP pályázatban megtörtént a közbeszerzés kiírása 2 db traktorra, 2db bálázóra és egyéb talajművelő eszközökre;
  - László-major III. ütem tervezés alatt van, kivitelezés kiírása következik;
  - Erdőgazdálkodási tevékenységünk során az erdőművelési tevékenységből az ápolási munkákat már az előző negyedév végével befejeztük. Jelenleg egy erdőrészletben 2,9 ha pótlás és három erdőrészletben összesen 5,61 ha első kivitel van folyamatban, melyet december első hetében befejeztük;
- Vadgazdálkodási tervünk időarányosan teljesült.

6. A humán tevékenység, személyzeti munka, képzés, továbbképzés, a vezetői és beosztotti állomány megítélése:

Tárgyidőszakban újabb képesítést nem szerzett senki. 4 fő természetvédelmi őr vegyszerkezelési tanfolyamot végez;

Tárgyidőszakban a dolgozói állományt továbbra is a szakmai elhivatottság jellemezte, külön kiemelendő az új pályázatok elnyerésében és azok megvalósításának beindításában tanúsított dicséretes aktivitás.

7. Az ellenőrzés feladatai:

- A belső ellenőrzés tárgyidőszakban elkészítette az éves beszámolót és a 2013. évi belső ellenőrzési tervet;

- A Gy-M-S megyei Kormányhivatal és a Nemzeti Levéltár Gy-M-S megyei Levéltára együttes ellenőrzést folytatott Igazgatóságunknál az ügyiratkezelés és az irattározás tárgykörében. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel;

- Tárgyidőszakban a gazdasági igh. és a külső munkavédelmi megbízott (az érintett szervezeti egység vezetőjének bevonásával) átfogó, a NPI minden tevékenységére kiterjedő munkavédelmi szemlét tartott. A feltárt hiányosságok orvoslására intézkedési terv készült.

Folyamatban lévő ellenőrzések:

- A Turisztikai fejlesztések a Fertő/Neuseidlersee kultúrtáj, a Rábaköz és Hanság területein című NYDOP projekt, valamint a Fertő-Neu-Nat projekt záró ellenőrzése folyt tárgyidőszakban;

- A Fertő-tó nádasainak és a tómeder vízpótló csatornáinak rekonstrukciója című KEOP projekt első fordulójának záró ellenőrzése lezajlott;

- A Rákosi vipera védelme a Kárpát-medencében LIFE program: A benyújtott kifizetési kérelmek könyvvizsgálata folyamatban van, helyszíni ellenőrzés következik;

- A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal adatokat kért „A Fertő-tavi Nádgazdasági Zrt. privatizációjának, a privatizációhoz kötődő szerződések, valamint az állami vagyonnal való gazdálkodásának ellenőrzése” című vizsgálatához.

8. Az államigazgatási és társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer megítélése:

Győr-Moson-Sopron megye hatóságaival, államigazgatási szerveivel jó kapcsolatot ápolunk:

- Alkalmoszerűen közös ellenőrzéseket folytatunk a győri és a csornai mezőőri szolgálattal,

- A Gy-M-S megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága felkérésére a Soproni Rendőrkapitánysággal közösen két alkalommal tartottunk kiemelt halászati, horgászati ellenőrzést a Fertő-tavon;
- A MVH-val kötött együttműködés keretében rendszeresen ellenőrizzük a MTÉT és a N2000 területeken folyó gazdálkodást;

Részvétel nemzetközi szervezetek munkájában:

- A készülő Fertő-tó Stratégia szakfejezeteinek elkészítésében hatékony és szoros együttműködés jött létre a hazai és osztrák társ-szervezetekkel. Megtörténtek az egyeztetések a Stratégia szakterületi prioritásainak meghatározására és folyik az egyes fejezetek tartalmi kidolgozása, amelyben a Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei részt vesznek. A közös magyar-osztrák Fertő-tó Stratégia elkészítésére 2013-ban sor kerül.
- A Vidékfejlesztési Minisztérium utasítására fellebbezést nyújtottunk be az Ausztria területén, a határ közelében megvalósítani tervezett Nickelsdorfer Szélerőműpark ellen. Az osztrák Környezetvédelmi Szenátus a fellebbezésünket érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel a NPI mint szomszéd a közérdekre való hivatkozást az eljárásban nem használhatja.

9. A következő időszakra javasolt fő célkitűzések:

- A Nemzeti Park zonációjának és kezelési tervének elkészítése;
- A közmunkaprogram elrendelt kétszeres létszám-növelésének sikeres végrehatása;
- A Magyar Kormány a 1377/2012. (IX.17) Korm. határozata alapján a Fertő-menti kerékpárút-hálózat fejlesztésére szánt pénzügyi források leghatékonyabb felhasználása, a projekt sikeres megvalósítása;
- EU-s projektjeink sikeres továbbvitele, illetve a befejezett pályázataink szakmai és pénzügyi zárásának lebonyolítása;
- a DANUBEPARKS projekt keretében január 22-24 között közös workshop megszervezése Pozsonyban (szigetközi tanulmányúttal egybekötve) az osztrák Donau-Auen NP-al, valamint a szlovákiai BROZ szervezettel;
- Február elején a NAT-NET-DUNA/DUNAJ című HU-SK projektünk nyitó rendezvényének megszervezése Mosonmagyaróváron;
- Regionális természetvédelmi konferencia megszervezése partnerszervezeteinkkel közösen;
- A kutatási és szakképzési tevékenység megerősítése, szorosabb együttműködés kialakítása a Nyugat-magyarországi Egyetemmel, távlatilag „Alkalmazott Természetvédelmi Kihelyezett Tanszék” megalapítása.
- A Kócsagvár körüli tanösvény kialakításának befejezése.

10. Kérelmek, javaslatok, a szervezeti egység összegzett megítélése:

Közbenjárást kérek a bevétel növelését célzó beszerzések tilalmának feloldása érdekében (honlapfejlesztés, szálláshely lelakott bútorának cseréje).

A szervezeti egység összességében jól végezte munkáját, a munkatársak munkához való hozzáállását továbbra is a tettekeség és a szakmai elhivatottság jellemezte.

Kérem jelentésem elfogadását!

Sarród, 2013. január 07.

Reischl Gábor
igazgató

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Szakmai jelentés a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2012. évi tevékenységéről

1. Az elmúlt év legfontosabb célkitűzései

- A *Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta* elnevezésű világörökségi helyszín világörökségi kezelési tervének elkészítése, egyeztetése az érintett önkormányzatokkal. Világörökség Gondokság létrehozása, illetve működésének megkezdése a HNPI Természetmegőrzési Osztályán belül.
- Pályázatok beadása Natura 2000 területek fenntartási terveinek elkészítésére, nyertes pályázatok esetén a munka megkezdése, elsősorban a jelölő élőhelyek térképezésével, illetve a jelölő fajok előfordulási adatainak gyűjtésével.
- A haszonbérleti szerződések 2010-ben megkezdett szakmai felülvizsgálatának folytatása, a haszonbérleti rendszer Kormányprogramnak megfelelő átalakítása az új NFA jogszabályok, illetve pályázattal kötelezettség figyelembe vételével.
- A Tisza-menti védett, vagy Natura 2000 területeken található erdőterületek védelme a HNPI Természetvédelmi Őrszolgálat és a rendőrség összehangolt akciói révén.
- A megkezdett természetvédelmi KEOP, illetve LIFE+ pályázatok folytatása, illetve bizonyos projektek esetében sikeres lezárása, újabb pályázatok benyújtása, elsősorban az „Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés” című KEOP konstrukcióban.
- A HNPI környezeti nevelési és oktatási tevékenységének erősítése, kiemelten a működési területünk további – Hortobágyon kívüli – részein is.
- A regionális alapokból létrehozott új turisztikai fejlesztések (Halastavi Kisvasút, Pusztai Vadaspark) üzemszerű működésének beindítása.
- Az *ex lege* védett területek megállapításának és ingatlan-nyilvántartási bejegyzésének előmozdítása az illetékes felügyelőségekkel együttműködve.

Összességében elmondható, hogy a 2012. év fő célkitűzéseit sikeresen teljesítettük, a folyamatos, illetve átnyúló feladatokat a 2013. évben is kiemelt feladatként kezeljük.

2. A vezetés, irányítás feladatai

A vezetés kiemelten fontos feladata volt az új szervezeti-irányítási rendszer tökéletesítése és megszilárdítása, továbbá a működtetéséhez szükséges informatikai fejlesztések megvalósítása.

Továbbra is kiemelt figyelmet fordítunk a szervezeti egységek (osztályok) közötti hatékony együttműködés és kommunikációra. Mivel a Vagyonkezelési Osztály és az Őrszolgálat irányítása egy kézbe került, komoly előrehaladást értünk el a természetvédelmi szakmai irányelvek és területre szabott előírások haszonbérleti szerződésekbe történő beépülése, illetve azok összehangolt terepi ellenőrzése tekintetében.

A 2011-ben bevezetett új iktató program működésének hatékonysága fokozódott azáltal, hogy

2012-től az irattári tételeket és az ügyköröket újra definiáltuk, és az iktatás és irattározás ezen új struktúra szerint történik. Ezzel a változtatással a rendszer elnyerte végleges formáját, mely az elmúlt évben kellően meg is szilárdult, ezzel egyidejűleg erősítettük az iratkezelési fegyelmet is.

A pénzügyi- számviteli nyilvántartásainkhoz 2012- ben új integrált ügyviteli szoftvert vezettünk be (TÜSZ). Ez a szoftver magában foglalja a számlák érkezését, iktatását, a főkönyvi könyvelést, a számlázást és a tárgyi eszközök nyilvántartását. Az év során folyamatos feladatot jelentett a rendszer használatának tökéletesítése, adatokkal való feltöltése, testre szabása, a munkafolyamatok kialakítása. Az új szoftvernek köszönhetően az adminisztráció egyszerűbbé és gyorsabbá vált, továbbá a pénzügyi elemző funkciók révén a későbbiekben naprakész információk is a rendelkezésre állnak majd a vezetői feladatok hatékony ellátásához.

3. Végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok

Az Igazgatóság az elmúlt év január elsejével kezdte meg az új szervezeti rend szerinti működését. Ennek legfőbb új eleme a "szakmai igazgatóhelyettes" posztjának felállítása. Ezzel immár három helyettes (általános, szakmai és gazdasági) segíti az igazgató munkáját. Az új szervezeti rendszerben az Igazgatóság valamennyi alkalmazottja szervezeti egységbe (osztály) került, ezzel megszűnt a közvetlenül az igazgató alá rendelt kormánytisztviselők, vagy munkavállalók nemkívánatos „intézménye”.

Az elmúlt évben stabilizálódott az új szervezeti felépítés, az újra definiált felelősségi és feladatkörök, illetve elkészült az új – a minisztériumi mintának megfelelő – szervezeti és működési szabályzat.

Az Igazgatóság két legnagyobb létszámú osztálya esetében tökéletesítettük, illetve erősítettük az osztályok alatti, operatív szervezeti egységek rendszerét. Az Oktatási és Turisztikai Osztály esetében ez csoportok (3) kialakítását jelentette, míg az Őrszolgálatnál átalakítottuk, illetve megerősítettük a tájegységek (6) osztályon belüli rendszerét, ami azért is kiemelt jelentőségű, mert az általános igazgatóhelyettes egy személyben az őrszolgálat-vezetői feladatokat is ellátja.

Az osztályok közötti kommunikáció és együttműködés hatékonyabbá tétele érdekében bevezettük a tájegység-értekezletek intézményét, ami azt jelenti, hogy minden hónapban egész napos kihelyezett értekezletet tartottunk egy-egy tájegységben. Az elmúlt év tapasztalatai alapján ezeket az értekezleteket igen hasznosnak tartjuk, általuk a vezetőség, illetve a felügyelői állomány (legalább) félévente eljut minden tájegységbe, és a helyszínen tájékozódhat az ottani történésekről.

A 2012. év márciusától a közönségkapcsolat és marketing tevékenységi kör végzését kiemelt feladatként kezeljük, erre felvettünk egy rutinos szakembert. Ennek célja, hogy az Igazgatóság tevékenységét minél szélesebb körben ismertté tegyük, és hosszú távon a Hortobágy idegenforgalmi vonzerejét növeljük mind a magyar, mind pedig a külföldi turisták, valamint a szakma képviselői körében. Főleg olyan PR-tevékenységeket végzünk, mely során anyagi ráfordítás nélkül, viszonylag széles réteghez tudjuk eljuttatni üzenetünket. Létrehoztuk az igazgatóság saját, interaktív Facebook oldalát, melyet folyamatosan aktuális információkkal látunk el. Nagy hangsúlyt fektetünk továbbá internetes honlapunk frissítésére, modernizálására.

Az elmúlt évben készítettük elő egy új telephely/iroda működésbe állítását. Az igazgatóság debreceni székházától néhány percnyi távolságban lévő új ingatlan egyrészt irodaként (tájegységközpont), másrészt környezeti nevelési helyszíneként (előadóterem) működik majd, továbbá logisztikai (raktár, garázs) funkciókat lát el.

Szintén az elmúlt évben készítettük elő Tiszakürti Arborétum integrálását az Igazgatóság szervezetébe, ez rajtunk kívül álló okok miatt nem valósult meg, de reményeink szerint 2013. első negyedévében lezárul ez a folyamat.

4. A szakmai irányítás fő feladatainak áttekintése

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság – költségvetési forrás hiányában is – elkezdte a „Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta” világörökségi terület világörökségi kezelési tervének elkészítését, jóllehet a jogszabályból következő kezelő szervként történő kijelölésünk 2012 év végén megtörtént. A földrészletek határaihoz igazítva lehatároltuk a világörökségi helyszín védőövezetét, illetve elkezdődött az érintett önkormányzatokkal való egyeztetés.

A Nemzeti Földalappal megkötendő vagyonekezelési szerződéshez több mint 20 ezer hektár földterületet érintő adatszolgáltatást teljesítettünk.

Folytatódott a haszonbérleti szerződések szakmai felülvizsgálata, illetve folyamatos volt a szerződések szakmai feltételei betartásának terepi ellenőrzése. Előkészítettük 1900 hektár (43 birtoktest) termőföld haszonbérleti pályázati felhívását, a pályázatokat a vonatkozó kormányrendeletnek és VM utasításnak megfelelően 2013. január 3-án írtuk ki.

A védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (VSzT) végrehajtására kapott központi költségvetési forrásokat (100 MFt ill. 9,4 MFt) a terveknek megfelelően felhasználtuk. Összesen 132 ha erdő és 203 ha gyepek kerültek természetvédelmi célból állami tulajdonba.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv előírásainak teljesülése érdekében kiemelt feladatként kezeltük az erdőtervezésben való részvételt: Natura 2000 elővizsgálatok, erdőterv-rendeletek véleményezése, részletszintű tárgyalások (Hajdúhát-Bihari, Rétköz-Beregi és Guthi erdőtervezési körzetek).

Az Igazgatóság a működési területén elhelyezkedő 86 darab Natura 2000 területegységre vonatkozó Natura 2000 fenntartási terv elkészítésére támogatási igényt nyújtott be az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V.3.) VM rendelet értelmében. A támogatásokat elnyertük, a végrehajtás 2013-ban kezdődik.

Az Igazgatóság elkészítette és az érintett társadalmi szervezetekkel, államigazgatási szervekkel, települési önkormányzatokkal, az érintett földrészletek tulajdonosaival és vagyonekezelőivel egyeztetette a Felső-Tisza Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület bővítése fenntartási tervét. A fenntartási tervet a környezet- és természetvédelemért felelős helyettes államtitkár 2012. augusztusában jóváhagyta.

A 2011. évben beindított, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság saját erőforrásaira (főleg a Természetvédelmi Őrszolgálat) alapozott, madártani monitoring terepei felmérései a 2012. évben folytatódtak a Bihar Különleges Madárvédelmi Területen, a Hortobágy Különleges Madárvédelmi Területen, a Jászság Különleges Madárvédelmi Területen és a Szatmár-Bereg Különleges Madárvédelmi Területen.

A szakmai irányítás kiemelt feladata volt a védett természeti területeket és Natura 2000 területeket érintő hatósági eljárásokban való részvétel – belföldi jogsegély teljesítése, illetve ügyféli státusból

adódó feladatok. Ez nem csupán a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek eljárásait jelenti, évek óta dolgozunk az ügyféli jogaink érvényesítésén az összes hatóságnál – főleg az erdészeti, vadászati, de az építésügyi, stb. hatóságoknál is.

A HNPI kezelésében lévő természetvédelmi kezelési célokat ellátó állomány (rackajuh, szürke marha, Heck marha, bivaly) létszámában gyarapodott, az állományokban a szelekció a génmegőrzési céloknak megfelelően valósult meg.

A természetvédelmi célú és halasítások a halgazdálkodási terv szerint megvalósultak a HNPI kezelésében lévő természetvédelmi halászati vízterületeken (Miskafoki-holtág Tiszacsege, Hortobágy folyó).

A HNPI természetvédelmi különleges rendeltetésű vadászterületein a vadállomány szabályozása a vadgazdálkodási terv szerint történik (végrehajtási határidő a vadászati évnél megfelelően 2013. február 28.).

A természetvédelmi célú erdőgazdálkodás során a folyamatban lévő erdősítésekben az ápolási munkákat jó minőségben, határidőre elvégeztük.

MVH-HNPI AKG-MTÉT és Natura 2000 területek földhasználatának ellenőrzésére vonatkozó együttműködés keretében 400 ellenőrzés végrehajtásában közreműködtek szakértőként a HNPI munkatársai (Természetvédelmi őrszolgálat, illetve MTÉT koordinátorok).

A Természetvédelmi Őrszolgálati feladatellátása megítélésünk szerint az eddigi magas színvonalon valósult meg, a klasszikus őri tevékenységen kívül egyre inkább bevonjuk a területi állományt a központi feladatok ellátásába, leginkább a vagyongazdálkodási és az turisztikai területen.

A pályázati tevékenységi körben folyamatos volt a KEOP-3.1.2., KEOP-7.3.1.2 és a KEOP- 3.2.0. konstrukcióra benyújtott pályázatok megvalósításával kapcsolatos feladatok ellátása, ill. újabb pályázatok benyújtása a KEOP-3.1.2, KEOP-3.2.0. és a KEOP- 7.3.1.3 konstrukciókra, valamint az ÉAOP-2.1.1/A.I-12 konstrukcióra. A HNPI 2012-ben 33 saját pályázat menedzsmentjét látta el, ami az adminisztratív és a megvalósítással kapcsolatos feladatokat is magába foglalja; 8 projektben pedig partnerként vettünk részt, azaz összesen 41 projektet kezelt. A kedvezményezettként megvalósított saját pályázataink összértéke meghaladja a 6 milliárd forintot.

Két nagy ökoturisztikai létesítmény üzemszerű működtetését kezdtük meg az elmúlt évben: a Halastavi Kisvasút és a Pusztai Vadaspark elindítása és folyamatos tökéletesítése rendkívüli ráfordításokat igényelt az Igazgatóságtól, úgy az anyagi, mint munkaerő-igény tekintetében.

A tavalyi évtől egységes szerkezetben indítjuk és végezzük a HNPI védett területein történő túravezetésre jogosító képzéseket (Tisza-tavi és Hortobágyi Túravezetői tanfolyam).

A Hortobágyi Nemzeti Park szettyénesi területén nagy léptékű tájrehabilitációs tevékenységet kezdtünk meg: egy leégett és összedőlt állattartó telep felszámolását majd a természetvédelmi-gazdálkodási szempontok szerinti újraépítését céloztuk meg, ennek eredményei reményeink szerint már középtávon is láthatók lesznek.

5. A gazdálkodás eredményessége

A 2011-es évhez képest 2012. nyugodt, stabil évnél tekinthető. A költségvetési támogatásunk

egyenletes ütemben nyílt le. Az egyenletes eloszlásnak és a kiszámíthatóságnak köszönhetően gazdálkodásunk 2012 -ben kiegyensúlyozottnak és jónak mondható. Költségvetési támogatásunk két részből tevődött össze: klasszikus költségvetési támogatásból és pályázatok támogatásából. Az utóbbi felhasználása kötött, csak az pályázatokban foglalt célokra fordítható a támogatás. Az év folyamán az eredeti előirányzat többször csökkent, kétszer zárolás miatt, kétszer feladatok átcsoportosítása miatt.

Február elején kaptuk meg a 2011. évi területalapú támogatást, amely kellően likvid helyzetet teremtett arra az időre, amíg bevételeink májusban, majd szeptemberben realizálódtak. A költségvetés bevételi előirányzatát teljesítettük, a többletbevétel előirányzat-módosítását a fejezethez benyújtottuk. Nagy hangsúlyt fektetettünk követeléseink behajtására, felszólító leveleket, kamatközlőket többször küldtünk rossz vevőinknek. Pályázati tevékenységünknek köszönhetően 2012-ben is jelentős támogatásértékű bevételt realizáltunk. A 2012. évi területalapú támogatást a mai napig nem kaptuk meg.

Kiadásaink döntő része a 2011-es évhez hasonlóan egyenletesen merült fel. A kielégítő likviditási helyzetünknek köszönhetően kötelezettségeinket határidőre teljesítettük, tartozásállományunk az év folyamán tartósan alacsony volt.

6. A humán erőforrások kezelése

2012. év folyamán feladatorientáltan törekedtünk humán erőforrásunk fejlesztésére. Ügyféli státuszunk egyre szélesebb körű elismerése következtében ügyiratforgalmunk jelentős mértékben nőtt, és szakmai osztályaink bővítése szükségessé vált. Ezt részben a közmunka program keretén belül oldottuk meg. Marketing és PR tevékenységünk elvégzésére, fejlesztésére új munkatársat alkalmaztunk. Erdőgazdálkodási tevékenységünk hatékonyabb kifejtésére a Természetvédelmi Őrszolgálat kötelékébe erdőmérnököt vettünk fel. Három fő vonult nyugállományba az elmúlt évben. A turisztikai tevékenységhez köthető egyes munkakörökben részmunkaidős foglalkoztatásra tértünk át, mely jobban igazodik a turisztikai aktivitás évi és napi ritmusához.

7. Az ellenőrzés feladatai

Az Őrszolgálat kiemelt feladata a vagyonkezelési tevékenység terepi részeinek (nyomonkövetés, felügyelet, ellenőrzés) elvégzése. A természetvédelmi őrzési tevékenység keretében folyamatosak voltak a halászat és horgászat ellenőrzések a vizeken önálló, valamint közös szolgálatok tekintetében (Tiszai Vízügyi Rendőrkapitányság, megyei rendőrkapitányságok, halászati őrök közreműködésével).

Az terepi ellenőrzési munka eredményeképpen születtek büntető feljelentések (engedély nélküli kvadpálya kialakítás, engedély nélküli fakitermelés fokozottan védett területen, fokozottan védett faj elpusztítása), szabálysértési feljelentések (kérésztelep károsítás, tompa folyamkagyló gyűjtés miatt) és indultak közigazgatási eljárások (lápárosítás, földdepózás védett gyepen, gyepfeltörés védett gyepen valamint helyreállítás elmulasztása). Ezek rövid statisztikája a következő: 42 esetben büntetőfeljelentés; 154 esetben szabálysértési eljárás kezdeményezése, 5 esetben helyszíni bírság kiszabása.

Az Igazgatóságot is ellenőrizték a múlt évben: az Állami Számvevőszék részletes ellenőrzésen estünk túl. Az ellenőrzés megállapításai megítélésünk szerint kedvezőek ránk nézve, a javítandó és fejlesztendő területek, tevékenységek tekintetében intézkedési tervet készítettünk.

8. Az államigazgatási és társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer megítélése

Az Igazgatóság kapcsolatrendszere a rendkívül szerteágazó tevékenységi körnek megfelelően nagyon sokszínű, és a hatékony működés érdekében folyamatos "karbantartásra és fejlesztésre" szorul. Megítélésünk szerint az Igazgatóság kapcsolatrendszere folyamatosan fejlődik, kiemelt figyelmet fordítunk ezen belül is a hatóságokkal (→ védett és Natura 2000 területeket érintő eljárások), gazdálkodókkal (termőföldek természetvédelmi célú bérbe adása, kezelése) és a turisztikai partnerekkel (→ környezeti nevelési és turisztikai szolgáltató jelleg erősítése) fennálló kapcsolatrendszerünk fejlesztésére.

9. A 2013. évre javasolt fő célkitűzések

- A Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta elnevezésű világörökségi helyszín világörökségi kezelési tervének elkészítése, egyeztetése az érintett önkormányzatokkal. A területrendezési tervek, valamint a településrendezési eszközök összhangba hozása a kezelési tervvel. Világörökség Gondokság létrehozása, illetve működésének megkezdése a HNPI Természetmegőrzési Osztályán belül.
- Mindegy 2000 hektárnyi védett terület haszonbérleti pályázati eljárásának lefolytatása, bérleti szerződések megkötése.
- A 2014-ben lejáró bérleti szerződésekkel lefedett területen a birtoktestek kialakításának megkezdése, a 2014. évi pályáztatás előkészítése.
- Az NFA tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó védett és Natura 2000 termőföldekre vonatkozó vagyonekezelői szerződés megkötése. A HNPI működési területén található, a 1995. évi XCIII. Törvény (VSZT) hatálya alá tartozó további védett területek állami tulajdonba vétele.
- A Natura 2000 területek fenntartási terveinek elkészítésére kiírt és elnyert 86 pályázat végrehajtásának megkezdése, elsősorban a jelölő élőhelyek térképezésével, illetve a jelölő fajok előfordulási adatainak gyűjtésével.
- A Hortobágyi Nemzeti Park alapításának 40. évfordulója alkalmából az Igazgatóság által vállalt rendezvények, programok magas színvonalú lebonyolítása.
- Az ex lege védett területek megállapításának és ingatlan-nyilvántartási bejegyzésének előmozdítása az illetékes felügyelőségekkel együttműködve.
- A megkezdett természetvédelmi KEOP, illetve LIFE+ pályázatok folytatása, illetve bizonyos projektek esetében sikeres lezárása, újabb pályázatok benyújtása, elsősorban az LIFE+ konstrukcióban (két tervezett pályázat).
- Megnyugtatóan rendezni a kisvasút műszaki állapotát (partvédelmi munkálatok 4 km-es partszakaszon, mozdony felújítása, új mozdony vásárlása, új kocsik vásárlása, régi kocsik felújítása, téliesítése)
- Az Igazgatóság új telephelyének (Debrecen, Hajnal utca) felújítása, a tervezett funkciókra (iroda, környezeti nevelés, logisztika) való felkészítése.

10. Kérelmek és javaslatok, az Igazgatóság összegzett megítélése

Kérjük a Minisztérium segítségét abban, hogy segítse elő ügyféli státuszunk elismertetését a védett és Natura 2000 területeket érintő hatósági eljárásokban különös tekintettel az e téren mereven

elzárkózó erdészeti és vadászati hatóságokra.

Kérjük a Minisztériumot a Hortobágyi Nemzeti Park és a HNP Igazgatóság 40 éves fennállása alkalmából szervezett rendezvénysorozat szakmai és anyagi támogatására, a lehető legmagasabb színvonal elérése végett.

Fontos, központi segítség és támogatás nélkül nehezen elképzelhető feladat az ingatlan-nyilvántartási feljegyzések kezdeményezése a földhivataloknál elsősorban a Natura 2000, de az országos jelentőségű védett természeti területek esetében is, akár csak az ex lege védett lápok és szikes tavak határozattal a nemrég megjelent jegyzék alapján történő megállapítása, illetve a jogi jelleg ingatlan-nyilvántartási feljegyzése.

A Természetvédelmi Őrszolgálat technikai eszközei jelentősen amortizálódtak, vagy hiányoznak. Sok természetvédelmi őr használ saját gépjárművet, illetve a meglévő gépjárműpark is elavult, sokat kell karbantartásra, felújításra költeni. Míg a kisebb értékű technikai eszközöket (számítógép, PDA, GPS) pályázati forrásokból többé-kevésbé biztosítani tudjuk, ugyanez csak részben igaz a gépjárműparkra. Amennyiben erre lehetőség van, javasoljuk az Őrszolgálat gépjárműparkjának központi beszerzés útján történő fejlesztését, megújítását.

Összességében megállapítható, hogy a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság sikeres évet zárt 2012-ben, ami nemcsak azért jelenthető ki bátran, mert nem csupán meg tudtuk őrizni a szervezet működőképességét, de olyan változtatásokat hajtottunk végre, melyekkel leraktuk az Igazgatóság jövőbeni hatékony, tervezhető, átlátható működésének fundamentumait. Amennyiben számba vesszük az ideális alapfeladat ellátás erőforrás igényét nyilvánvalóvá válik, hogy gyakorlatilag minden erőforrás típus esetében hiány mutatható ki. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a meglévő erőforrások tervezettebb és tudatosabb felhasználásával ne lehetne növelni a szervezet hatékonyságát. 2013-ban is ez az elv vezérli a HNP Igazgatóság vezetését, melynek érvényesítéséhez kérjük a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatását, illetve segítő közreműködését a jelentkező problémák közös feltárásában és megoldásában.

KISKUNSAGI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Beszámoló a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság 2012. IV. negyedévi tevékenységéről

2013. január 9–10., Balatonőszöd

1 Az elmúlt negyedév legfontosabb célkitűzései

Az Igazgatóság élőhelyvédelmi, és -rekonstrukciós céljainak megvalósításához szükséges anyagi források azok magas költségigénye miatt csak pályázati forrásból valósíthatók meg. Ezért kiemelt feladat volt 2012-re, hogy a 2007–2013. év közötti pénzügyi ciklusban lehívható forrásokat minél hatékonyabban ki tudjuk aknázni. Prioritásként kezeltük a 2011 szeptemberében a KEOP-7.3.1.2 számú konstrukcióban az Igazgatóság által benyújtott 7 KEOP pályázat részletes megvalósíthatósági tanulmányának kidolgozását, a Böddi-szék vizes élőhelyének rekonstrukciója című LIFE pályázat benyújtását, valamint folyamatban lévő pályázataink eredményes lezárását.

A bugaci erdőtűz okozta kár helyreállítására irányuló közmunkaprogram tervének kidolgozása, közmunkaprogramosok felvétele, a munka helyszínén a lőszermentesítés megvalósítása volt az egyik legfontosabb, sikerrel megvalósult feladat.

2 A vezetés, irányítás feladatai

A VM által kiadott SzMSz- minta és a javasolt szervezeti felépítés szerint elkészítettük a KNPI SzMSz-ének végleges változatát, felterjesztettük miniszteri jóváhagyásra, mely 2012. december 20-án meg is történt. A szervezeti változásoknak megfelelő munkakör-módosítások megkezdődtek.

A 2012. évet 121 munkatárssal (kormánytisztviselővel illetve munkavállalóval), továbbá 3 fő EU-s programban foglalkoztatott határozott idejű munkavállalóval kezdtük meg. Az év folyamán többször is, legutoljára 2012. okt. 29-én kelt kérelmünk megküldésével a megemelt engedélyezett létszámra, illetve a munkaszerződéses, az engedélyezett létszámon felüli dolgozók továbbfoglalkoztatására engedélyt kértünk – a VM-en keresztül – a KIM-től, erre azonban a szerződések lejárta előtt nem kaptunk választ. Tekintve, hogy a fedezet rendelkezésre áll, és a működéshez (elsősorban a vagyongazdálkodás terén) elengedhetetlen a dolgozók további alkalmazása, így a Kttv. 6. § (4) bekezdésében foglaltak betartásával határozott idejű munkajogviszonnyal alkalmazott dolgozók jogviszonyát meghosszabbítottuk legfeljebb 2013. június 30. napjáig, így az engedélyezett létszám (83 fő) felett jelenleg 38 dolgozónk van, melyek közül 8 szellemi munkavállaló, 30 pedig fizikai munkavállaló, illetve tovább 4 fő EU-s programban foglalkoztatott határozott idejű munkavállalónk van, mely létszám nem számít be az engedélyezett létszámba.

Társadalmi és partnerségi kapcsolatrendszerünk továbbfejlesztése érdekében az év folyamán célzott (belső és külső) interjúkon alapuló felmérést végeztünk a nemzeti park külső megítélése kapcsán. A lakosság véleményformálásában legnagyobb szerepe külső tényezőként a polgármestereknek, belső tényezőként a lakossággal napi szinten kapcsolatba kerülő természetvédelmi őrknek van. A régióban tevékenykedő polgármesterek számára a nemzeti park-igazgatóság két tájegységében szerveztünk nagy sikerű találkozót, ahol információátadás történt az igazgatóság tervezett és folyamatban lévő tevékenységéről, ügyeiről, feladatairól.

3. Végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok

Év közben átszervezés nem történt, a dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter úr által jóváhagyott új SzMSz-nek megfelelően az átszervezés, valamint a munkaköri leírások ehhez szükséges módosítása

2012. utolsó napjaiban megkezdődött. Az eddigi két igazgatóhelyettesi pozíció helyett három igazgatóhelyettesi pozíciót kellene betölteni, de a létszámhiány miatt egyelőre továbbra is csak kettő kerül betöltésre. A korábbi nyolc osztály helyett kilenc osztály, illetve a korábbi három csoport helyett két csoport között kerülnek felosztásra az ellátandó feladatok. Az átszervezés során új kormánytisztviselő felvételére egyelőre nem kerül sor, a vezetői munkakörök belső átszervezéssel kerülnek kialakításra.

Végrehajtott szervezési feladatként kiemelendő a bugaci erdőtüz okozta kár helyreállítására irányuló közmunkaprogram év végi megvalósítása.

4. A szakmai irányítás fő feladatainak értékelése

Különösen nagy jelentőségű események 2012. évre, illetve az utolsó negyedévre

- A 12/2012. (II. 21.) VM rendelettel Pirtói-homokbuckás természetvédelmi terület elnevezéssel védett lett Kiskunhalas és Pirtó közigazgatási területén 591,5 hektár kiterjedésű terület, melyből fokozottan védett 34,2 hektár kiterjedésű terület.

- 146/2012. (XII. 27.) VM rendelettel Körös-éri Tájvédelmi Körzet elnevezéssel védett lett Kelebia, Ásothalom, Mórahalom, Öttömös közigazgatási területén 2128,2 hektár kiterjedésű területet, továbbá a Tájvédelmi Körzet területhez csatolásra került az Ásothalmi Láprét Természetvédelmi Terület néven védetté nyilvánított 94,9 hektár kiterjedésű terület. A Tájvédelmi Körzet összesen 2223,1 hektár kiterjedésű.

A KNPI közreműködésével 2012. szept. 28–30. között a A KNP Felső-kiskunsági Pusztá területén, zajlott az MME által szervezett Terep-madarász Futam.

Az Igazgatóságon a terv szerinti év végi selejtezés és leltározás lezajlott.

Kiemelt programok saját szervezésben

Két időszaki kiállítás volt a természet Házában (Purevjav Batmyagmar mongol fetőművész és Karáth Imre operatőr kiállítása „Dzsingiszván népe” címmel /09.14-10.13./; Péchy Tamás amatőr természetfestő kiállítása /11.09.–12.21./).

KNPI-t bemutató vándorkiállítást tartottunk 3 településen.

Nov-16–17-én „Fehér-tavi darvadozás” a madárvonulás Dél-alföldi ünnepe zajlott (témák: terepmadarász verseny, terepfotós verseny, gyermekrajz pályázat és kiállítás, darules, természetvédelmi ismeretterjesztő előadások a Puszaszeri TK, szegedi fehér-tó területén).

Környezeti nevelési és ökoturisztikai programok

Az elmúlt negyedévben 7 hétvégi szakvezetési túra valósult meg a nemzeti park területein.

Tovább folytatódott az óvodások és kisiskolások részére tervezett bábos természetismereti foglalkozás, ami egy rákosi viperával és egy daruval foglalkozó mesével egészült ki. A foglalkozásokat sok külső helyszínen, óvodákban, iskolákban is megtartottuk. A Rákosivipera-védelmi program keretében eljutottunk az ország több településére is a viperát bemutató kiállítással és foglalkozással.

Pályázatok

1. forduló KEOP pályázatok:

2011. szeptemberben összesen 7 db pályázatot nyújtott be az Igazgatóság a KEOP-7.3.1.2/09-11 számú, „Élőhelyvédelem, és -helyreállítás, élettelen természeti értékek védelme, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése” című konstrukció keretében (első forduló: tervezési, előkészítési szakasz), melyek támogatása átmeneti forráshiány miatt 2012. júniusában vált lehetővé, 6 db pályázat támogató döntéséről ekkor értesültünk, 1 db pályázat esetén 2012. szeptemberében kaptuk meg a támogatásról szóló értesítést:

- „A gátéri Fehér-tó vízrendezése”
- „A soltszentimrei szikes pusztá élőhely-rekonstrukciója”

- „Vizes élőhelyek rekonstrukciója a Kiskunsági Nemzeti Park területén”
- „A kiskunhalasi Fejetéki-mocsár vízellátásának javítása vízszintszabályozó műtárgyak segítségével”
- „Vizes élőhely rekonstrukciója és a fokgazdálkodás lehetőségének megteremtése a tiszalpäri Nagy-tó területén”
- „Halmok az évszázad sodrásában – Halmok, földvárak természetközeli állapotba való visszaállítása a Duna-Tisza közén”
- „A Mártélyi-holtág élőhelyvédelmi célú rehabilitációja”.

A 7 pályázatból a „Halmok az évszázad sodrásában – Halmok, földvárak természetközeli állapotba való visszaállítása a Duna-Tisza közén” című pályázat támogatási szerződése 2012. november 6-án került aláírásra. A tervezést megalapozó tanulmányok egy része elkészült, más részük elkészítése folyamatban van. A kiviteli tervezők kiválasztása érdekében 4 pályázatban elindultak a közbeszerzési eljárások, két pályázat esetében a közbeszerzési kiírás előtti felmérés megkezdődött, hogy milyen engedélyek beszerzésére van szükség; az elkészült tervezést megalapozó tanulmányokkal megkerestük az illetékes hatóságokat.

Egyfordulós, 2. fordulóra jutott kétfordulós, illetve már megkezdett KEOP-pályázatok:

- A „Tájidegen inváziós növények visszaszorítása a Duna-Tisza köze legértékesebb homokterületein” című pályázatban elindítottuk az eszközbeszerzéseket, megkezdtük a tanösvények kialakításának előkészületeit, a kivitelezésre vonatkozó ajánlattételi felhívást decemberben megküldtük a Közreműködő Szervezetnek minőségbiztosításra.
- „Élőhely-rekonstrukciós tevékenységek a KNP működési területén” című, 2010 márciusában indult 2. fordulós pályázat zárása sikeresen megtörtént, az invazív növény-irtásra vonatkozó alprojekt is befejeződött, a záró rendezvényre 2012. október 16-án került sor. A zárójelentést és a záró kifizetési kérelmet decemberben benyújtottuk a Közreműködő Szervezethez.
- A Kolon-tónál zajló élőhely-rekonstrukciós projektben is befejeződött az invazív növény-irtás, a kotrási munkálatok a tervezett időpontnál hamarabb befejeződtek, a műszaki átadás-átvételt 2012. december 10-én sor került, a kivitelezésre vonatkozó számlákat továbbítottuk a Közreműködő Szervezethez.
- A KEOP-3.3.0/09-11-2011-0011-„Kontyvirág Erdei Iskola Infrastrukturális fejlesztése” című pályázatban a kivitelező kiválasztása közbeszerzési eljárás keretében megtörtént, a műszaki ellenőri munkák ellátására a szerződés aláírásra került. A terepasztal elkészült, a szakképzések megkezdődtek. A kivitelezési munkák megkezdődtek.
- A Duna-Tisza közti homokhátság térségében elhelyezkedő két mintaterületen a klímaváltozásból eredő hatások enyhítése és az alkalmazkodás lépéseinek megalapozása céljából megvalósítandó mintaprojekt (KEOP-7.2.2.1/B/10-2010-0001): A pályázat tervezett benyújtási határideje 2013. január, megvalósítás befejezésének tervezett időpontja 2015. augusztus. Az igazgatóság részt vesz a részletes megvalósíthatósági tanulmány elkészítésében mint tervezett konzorciumi partner. A nyugati mintaterület a Csengőd, Jakabszállás, Kerekegyháza, Fülöpszállás települések által lekerített, összesen 14 település külterületére kiterjedő, 43 ezer fő által lakott térség. Itt a tervezett összes beruházási költség 365,9 millió Ft. A keleti mintaterület a Kecskemét–Tiszaalpár–Tömörkény–Kiskunfélegyháza települések által lekerített, összesen 9 település külterületére kiterjedő, 160 ezer fő által lakott térség. Itt a tervezett összes beruházási költség 3838,8 millió Ft.
- A KEOP-3.2.0/11 számú, „Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés” című konstrukcióra benyújtott „Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő száraz és nedves gyepek, természetvédelmi céllal művelt szántók és vizes élőhelyek kezelésére szolgáló gépek beszerzése” című pályázat támogatási szerződésének megkötésére 2012. július 19-én került sor. A projekt nettó finanszírozású, a támogatás összege 242 904 910 Ft, melynek több mint 90%-át a 19 db mezőgazdasági gép beszerzése teszi ki. A projekthez kapcsolódó beszerzések lezajlottak, az eszközök beszerzéséhez kapcsolódó közbeszerzési eljárás eredményesen zárult, a szállítási szerződések megkötése folyamatban van. A projekt tervezett befejezési ideje 2013. január 31.
- A KEOP-3.3.0/09-11-2011-0011-„Kontyvirág Erdei Iskola Infrastrukturális fejlesztése” című pályázatban az eszközbeszerzések megvalósultak (pl.: kenu, kenuszállító utánfutó, kerékpár, irodabútor, informatikai eszközök, mikroszkópok, terepi bemutató és oktató eszközök stb.), az erdei iskolában közreműködő környezeti nevelők részére megkezdődtek a pályázatban szereplő továbbképzések

(környezeti nevelők terepi módszertani továbbképzése; népi játékok természetes anyagokból c. továbbképzés). Sikeresen zárult az erdei iskola kivitelezésére és a műszaki ellenőr kiválasztására kiírt egyszerű közbeszerzési eljárás. Megkötésre kerültek a szükséges szerződések, és elkezdődött a kivitelezési munka. Elkészült az erdei iskola honlapjának munkaverziója (www.kontyvirag.hu), amely hamarosan mindenki számára olvasható lesz.

IPA határon átnyúló projektjavaslatok

2012-ben a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és a Szerb Köztársaság Kormányának Európai Integrációs Irodája által kiírt Magyarország-Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programra vezető kedvezményezettként két („*The role of small mammals in the trans-boundary diseases – theoretical and practical study in the Hungarian-Serbian border*” címmel, IPA HUSRB/122/134 azonosító számon és „*The scattered farmsteads: the icons of the rural heritage along the Serbian–Hungarian crossborder regions*” címmel, IPA HUSRB/1203/212/194 azonosító számon), projektpartnerként két („*Discovery of our forgotten cultural and natural heritage in the Hungarian-Serbian border region*” címmel, HUSRB/1203/212/117 azonosító számon és „*Animal health monitoring and nature conservation rescue center improvement in Zoo Szeged, Zoo Palics and Kiskunság National Park Directorate*” címmel, HUSRB/1203/122/187 azonosító számon) pályázatot nyújtott be.

A Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program Közös Monitoring és Irányító Bizottsága (JMCS) 2012. október 25-én kelt értesítése alapján – a benyújtott négy pályázat közül – a „*Discovery of our forgotten cultural and natural heritage in the Hungarian-Serbian border region*” című, HUSRB/1203/212/117 azonosító számú projektet támogatásra érdemesnek ítélte. A Csólyospálos Község Önkormányzatának vezetésével és a Hunting Society Novi Bečej partner közreműködésével megvalósuló projekt célja a réti mészkö, mint a szerb-magyar határ menti régió közös természeti, történelmi és kulturális örökségének megőrzése tudományos igényű kutatáson és turisztikai feltáró útvonal kijelölésén keresztül. A Támogatási Szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumokat 2012. november folyamán az Irányító Hatóság részére megküldtük.

Közreműködtünk az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőség és a Temes Megyei Környezetvédelmi Ellenőrzési Hatóság „*Határmenti összefogás a védett állatfajokkal kapcsolatos ellenőrzési tevékenység harmonizálása érdekében – PROSPECTA (HURO/1001/281/1.3.1)*” című project végrehajtásában, ahol a Természetvédelmi Őrszolgálat hatósági tevékenységét ismertettük meg a határon túli kollégákkal.

LIFE+

Természetvédelmi pályázatot nyújtottunk be 2012. szeptember 26-án a „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” a Böddi-szék élőhely-rekonstrukciója kapcsán 2,1 Mrd Ft értékben.

2012. évre tervezett NBMR és Natura 2000 monitoring

A minisztérium által év elején ellenjegyzett NBmR tervnek, illetve a Natura 2000 fajok és élőhelyek monitorozási tervének megfelelően, az országos standard mintavételi módszerek szerint zajlottak a monitorozási feladatok. A 2013-ban esedékes, Európai Bizottságnak küldendő Natura 2000 országjelentéshez gyűjtünk viszonylag nagy idő- és munkaerő-ráfordítással (természetvédelmi őrszolgálat tagjainak bevonásával) biotikai adatokat. Számos faj és élőhely esetén hiánypótló munkát végzünk, korábban nem álltak rendelkezésre a most gyűjtöttekhez hasonló részletességű adatok.

Az előző negyedévben a monitorozó munka a következő objektumokat érintette:

- Natura 2000 jelölő fajok monitorozása (növényfajok: kúszó zeller, homoki kikerics; rovarfajok: magyar futrinka; gerincesek: réti csík, lápi póc, szivárványos ökle): 57 szakértői nap (ebből külső megbízás 2 nap)
- Közösségi jelentőségű élőhelyek monitorozása (puhafás ligeterdők): 2 szakértői nap (ebből külső megbízott 0 nap)
- NBmR keretében (fűz-nyár ligeterdő, talajfelszíni ízeltlábúak): 6 szakértői nap (ebből külső megbízott 0 nap)

Terepi szakértői munkákon kívül: az év során gyűjtött biotikai adatok térinformatikai rendszerbe való rendezése, TIR-be tölthető formába alakítása, validálása.

5 jelölő növényfajra és 10 jelölő élőhelyre vonatkozóan adatszolgáltatás a 2013. évi Natura 2000 országjelentés elkészítéséhez, közreműködés az adatlapok kitöltésében.

Hatósági ügyekkel kapcsolatos tevékenység adatai 2012-ben

	Kimenő			összesen	Bejövő			Összesen
	Főszám	Alszám			Főszám	Alszám		
Kötevénye	36	625		661	580	771		1351
Erdészeti igazgatóságok	23	96		119	105	118		223
Önkormányzatok	29	202		231	141	189		330
Együtt				1011				1874
								2915

Földvásárlás 2012-ben

Saját forrásból (elővásárlási jog alapján) vásárolt földterület: 59,7248 ha (vétélára: 25 785 730 Ft).

Vipera LIFE-projektből vásárolt földterület: 4,6616 ha (vétélára: 1 071 540 Ft).

Kártalanításból (VM forrás) vásárolt földterület: 0,8778 ha (vétélára: 600 000 Ft).

A földek összesített átlagára 420 710 Ft/ha, megoszlása művelési ág szerint: szántó 11,82 ha, rét és legelő 139,81 ha; kivett 6,57 ha.

Kisajátítási eljárás

Az 1233/2012. (VII. 12.) Korm. határozat végrehajtása érdekében, jogellenesen magántulajdonba került mintegy 130 ha védett természeti terület tulajdonjogának kisajátítás útján történő megszerzésére a VM által az Igazgatóság részére biztosított fedezet terhére 2012-ben elindítottuk a kisajátítási eljárást, mely jelenleg még folyamatban van.

5 A gazdálkodás eredményessége

Igazgatóságunk a IV. negyedévben költségvetési támogatást csak a prémium évek programban foglalkoztatott 1 fő munkabére után kapott 865 eFt összegben. A Vidékfejlesztési Minisztérium, mint irányító szerv döntése értelmében a 2012. évi költségvetési támogatásunkból november hónapban 6.000 eFt zárolása, majd december 12-én 10.500 eFt költségvetési támogatás elvonása történt. Az Igazgatóság 2011. évi maradványának 2012. június 30-ig fel nem használt összegéből összesen 43.264 eFt-ot zároltak. Ezen intézkedésekkel lényegében az Igazgatóság működését kizárólag intézményi bevételekből és agrártámogatásokból finanszírozta.

Az agrártámogatások és az állattartásból származó bevételek finanszírozták vagyionkezelési és gazdálkodási feladataink ellátását.

A Bugaci tűzkar utáni erdészeti munkákra a 33 fős közmunka start-mintaprogramban eredményesen megvalósultak a borókamaggyűjtések, illetve a tervezett területkezelési feladatok, melyek további folytatását a 2013. évi közmunka program keretében tervezzük. 2013. évben összesen az igazgatóság működését, területkezelését 130 fős közmunkás foglalkoztatással kívánjuk segíteni.

Saját bevételeink átgondolt felhasználásával az igazgatóság pénzügyi helyzete 2012 utolsó negyedévében is stabil.

A mezőgazdasági gépek beszerzésére irányuló KEOP-pályázatban (nettó 250 millió forint) a közbeszerzési eljárás eredményhirdetése megtörtént, a szerződéskötések 2012. év végéig megtörténnek, illetve részben a munkagépek leszállítása is megvalósul.

6 Humán tevékenység, személyzeti munka, képzés, továbbképzés, a vezetői és beosztotti állomány megítélése

Humánpolitikai adatok a IV. negyedévre:

A tárgyidőszakban közigazgatási alapképzés felkészítő tanfolyamon 1 fő vett részt, aki sikeres vizsgát is tett.

Közigazgatási szakvizsga felkészítő tanfolyamon 1 fő vett részt, aki szakvizsga kötelezettségét is teljesítette.

2012. IV. negyedévében 42 fő közfoglalkoztatottat vettünk fel az igazgatóságunkra.

Közös megegyezéssel 3 fő közfoglalkoztatott jogviszonya szűnt meg, rendkívüli felmondással jogviszonyt nem szüntettünk meg.

Az eltelt időszakban 1 fő kormánytisztviselővel kötöttünk PhD-képzésre tanulmányi szerződést.

Munkabelesek száma a IV. negyedévben: 3, ebből 1 fő kormánytisztviselő, 2 fő pedig közmunkás volt.

Humánpolitikai adatok 2012-re

A közfoglalkoztatottak létszáma az országos közmunkaprogram keretében: 69 fő, a Start közmunkaprogram keretében 33 fő volt. Közös megegyezéssel 23, míg rendkívüli felmondással 2 közfoglalkoztatott munkaviszonya szűnt meg.

Munkaügyi perek száma (2011. évi leépítések kapcsán): 2, ezek közül az egyik decemberben peren kívüli egyezséggel lezárult, egy pedig még folyamatban van.

Munkahelyi balesetek száma 2012-ben 5 volt, 1 esetben (munkába járás kapcsán) kormánytisztviselő, 4 esetben közmunkás szenvedett sérülést.

A 2012. évben összesen 10 kormánytisztviselő tett sikeres közigazgatási alapvizsgát, 5 fő pedig közigazgatási szakvizsgát.

Rendkívüli munka ellenértékeként megközelítőleg közterhekkkel együtt számítva 9 561 709 Ft-ot fizettünk ki 2012-ben.

A Föld Napja alkalmából munkája elismeréseképpen kitüntetésben részesült: Krnács György természetvédelmi örkerület-vezető.

Az állomány iskolai végzettsége, idegennyelv-ismerete a feladatok ellátásához szükséges szintnek megfelelő. A kötelező, illetve elrendelt képzési programokon túlmenően a munkatársak a legfrissebb ismeretek megszerzése érdekében rendszeresen és aktívan részt vesznek természetvédelmi szakmai konferenciákon, szimpóziumokon.

(A vezetői és beosztotti állomány megítélése kapcsán lásd még a 8. pontot.)

7 Az ellenőrzés feladatai

Belső ellenőrzések

Folyamatos a FEUVE rendszer szerinti ellenőrzés, illetve a megbízással dolgozó belső ellenőr a jóváhagyott ellenőrzési ütemterv szerint végzi feladatát. Utóbbi az Igazgatóság közbeszerzési eljárásainak ellenőrzését, valamint a közmunka program megvalósításának pénzügyi elszámolását ellenőrizte.

Külső ellenőrzések

2012 folyamán a Közreműködő Szervezet a „KEOP-Élőhelyrekonstrukció a Kolon-tavon” (2012. június 19.), „KEOP-Invazív fajok irtása” (tervezési szakasz; 2012.04.17.), „Élőhely-rekonstrukciós tevékenységek ellátása a KNPI területén (2012. 04. 04.; 2012. 09. 05.; 2012. 11. 27.) pályázatok kapcsán helyszíni ellenőrzést tartott.

Rendkívüli helyszíni ellenőrzést tartott a Nemzeti Környezetvédelmi és Enregia Központ Nonprofit Kft. 2012. november 21-én a „Natura 2000 élőhelyek rekonstrukciója az Alpár–Bokrosi öblözetben és a Körtvélyesi-holtágon” című KIOP-1.5.1-2005-04-00006/2 azonosítószámú projekt kapcsán, melynek kapcsán megállapodás született a projekthez kapcsolódó, de elmaradt VTT-beruházások miatti fennálló külső okból bekövetkezett hiányosságok pótlása céljából elvégzendő feladatokról.

Természetvédelmi őrszolgálat által végzett ellenőrzések a IV. negyedévben (rendőrséggel, vízi rendőrséggel, vadászati ellenőrzések stb.)

Rendőrséggel való együttműködés: 19 nap közös járőrapot teljesítettek a természetvédelmi örök. Közös ellenőrzések célja, természetvédelmi járőrszolgálat, területellenőrzések, általános körülmények ellenőrzése, illegális fakivágások keresése, védett területek ellenőrzése. További egy esetben közös együttműködés rendkívüli esemény bekövetkezésekor (illegális homokkitermelés Natura 2000

területen). Valamint december hónapban egy alkalommal a Duna szakaszon közös vadászati ellenőrzést tartottak a természetvédelmi őrök a rendőrséggel illetve a DDNPI kollégáival. (összesen 24 fő vett részt az akcióban)

Vízirendészettel való együttműködés: 15 alkalommal volt közös szolgálat, melyhez az igazgatóság gépjárművet és kisgéphajót biztosított. A közös szolgálatok célja elsősorban közös járőrszolgálat, területellenőrzések, halászati és horgászati ellenőrzések.

Katasztrófavédelemmel való együttműködés: Kisebb nád tüzesetnél történt közös oltás a katasztrófavédelem egységeivel (1 esetben)

Közigazgatásági határozatok ellenőrzése: 230 alkalommal, elsősorban kaszálás, legeltetések ellenőrzése, madárriasztási, gyérítési engedélyben leírtak betartásának ellenőrzése, egy esetben Natura 2000 területet érintő rendezvényen az engedélyező határozat előírásainak betartásának ellenőrzése.

Szervezett vadászattal kapcsolatos ellenőrzés: 50 alkalommal

8 Az államigazgatási és társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer megítélése

Az **államigazgatási partnerségi kapcsolatrendszer** hatékonyságának biztosítása céljából rendszeresen részt veszünk a Bács–Kiskun megyei Államigazgatási Kollégium ülésein, továbbá részt veszünk annak bűnmegelőzési munkacsoportjában.

Eredményesen és gyorsan működik az Ügyfélkapun keresztüli kapcsolattartás a hatósági ügyek intézése során az Alsó-Tisza-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel és az erdészeti hatósággal. Hatékonynak és harmonikusnak ítéljük a kapcsolatot a működési területünkön illetékes, szegedi, illetve budapesti székhelyű két kötevífével. A Natura 2000 területek kapcsán az erdészeti hatóság és az Igazgatóság között ugyanakkor szakmai véleménykülönbség áll fenn.

A **társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer** fejlesztése céljából két regionális polgármesteri fórumot szerveztünk 2012 negyedik negyedévében Fülöpházán, illetve a Pusztaszeri Történelmi Emlékparkban.

A természetvédő civil szervezetek közül elsősorban a regionális szervezetekkel (Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület, MME Csongrád megyei helyi csoportja stb.) van kapcsolatunk. Az országosan működő szervezetek közül egy, a Svájci Finanszírozási Alap keretében az MME és a Szent István Egyetem által megvalósítandó természetvédelmi pályázatban működik közre az Igazgatóság, továbbá a WWF Magyarország által beadott, de még el nem bírált, erdők védelmére irányuló természetvédelmi kommunikációs pályázatban is részt veszünk együttműködő félként.

A **határon túli kapcsolatépítés** keretében aktívan részt vettünk az Alsó-Tisza-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Romániával végrehajtott IPA projektjének rendezvényein.

Szerbia kapcsán sikeresen pályáztunk „*Discovery of our forgotten cultural and natural heritage in the Hungarian-Serbian border region*” címmel egy IPA-projektre.

Távoli kapcsolatok építése: a nemzetipark-igazgatóság szakmai-tudományos együttműködési megállapodást kötött a Naurzum Nemzeti Természeti Rezervátummal.

Egy fő részt vett az Europarc Federation éves közgyűlésén az Igazgatóság képviselőjében.

9 A 2012. évvel kapcsolatos célkitűzések

A feladatok végrehajtása többségében a 2012. évi tervek szerint valósult meg. Két feladat, a tűzokvédelmi konferencia szervezésében való közreműködés, illetve a nemzeti parkot bemutató szakmai kézikönyv megjelenése nem történt meg; mindkét esetben külső okból tolódtott ki a megvalósítás időpontja: az első esetében a konferencia időpontját a bonni egyezmény titkársága 2013-ra áttette, a kézikönyv kapcsán pedig eddig még nem sikerült megkapni a kiadvány megjelentetéséhez megígért szponzori támogatást.

Védetté nyilvánítás:

Megtörtént a Körös-éri Tájvédelmi Körzet védetté nyilvánításának jogszabályi kihirdetése.

Tervezett, illetve folyamatban lévő pályázatok 2012-ben

Az előzetes terveknek megfelelően tovább folytatódtak a KEOP pályázatok kivitelezései, illetve megkezdődött a 2012. év során elnyert további 7 pályázat tervezésének elindítása.

Az Igazgatóság beadott egy LIFE+ pályázatot a Böddi-szék mint kiemelten fontos, jó állapotú szikes tó rehabilitációjára.

Nem pályázati források útján megvalósításra került feladatok:

- Nem védett természeti területek védett természeti értékeinek feltárását, különös tekintettel az aktuálisan erdőtervezett erdőállományokban.
- Alvállalkozóként történő közreműködés a vadon élő gyógynövények szigorú szabályok szerinti, fenntartható hasznosítása lehetőségeinek vizsgálatára a Corvinus Egyetem Kertészettudományi Kar mint fő kedvezményezett által megvalósuló Interreg CE nemzetközi pályázatban.
- Az „Eltérő időpontban végzett kaszálások Natura 2000 gyepterületekre gyakorolt hatásának vizsgálata” című, több évesre tervezett, a Magyar Természettudományi Múzeum muzeológusai által megvalósított kutatások folytatása nemzetipark-igazgatósági közreműködéssel.
- A kezelésmenetség (mint kezelési kontroll) hatásának vizsgálata gyepi életközösségeket illetően, illetve a nagyvad kizárás hatása alföldi erdei életközösségek állománydinamikájára.
- Újabb kezelési tervek készítése, a régi tervek aktualizálásának megkezdése, különös tekintettel a védelemre tervezett területekre.
- Részvétel országos fejlesztési programokban (VTT, Duna-Tisza közti Hátság vízgazdálkodása, homokhátsági tanyák villamosítási programja).
- A Csaj-tó tórendszerében kialakított 120 ha természet közeli vizes élőhely, mocsár vízpótlása, extenzív halasítása madártáplálék céljából.
- Az Apaj-puszta felhagyott halastavi 150 ha-os vizes élőhely vízpótlása.
- A Kék vércse, a Kerecsensólyom, a Túzok és a Tartós szegfű befejezett LIFE programokból az Igazgatóságunkra háruló „after-LIFE programme” feladatainak végrehajtása.
- Gólyafészkek-tartók kihelyezése.
- További adatok gyűjtése a Duna–Tisza köze Natura 2000 jelölő, védett és fokozottan védett növény- és állatfajairól.
- Az ex lege védett területek adatbázisának további pontosítása.
- Az egyedi tájérték-kataszter elkészítésének folytatása.

Kutatás, monitorozás, kezelési/fenntartási tervek készítése

A 2012. évre kitűzött kutatási és monitorozási feladatokat maradéktalanul végrehajtottuk.

A Vidékfejlesztési Minisztérium koordinációjával az Európai Unió számára készítendő, 2013-ban esedékes hatéves jelentéshez, illetve a Natura 2000 adatbázis frissítéséhez adatgyűjtést végeztünk, illetve a pályázat útján támogatandó, az Igazgatóság működési területe által érintett 23 Natura 2000 fenntartási terv elkészítésében együttműködő félként részt vettünk.

10 Kérelmek és javaslatok. A szervezeti egység összegzett megítélése

A szervezeti egység összegzett megítélése

A 2011 tavaszán lezajlott vezetőváltás és további személyügyi intézkedések óta néhány szükséges korrekciós lépéstől eltekintve sem vezetői, sem munkavállalói kezdeményezésre nem volt szükség jelentősebb számú munkaviszony-megszűntetésre. Az 1975-ben alapított nemzetipark-igazgatóság személyi állományának első, nyugdíjba vonult generációját felváltó újabb generációja mostanra mind képzettségben, mind pedig tapasztalatban beérett, ütőképes gerinccel rendelkezik; ugyanakkor a munkatársak életkoreloszlása megfelelő humánerőforrás-politikai szempontból a jövőre nézve is.

A munkahelyi körülmények, munkaeszköz-ellátottság kielégítő, ugyanakkor a beszerzési tilalmak jelentősen megnehezítik a 21. századra nélkülözhetetlenné vált, fokozatosan amortizálódó irodai informatikai eszközök fejlesztését, pótlását.

Az Igazgatóság elsősorban agrártámogatásokból, haszonbérleti díjakból, illetve az állattartásból rendelkezik bevétellel. A költségvetési támogatások egyre csökkenő volta dacára a bevételek és kiadások egyensúlyban vannak, a pénzügyi stabilitás a jelenlegi rendszerben biztosított. Amennyiben a jogszabályi környezet esetleges változása a bevételek átstrukturálódását eredményezi, az a működőképességet súlyosan veszélyeztetheti.

KÖRÖS-MAROS NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Beszámoló jelentés a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság tevékenységéről (2012. év, ezen belül 2012.10.01. – 2012.12.31.)

1. Időjárás, természeti viszonyok, általános körülmények

A 2012-es év elején az élővilág állapotát az előző év őszi szárazsága, majd egy 3 hetes februári vastag hóborítás határozta meg, amely jelentős ad-hoc feladatokat adott a tűzokállomány védelme területén (hóeltolások, etetés megszervezése). A tavaszi időszakot csapadékhiány jellemezte. Ezt a május végi esők hatása csak átmenetileg enyhítette, mert a következő nyári hónapok megint átlag alatti csapadékmennyiséget hoztak. A szárazságot fokozta, hogy a hőségnapok száma is meghaladta a sokéves átlagot. Szeptember közepéig folytatódott a rendkívüli szárazság, ezt követően megérkeztek az őszi esők, de összességében az őszi-téli hónapok is átlag alatti csapadékmennyiséget hoztak.

A csapadékhiányos időjárás következtében a szikes gyepterületek már május végére „kiégtek”, a szikes tavak a nyár elejére kiszáradtak. Kisebb tüzek szinte valamennyi pusztai jellegű nemzeti parki részterületen előfordultak. A szikes gyepterületek a szeptemberi esők hatására megújultak, kiszáradtak, de pusztai vízállások továbbra sem alakultak ki és szikes tavainkon is csak részleges a vízborítás. A Körösökön és a Maroson is rendkívül alacsony vízállás alakult ki, a Maros helyenként gázolhatóvá vált, előfordultak az eddigi legkisebb vízállásokat megközelítő vízszintek is. A Körös-ártér hullámtéri holtágai közül a nyár végére azok is nagyrészt kiszáradtak, melyekre ez átlagos években nem jellemző. A csapadékhiány és a kánikulai meleg következtében augusztus elején a fásszárú vegetáció is száradni kezdett, részlegesen lombot hullatott.

2. A vezetés, irányítás feladatai

A Dél-Tiszántúlt a kora tavaszi időszaktól fennálló rendkívüli szárazság jellemezte, amely a szárazság kedvelő fajoknak, társulásoknak kedvezett, míg a nedvesség kedvelő fajok háttérbe szorultak. A pontos állomány felméréseken alapuló beavatkozások, intézkedések megtétele különös körültekintést igényelt a vezető beosztású munkatársaktól.

A május végi csapadéknak köszönhetően a jobb termőhelyen fekvő legelők legeltetésre még alkalmasak, azonban a kaszálók fütermése egyes térségekben minimális volt. A téli takarmány előállítását a szárazságnak köszönhetően sokkal nagyobb odafigyelést és rendkívüli döntések meghozatalát is megkövetelte. Így a nyári időszakban kiemelt irányítási és szervezési feladatot jelentett a szárazságból fakadó teendők maradéktalan ellátása. Több helyen aktív vízpótlással kellett beavatkozni, míg az állatállomány téli szálás takarmányának előállítását és a nyárvégi legelők biztosítása egyedi döntéseket igényeltek.

Szintén a rendkívüli szárazságnak köszönhetően keletkezett több helyen kisebb-nagyobb tűz a Nemzeti Parkban (Geszt, Vésztő, Székkutas). A tüzek felszámolása, a szükséges védelmi intézkedések megtörténtek, jelentős természeti kár sehol nem következett be.

Komoly szervezési és szakmai kihívást jelentett a KEOP 3.2.0 pályázat által nyújtott lehetőségek kiaknázása. Három pályázatunk előkészítése még 2011-ben megkezdődött, 2012-ben megkötésre kerültek a szerződések és megkezdődött a közbeszerzési eljárások előkészítése. A pályázati forrásból közel 750 millió Ft értékben kívánunk élőhely kezelést segítő beruházásokat végrehajtani.

Az Igazgatóság különböző pályázati források (LIFE, LIFE+, HURO, HU-SRB, KEOP, DAROP) bevonásával valósítja meg szakmai programjainak jelentős részét. Az eredményes pályázati munka, a színvonalas szakmai végrehajtás, az intézményen belüli feladatok belső rendszerezését tette szükségessé.

A Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételéhez Igazgatóságunk júliusban 59 892 hektár természetmegőrzési terület vonatkozásában nyolc pályázatot nyújtott be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. A Natura 2000 fenntartási tervek készítésének részeként megkezdtük az érintett természetmegőrzési területek (8 site, 59 892 ha) tulajdonosi adatbázisának elkészítését és a veszélyeztető tényezők felmérését. A 43/2012. (V.3.) VM rendelet módosítása révén egy további természetmegőrzési területre (HUKM20009 - Mezőhegyes-Battonyai gyepek) nyújtottunk be pályázatot december hó folyamán.

Az Igazgatóság két kiemelt szakmai tartalommal bíró kötetet (A Körös-Maros Nemzeti Park növényvilága; Crisicum VII.) jelentetett meg, ahol a szerzői közösség együttműködésének irányítása és felügyelete külön erőkifejtést követelt meg.

3. A végrehajtott szervezési, átszervezési feladatok

Jelentős szervezési – koordinációs feladatot jelentett a más szervezeteknél, különösen a vízügyi igazgatóságoknál foglalkoztatott nagyszámú közmunkás védett természeti területeken végzendő tevékenységének koordinációja. E vonatkozásban Igazgatóságunk szorosan és eredményesen együttműködik az érintett vízügyi igazgatóságokkal.

A gyeptakarítás és az egyéb területkezelési munkák nagyságrendje megkövetelte, hogy a mezőgazdasági, gépi munkákat az Igazgatóságon belül átszervezzük és egy új igazgatói utasítás keretei között szabályozzuk. A munkákat az időjáráshoz igazítva, rendkívüli munkavégzésre is ki kellett terjeszteni. Az időjárás és gazdálkodási körülményeknek megfelelően az Igazgatóság egyes munkatársainak folyamatos átirányítására volt szükség, hiszen a 24 órás szivattyús vízpótlások vagy a legelő állatállományok mozgatása megkövetelte az új feladatok maradéktalan ellátását.

Az erőgépek üzemanyag ellátását 2 új gázolaj-tartány beszerzésével próbáljuk hatékonyabbá és olcsóbbá tenni. A gázolaj felhasználást - a visszaélések elkerülése érdekében -, a beszerzéstől az üzemanyag elszámolásig szigorúan nyomon kell követni és a folyamatba ellenőrzési pontokat kellett beépíteni. A üzemanyag felhasználást a gépi munkákat rendszerező igazgatói utasítás szabályozza, míg a folyamatos ellenőrzés minden vezető kiemelt feladata.

A közmunkás munkacsoportok feladat-meghatározása, irányítása és folyamatos hatékony ellenőrzése külön intézkedéscsomag életbeléptetését tette szükségessé.

4. A szakmai irányítás fő feladatainak értékelése

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság monitoring rendszere az alábbi témaköröket tartalmazza, mely magába foglalja az országos programokat is (NBmR, Natura 2000 monitoring):

Ssz.	Témakör	2012. évi feladat
I.	A Körös-Maros Nemzeti Park élőhelytérképezése (51 125 ha)	8900 hektár
II.	Natura 2000 területek élőhelytérképezése (101 352 ha)	8900 hektár
III.	Kiemelt jelentőségű élőhelyek cönológiai monitoringja	3 mintaterület
IV.	Növénytársulások monitoringja (10 társulás, 14 mintaterület)	3 mintaterület
V.	Natura 2000 élőhelytípusok monitoringja	
VI.	Kiemelt jelentőségű növényfajok monitoringja (23 faj)	
VII.	Kiemelt jelentőségű gerinctelen fajok monitoringja	8 faj
VIII.	Gerinctelen fajok közösségi monitoringja	6 mintaterület
IX.	Vizes élőhelyek és vízfolyások halfaunisztikai monitoringja	1 vízfolyás
X.	Ritka és telepesen költő madárfajok monitoringja (42 faj)	42 faj
XI.	Vizes élőhelyek vízimadárállomány-monitoringja (3 terület)	3 terület
XII.	Kiemelt jelentőségű emlősfajok monitoringja (6 faj)	6 faj

A kizárólag a Körös-Maros Nemzeti Park területéről ismert – korábban hibrid eredetűnek tartott erdélyi hérics állományról a 2011-es évben végzett részletes mikromorfológiai és genetikai vizsgálatok kimutatták, hogy az tiszta génkészletű volgamenti hérics (*Adonis volgensis*). A tavaszi felmérés adatai alapján az állomány nagysága közel 1300 virágzó tő, az őrzés folyamatosan biztosított volt, illegális kiásás, károsítás nem történt.

Elvégeztük kis területi kiterjedésű védett löszgyepeink speciális kezelési munkáit: nádirtást, valamint kézi kaszálást a Csorvási löszgyepen és a Tatársánci ősgyepen; kaszálást és akácfasor tuskózását a Tompapusztai löszgyepen, kaszálást a kónya zsálya kondorosi termőhelyén.

Az állomány felmérési tevékenységek – részben a Nemzeti Biodiverzitás Monitorozási Rendszer keretében, részben a Natura 2000 jelölő fajok állományainak felmérése, pontosítása céljából – egész évben folynak. A Natura 2000-es skarlátbogárnak (*Cucujus cinnabareus*) az Igazgatóság területéről csak 3 régi adata volt ismert. A 2012 januárjában folytatott felmérés alapján 10 vizsgált mintavételi pontból 8-on sikerült a faj jelenlétét kimutatni.

A rendkívüli szárazság miatt a nyárvégi időszakban három helyen végeztünk ökológiai célú árasztást: Karoskúti Fehértó területi egység – 2 helyszín (8,5 hektár); Dévaványai-Ecsegi puszták területi egység - 1 helyszín (10,5 hektár).

Aktív fajmegőrzési beavatkozásokat végeztünk elsősorban kiemelten kezelt madárfajok költéséhez kapcsolódóan: veszélyeztetett fészekaljából származó tűzoktojások keltetése, tűzokcsibék nevelése, repatriálása; parlagi sas fészekörzés; veszélyeztetett fészekaljából származó parlagi sas tojások mesterséges keltetése, nevelése, majd visszahelyezése (2 fióka); haris revírek felmérése és védőzónák kijelölése (3 revír), székicsér fészekaljak felderítése, védőzóna kijelölése (1 telep), problémás fehér gólya költések sikerességének biztosítása az áramszolgáltatókkal közösen.

Igazgatóságunk címermadara a túzok. Állományváltásait országos szinkronszámlálások alapján követjük nyomon. 2012-ben a Nemzeti Parkban számlált madarak mennyisége 559 példány volt, ami enyhe növekedést jelent a korábbi évek adataihoz képest. Ez alátámasztja a faj védelmének érdekében megvalósított LIFE projekt-, ezzel fajvédelmi tevékenységünk-, és nem utolsósorban a faj érdekében kidolgozott agrár-környezetgazdálkodási célprogram eredményességét. Különösen kedvező ez az eredmény annak ismeretében, hogy az év elején bekövetkező tartós magas hóborítás az állományok elkóborlásával, s emiatt jelentős elhullások kockázatával járt. Ennek megakadályozása, az állományok helyben tartása igen nagy feladatot rótt Igazgatóságunk munkatársaira.

Hazánkban kizárólag Dévaványán van lehetőség a természetes körülmények között nem megvédhető túzok fészekaljak mesterséges felnevelésére és repatriálására (visszavadásítására). A Túzokvédelmi Állomásunkra bekerült tojásokból, 9 fiókat vadítottunk vissza sikeresen, a madarak vad csapatokhoz csatlakoztak.

A parlagisas-védelmi LIFE+ program keretében 4, a kerecsensólyom-védelmi LIFE+ program keretében 1 egyedre került műholdas adó.

A Natura 2000 hálózattal összefüggő, a Természetmegőrzési Főosztály által szabott feladatokat az adatlapok frissítésével, átalakításával, illetve a Priorizált Intézkedési Terv összeállításával kapcsolatosan a megadott határidőkre teljesítettük.

Augusztus folyamán megkezdtek annak a 142 kunhalomnak a terepi felülvizsgálatát, melyek a tavaly bekerült 253 halom mellett potenciálisan a MePAR rendszerbe kerülhetnek.

A magyar-román szakmai kapcsolatok kiépítése és folyamatos ápolása kiemelt feladata az Igazgatóságnak. Az idei esztendő első felében az Erdélyi Szigethegység Természeti Parkkal, a Marosvölgyi Természeti Parkkal és a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökséggel is tartottunk szakmai egyeztetéseket, a Magyar-Román Természetvédelmi Szakértői Munkacsoport elfogadott munkatervének megfelelően. E mellett számos társadalmi szervezet képviselőjével dolgoztunk együtt az elmúlt időszakban.

5. A gazdálkodás eredményessége

Az Igazgatóság 2012 évi költségvetésének várható alakulása:

ezer Ft-ban

Kiemelt előirányzat	Eredeti előirányzat	Támogatás elvonás	Módosított előirányzat	Teljesítés
Személyi juttatások	230 920		300 860	282 260
Munkaadókat terhelő járulékok	66 280		80 687	70 803
Dologi kiadások	569 625	17 800	991 640	766 225
Intézményi beruházási kiadások	76 580		460 356	405 375
Felújítás				
Előirányzat-maradvány átadás			1 131	1 131
Kölcsönök nyújtása			2 598	2 598
Kiadások összesen	943 405	17 800	1 837 272	1 528 392
Intézményi működési bevétel	335 745		355 292	348 914
Támogatás értékű működési bevétel	450 000		785 975	785 975
Előző évi előirányzat-maradvány átvétel			4 595	4 595
Működési célú pénzeszköz átvétel államháztartáson kívülről			6 109	6 109
Támogatás értékű felhalmozási bevétel	22 500		340 715	340 715
Felhalmozási bevétel	500		2 768	2 768
Kölcsönök megtérülése			2 618	2 618
Költségvetési támogatás	134 660	17 800	131 285	131 285
2010. évi előirányzat-maradvány igénybevétele			207 915	207 915
Bevételek összesen	943 405	17 800	1 837 272	1 830 894

Igazgatóságunk – alföldi jellegéből fakadóan – mezőgazdasági jellegű tevékenységeket is folytat. Tavaszi szántóföldi kultúrák vetésére, telepítésére 253 hektáron került sor 2012. év elején. Ezek részben fajvédelmi célokat szolgálnak, például a KEOP által támogatott fogolyvédelmi projektelemünk esetében, vagy a vonuló, telelő állományok számára

biztosítanak majd nyugodt táplálkozóhelyeket (úgynevezett „daru-földek”), másrészt állatállományunk téli takarmány ellátását hivatottak biztosítani.

Ugyancsak fajvédelmi célból – elsősorban a kékvércse élőhely igényeinek kielégítése céljából – került sor 42 hektár lucerna korai kaszálása. Az itt képződő bálákat szintén állatállományunk téli takarmányozására használjuk fel.

Az Igazgatóság területkezelésében kiemelt szerepe van a gyepgazdálkodásnak, ahol a kezelések a természeti állapot fenntartása mellett, a legeltetett állatállomány téli takarmány szükségletének előállítására irányulnak. A saját kezelésű területek 50 %-án saját géppel dolgozunk, ami az idei évben 647 hektárt tett ki. A fűtermés a rendkívüli időjárás miatt területileg változatosan alakult, a hektáronkénti bála szám 3 db-tól 12 db-ig terjedt. A 3 bála alatti gyepkezelése sem ökológiai sem ökonómiai szempontból nem indokolt.

2012 év elején (március-áprilisban) lezáruló ellési időszakban 272 magyar szürke marha borjával, és összesen 317 racka és cigája báránnyal gyarapodott állatállományunk. Ez biztosítja törzskönyvezett állományaink pótlását, a legelő állatállomány növelését, de megfelelő árualapot is biztosít az igazi hungarikumnak számító hús- és húskészítményekhez is.

Igazgatóságunk magyar szürke szarvasmarha állománya a szaporulattal elérte az 1800 egyedet. Az improduktív szürkemarha állományunk értékesítése évről évre egyre jelentősebb. A tavalyi, mintegy nyolcvan darab értékesített tinó után, 2012-ben 25%-os növekedés volt az értékesítés tekintetében. A magyar házi bivaly állományunk 2011-ben 164 egyed volt. 2012-ben a tinók értékesítése mellett az állomány létszáma elérte a 184-et.

A cigája, illetve a magyar racka állományunk 2011-ben 640 egyed volt. A jelentős állomány frissítő intézkedéseinknek, illetve a háremszerű pároztatásnak köszönhetően, a juh állományunk az év végére elérte a 680 egyedet.

A legelő állatállomány meghatározó fontosságú a védett gyepkezelés optimális kezelése szempontjából. Legelő szürke marha állományunk a nemzeti park 9 területén biztosította az optimális kezelést, ezen felül juh állományaink a Kardoskút környéki rövidfűvű szikes gyepkezelését, dévaványai bivaly állományunk pedig az ottani speciális vizes élőhelyek kezelését segítette elő.

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság állatállományának téli takarmány, illetve alomanyag előállítása minden évben jelentős feladatot jelent. A 2012-es évben sem volt ez másképp, ehhez társult a rendkívül csapadékhiányos időjárás is. Ennek következtében nagy nehézséget okozott az állatok téli szükségleteinek az előteremtése. Ennek ellenére 2012-ben 7950 bála gyepszéna, 6260 bála lucernaszéna és 8700 bála takarmány szalma került bebálázásra. Ezt a 4. negyedév során 886 bála kukoricaszárral egészítettük ki.

Az őszi munkák keretében 77 hektár gabona vetés és 306 hektár tavaszi vetésű növénykultúra talaj előkészítésére is sor került.

Igazgatóságunk több mint 2.000 ha üzemtervezett erdőterületet kezel. Ennek mintegy 60 %-a őshonos fajokból álló erdőterület. A fennmaradó mintegy 40 % erdőterület esetében a nem őshonos (nemesnyár, akác, amerikai köris) állományok cseréjét kell elvégeznünk. Ennek részeként mintegy 150 ha területen jelenleg is folyamatos erdőszítési munkákat végzünk. E mellett mintegy 120 ha területen rendelkezünk folyamatban lévő erdőtelepítésekkel. Sajnálatos módon az elmúlt évek nagy árvizei jelentős károkat okoztak erdőszítéseinkben, ezért a Körös

hullámterében több mint 60 ha területen kellett a kipusztult erdőket (helyenként 4-5 m magas, befejezett erdőszítések) teljes ismétléssel újra ültetnünk.

A fenti tevékenységek természetesen rengeteg kiegészítő, adminisztratív feladatot is adnak. Talán a legfontosabb ezek közül az agrártámogatások igénylésének, kifizetési kérelmének benyújtása, amelyre 2012-ben is sor került. Természetesen ugyanilyen fontos a feltételek betartása, a területkezeléssel kapcsolatos dokumentáció - például a gazdálkodási naplók - folyamatos vezetése, valamint a vagyongazdálkodási adatszolgáltatások teljesítése is. Kiemelendő eredmény 4770 hektár gyepterület bio minősítési rendszerbe vonása is.

A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyongazdálkodási tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 12/2012. (VI. 8.) VM utasítás rendelkezéseinek megfelelően megkezdte Igazgatóságunk a haszonbérleti pályázati eljárások lefolytatását. 2012. harmadik negyedévében mintegy 1550 hektár szántóterületre vonatkozóan, 82 db pályázat lebonyolítására került sor, mely pályázatok 25 települést érintettek.

Igazgatóságunk 2012.07.16-án 1839,4424 ha szántó művelési ágú területek gyepé történő váltásához szükséges tulajdonosi hozzájárulás megszerzése érdekében kereste meg az NFA-t. 2012.07.19.-én a KEOP és KIOP megnevezésű projektek keretében elvégzendő, 26,7518 ha kivett művelési ágú területek gyepé történő váltásához szükséges tulajdonosi hozzájárulás megszerzése érdekében kerestük meg az NFA-t. Megkereséseinket követően az NFA területi irodái augusztus hónap végén - szeptember hónap elején helyszíni szemlét tartottak az érintett területeken.

Dr. Rác András helyettes államtitkár úr 2012. november 14-i levelében kértek szerint Igazgatóságunk összeállította a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettel való vagyongazdálkodási szerződéskötéshez szükséges adatszolgáltatást. A kért adatokat, illetve elektronikus formában vagyongazdálkodásba adás indokául szolgáló okiratokat Igazgatóságunk 2012. november 29-én a Vidékfejlesztési Minisztériumban leadta. A 2012-ben vásárolt ingatlanokkal együtt összesen 1028,2114 hektár nagyságú területre kérte Igazgatóságunk új vagyongazdálkodási szerződés megkötését.

6. A humán tevékenység, személyzeti munka, képzés, továbbképzés

Igazgatóságunk a közmunka program keretében 44 főt foglalkoztatott 2012. január 17-től december 31-ig. Közülük 6 fő végezte el a motorfűrész-kezelő tanfolyamot az Országos Közfoglalkoztatási Program keretében. További 1 fő vett részt biztonsági őr, személy- és vagyonőr képzésen, amely a munkaköri feladatának ellátását tette hatékonyabbá. Közmunkásaink közül hatnak sikerült tartós elhelyezkedést találnia az elmúlt negyedévben, ami ugyan számunkra némi többletmunkát jelent, összességében azonban örömteli esemény.

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságon 2012. év folyamán 5 fő sikeresen teljesítette a közigazgatási szakvizsga kötelezettségét.

2012. februárjában egy fő kormánytisztviselő jelezte az Igazgatóság felé, hogy erdőpedagógiai szakvezető szakirányú továbbképzésen kíván részt venni. Ezt a szándékát az Igazgatóság támogatja, hiszen a képzés a közszolgálati tisztviselő munkaköri feladatainak magasabb szintű és szakszerűbb ellátását biztosítja.

Az erdészeti felügyelői munkakört ellátó kormánytisztviselő - az Igazgatóság támogatásával - 2012. június 5-én fejezte be a Szent István Egyetemen a növényorvosi mesterképzési szakot, és ezzel megszerezte az okleveles növényorvos szakképzettséget.

Egy fő okleveles természetvédelmi mérnök Msc oklevelet szerzett júniusban.

5 fő közszolgálati tisztviselő mellett, a fizikai állományból szintén 5 fő tett sikeres tűzvédelmi szakvizsgát.

2012-ben 5 fő frissítette fel a munkahelyi elsősegélynyújtáshoz szükséges ismereteit, ezzel biztosítva a látogatóközpontokban, valamint a látogatók által kedvelt egyéb bemutatóhelyeken a szakszerű elsősegélynyújtás feltételeit.

Az Igazgatóság fontosnak tartja, hogy segítse a tevékenységi köréhez illeszkedő szakképesítést nyújtó felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók számára, hogy a képző intézményben megszerzett elméleti ismereteket gyakorlati tudással is kibővíthessék. Az idei évben vadgazda mérnök, környezetgazdálkodási agrármérnök, természetvédelmi mérnök, geográfus, földrajz és pénzügyi-számviteli szakos hallgatók töltötték kötelező szakmai gyakorlatukat az Igazgatóság központjában és egyes tájegységein.

7. Ellenőrzések

2012. május 29. és június 29. között az Állami Számvevőszék ellenőrizte a Nemzeti Park Igazgatóságok feladatellátását és vagyonkezelését. A program keretében a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságnál helyszíni ellenőrzés is folyt. A vizsgálat egyrészt egy szabályszerűségi ellenőrzésből állt, amely a 2011. évi költségvetési gazdálkodásra terjedt ki, másrészt egy teljesítmény ellenőrzés jelentett, amelynek keretében az Igazgatóság feladatellátását vizsgálták 2007-2011 időszakában, elsősorban a Nemzeti Környezetvédelmi Programban foglaltakhoz viszonyítva. A vizsgálat megállapításai alapján a szükséges intézkedési tervet elkészítettük.

A Békés megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szeghalmi Katasztrófavédelmi Kirendeltsége 2012. június 12-én tartott átfogó ellenőrzést az Igazgatóság székházában, a Körösvölgyi látogatóközpontban, a Tűzokvédelmi Állomáson és a Bihari Madárvártában. Az ellenőrzés érintette a szabályzat, az oktatás, az Országos Tűzvédelmi Szabályzatban rögzített, és az intézményre vonatkozó technikai eszközök meglétére, ellenőrzési feladatok ellátására. Az ellenőrzés jelentős hiányosságot nem tárt fel, a szükséges iratok pótlása és az intézkedések végrehajtása megtörtént, az utóellenőrzés során elfogadásra került.

A 2012. január-március hónapokra vonatkozó konkrét adóbevalláshoz kapcsolódóan rendelt el iratbekérésen alapuló ellenőrzést a Nemzeti Adó és Vámhivatal Békés Megyei Adóigazgatósága. Az ellenőrzés 2012. május 8-tól 2012. június 6-ig tartott. A vizsgálat kiterjedt az I. negyedévre megállapításra kerülő általános forgalmi adó kötelezettségre, a bevallások, nyilvántartások, bizonylatok kiállításának szabályszerűségére, a könyvvezetésre vonatkozó előírások megtartására. A vizsgálat adóhatósági intézkedést igénylő megállapítást nem tett.

A Réhelyi Látogatóközpont fejlesztése tárgyában a Széchenyi Terv, Turisztikai Célelőirányzat keretéből elnyert támogatás SZT-2002-TU-12-02-03-1 számú támogatási szerződésének záró ellenőrzésére 2012. augusztus 9-én került sor. A 171,7 millió forint összköltségű projekthez

45,6 millió forint támogatást nyert az Igazgatóság. A 2002 március 1-től 2004 augusztus 31-ig tartó projekt során elkészült a Látogatóközpont főépülete a szükséges berendezéssel együtt, felépült egy önálló mosdó és főző helyiséget magába foglaló épület a látogatók számára és egy fedett külső foglalkoztató, valamint felújításra került a Látogatóközpontot ellátó kút és vízhálózat. Az ellenőrzést Magyar Államkincstár Békés Megyei Igazgatóság Állampénztári Irodája végezte. A projekt záró ellenőrzése sikeres volt, hiányosságot nem tárt fel és a támogatási szerződés zárása megtörtént.

Igazgatóságunk közel 3120 hektárral részt vesz az ÚMVP agrár-környezetgazdálkodási intézkedésében. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2011/2012-es évben ellenőrzésre jelölte Intézményünket. Az ellenőrzés a 2009. szeptember 1. és a jegyzőkönyvezés pillanatáig eltelt időszak ellenőrzését jelenti. Az előző 2 gazdálkodási év dokumentációi átadásra kerültek, a területmérések június 18-27. között zajlottak. 2012. július 9-11 között az Igazgatóságunk ellenőrzésében résztvevő, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részéről delegált társszakértő tekintette meg az MTÉT célprogramban résztvevő területeket. 2012. július 23-27 között zajlott a további dokumentációs ellenőrzés és a helyszíni ellenőrzés zárása. Igazgatóságunk az ellenőrzésen megfelelt, érdemi elmarasztalást nem kapott.

Igazgatóságunk egyes vidékfejlesztési támogatások ellenőrzésében szakértőként vesz részt. A 2011. évre vonatkozó Együttműködési megállapodás alapján végzett elszámolást 2012. július hónapban ellenőrizték az MVH Belső Ellenőrzési Főosztályának munkatársai. Az ellenőrzésen Igazgatóságunk maradéktalanul megfelelt.

További adminisztratív és ellenőrzési feladatokat jelent az agrárkörnyezetgazdálkodási programokban való közreműködés, például a téli időszakban a hóeltolások területének, tavasztól a kaszálható, illetve fennhagyandó területek kijelölése.

Az Igazgatóság botanikai adatgyűjtési rendje szerint 23 védett és fokozottan védett növényfaj állományfelmérését végezzük rendszeresen, meghatározott módszertan szerint évente vagy háromévente ismételve. Ebben az évben az alábbi 6 faj állományfelmérése történt meg: volgamenti hérics (*Adonis vologensis*), kónya zsálya (*Salvia nutans*), kishérics (*Cirsium brachycephalum*), heverő iszapfü (*Lindernia procumbens*), nyári tözike (*Leucosium aestivum*), tündérfátyol (*Nymphoides peltata*). A volgamenti hérics termőhelyén a virágzási időszakban folyamatos, napi-kétnapi rendszerességű ellenőrzést végzünk az illegális tevékenységek megelőzése érdekében.

8. Az államigazgatási és társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer

Az Igazgatóság tagja a Békés Megyei Államigazgatási Kollégiumnak, munkájában rendszeresen részt vesz. A Nemzeti Park Igazgatója a Kollégium Koordinációs Bizottságának alelnöki posztját tölti be, az előterjesztések megtárgyalása a bizottság keretei között történik.

Június végén tartotta az alakuló ülését a Körös vidéki és az Alsó-Tisza vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács, melynek tagként veszünk részt a munkájában.

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság botanikai és zoológiai monitoring rendszere 12 témakört tartalmaz, mely magába foglalja az országos programokat is (NBmR, Natura 2000 monitoring). A monitoring tevékenység mellett egyes faj- vagy élőhelyvédelmi tevékenységek előkészítése, vagy a már elvégzett beavatkozások hatásának nyomonkövetése érdekében célzott kutatásokat végzünk. Ezekben a tevékenységekben fontos szerepet játszanak a különböző

szakmai műhelyek, különösen az egyetemek és főiskolák, illetve egyéb természetvédelmi szervezetek. Példaként említhető a gerinctelen fajok kutatására irányuló együttműködés a Békés Megyei Múzeumok Igazgatóságával, a volgamenti hérics genetikai vizsgálatára irányuló kutatás a Debreceni Tudományegyetemmel, vagy a löszgyep specialista növényfajok szaporítására vonatkozó együttműködés a Szegedi Tudományegyetemmel.

A hullámtéri területeink egyik jelentős természetvédelmi szempontú problémája az adventív invazív gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) térnyerése és terjedése. A gyepek és parlagterületek, a használaton kívüli utak és csatornák esetében az elmúlt években jelentős igény mutatkozott a lakosság részéről ezen faj kivágásának és tüzelőként történő felhasználásának vonatkozásában. Az idei év őszi-téli időszakától a gyalogakác gyűjtés szervezésére, és a szociális rászorultság megítélésére helyi önkormányzatokat, és kisebbségi önkormányzatokat vontunk be. Ennek tükrében megállapodás született már a Makói Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, Magyarcsanak Község Cigány Nemzetiségi Önkormányzatával, illetve Apátfalva Község Cigány Nemzetiségi Önkormányzatával, valamint a Nagycsaládosok Szarvasi Egyesületével. E mellett előkészítés alatt van megállapodás Gyomaendrőd és Kunszentmárton városok önkormányzatával is.

Igazgatóságunk az ökoturisztika területén együttműködik a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulással, továbbá a Körösmenti Turisztikai és Kulturális Egyesülettel, mely utóbbi TDM szerveződésnek pártoló tagja is egyben.

Igazgatóságunk legkiemelkedőbb rendezvénye 2012. április 13-án Miniszter Úr látogatása, és az ehhez kapcsolódó Föld Napja ünnepség volt. Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter úr április 13-án, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság Körösvölgyi Látogatóközpontjában a Föld Napja alkalmából rendezett minisztériumi ünnepségen természetvédelmi kitüntetésekkel adta át. Az ünnepség után tartott sajtótájékoztatóon Miniszter Úr földhasználati szerződést adta át két nyertes Békés megyei pályázónak, majd ellátogatott a Körös-Maros Nemzeti Park Dévaványai-Ecsegi-puszták tájegységére, a hazai tűzokálmány egyik legfontosabb élőhelyére, ahol felkereste a Tűzokvédelmi Állomást is, a program zárásaként pedig Gyomaendrődön helyi gazdákkal találkozott.

A másik legjelentősebb esemény a TeSzedd! akció volt június másodikán, ahol az Igazgatóságunk szervezésében 8 helyszínen 115 fő 153 zsák hulladékot gyűjtött össze, megtisztítva mintegy 100 hektáros területet.

2012. június 7-10. között Igazgatóságunk részt vett a régió egyik legnépszerűbb, nagy tömegeket vonzó rendezvényén, a Csabai Sörfesztivál és Csülökparádén, ahol őshonos háziállatfajták bemutatása mellett, standdal is jelen voltak kollégáink. A Békéscsabai Városi Sportcsarnok zöldövezetében megvalósuló rendezvényen a részt vevő több mint húsz ezer ember a Nemzeti Park ökoturisztikai kínálatával, valamint őshonos magyar háziállatfajtákkal is megismerkedhetett.

Részt vettünk a Magyar Nemzeti Parkok Hetének nyitórendezvényén július 15-én és 16-án, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság által szervezett konferencián, valamint az azt követő közönségnapon, ahol Magyarország valamennyi nemzeti parkja bemutatkozott a nagyközönség számára. A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság a Magyar Nemzeti Parkok Hetén szakvezetési túsakkal készült a Kígyósi tanösvényen, a Kardoskúti Fehértónál, illetve Biharugrán. A Réhelyi- és Körösvölgyi Látogatóközpont színes programokkal várta a látogatókat.

Július 9. és 14. között a VII. Természetvédelmi Tábor zajlott le a Réhelyi Látogatóközpontban, ahová az ország számos településéről érkezett a 17 gyermek résztvevő.

Július 31-ig várta az érdeklődőket a Körösvölgyi Látogatóközpontban az „Útlelél nélkül a Föld körül” interaktív kiállítás a madárvonulásról. Augusztus hónapban „Az év természetfotósa 2011” a NaturArt Magyar Természetfotósok Szövetségének természetfotó kiállítását tekinthették meg a Körösvölgyi Látogatóközpontba érkezők.

Igazgatóságunk részt vett az augusztus 3. és 5. között, Szarvason megrendezett II. Horgász és Halas Gasztronómiai Napoknak. A gasztronómiai élmények mellett az érdeklődők megismerkedhettek a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi munkájával, idegenforgalmi kínálatával. A három nap alatt több, mint 600 fő fordult meg az Igazgatóság standjánál.

Szintén nemzeti parkunk ökoturisztikai programjait, lehetőségeit mutattuk be az augusztus 16. és 20. között zajló LikeFest elnevezésű programsorozaton Pusztatölgán. Továbbá természetismereti kvízzel, különféle környezeti nevelési játékokkal készültünk az érdeklődő gyermekek számára (a standnál az öt nap alatt közel 1000 fő járt). A rendezvényen Igazgatóságunk őshonos háziállatfajtaikat mutatott be, amely igen népszerű volt a rendezvény látogatói között.

Szeptember 8-án a Békés Megyei Vadásznapon került felavatásra Dr. Sterbetz István tiszteletére állított emléktábla, a Réhelyi Látogatóközpont múzeumi épülete előtt. A Békés Megyei Vadásznapi az OMVK területi szervezetével, a Békés Megyei Vadászszövetség és Igazgatóságunk közös szervezésében valósult meg. A rendezvény látogatottsága kimagasló volt, 3700 vendég látogatott el Réhelybe ezen a napon.

Szeptember 15-én, immár 13. alkalommal szerveztük meg Kardoskút község Önkormányzatával együttműködve a Fehértó Napját. A rendezvény helyszínéül a Körös-Maros Nemzeti Park Kardoskúti Fehértó részterülete, a Kardoskút-Pusztaközpontban található Kardoskúti Múzeum valamint a Barackosi Olvasókör szolgált. Az érdeklődőknek lehetősége volt madármegfigyelésre, őshonos magyar háziállatfajtaikat megtekintésére, különféle mesterségeket bemutató kézműves foglalkozásokon való részvételre. A szakmai programot kulturális műsorok egészítették ki. Az egész napos rendezvényen, hasonlóan a tavalyi évhez több, mint 1500 látogató vett részt.

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság kiadásában megjelent „A Körös-Maros Nemzeti Park növényvilága” című könyv, mely a nemzeti park természeti értékeit bemutató sorozat első kötete. A könyv bemutatójára október 10-én került sor Szarvason, az igazgatóság Körösvölgyi Látogatóközpontjában, ahol egyúttal fotókiállítás is nyílt a könyv felvételeiből.

December 8-án került megrendezésre a dévaványai Manófalva Oktatási Alapítványi Iskolában hagyománnyá vált „Madárkarácsony” program, amit a Réhelyi Látogatóközpont szakemberei szerveztek és vezettek. A programban az iskolások előadást hallgattak a téli madárvendégekről és a madáretetés szabályairól. A gyakorlati dolgokat is elsajátíthatták madárkalácsot gyúrtak termésekből és olajos magvakból felfűzött madáreleséget készítettek.

Nemzetközi kapcsolatok

Május utolsó hétvégéjén az Európai Nemzeti Parkok Napja alkalmából Biharugrán közös családi napot szerveztünk az Erdélyi-szigethegység Természeti Park Igazgatóság munkatársaival a HURO/1001/302 számú magyar-román határon átnyúló pályázat keretében.

Júniusban Igazgatóságunk is részt vett romániai partnerszervezetünk, az aradi központú Maros-völgyi Természeti Park Igazgatóság (Administrația Parcului Natural Lunca Muresului) második alkalommal megrendezett Maros-völgyi Természeti Park Napjának alkalmából szervezett rendezvényen, ahol színes programok várták az érdeklődőket az Aradhoz közeli Csálai Látogatóközpontban.

Június 12-13-án a HURO/1001/281 számú magyar-román határon átnyúló pályázat keretében közös ellenőrzésen vettünk részt a Temesvári Regionális Környezetvédelmi Őrség munkatársaival Arad és Temes megyében.

Augusztusban a közép- és dél-ukrajnai kunhalmok flórájának feltárásával foglalkozó ukrán és lengyel botanikusok tettek látogatást nemzeti parkunkban.

9. 2013. évre tervezett fő célkitűzések

A 2013-as év legjelentősebb feladatait az elnyert, futó pályázataink megvalósítása fogja adni.

A KEOP 3.2.0 pályázati konstrukció keretében három pályázatunk nyert. A pályázati forrásból közel 750 millió Ft értékben kívánunk élőhely kezelést segítő beruházásokat megkezdni.

Kilenc Natura 2000 fenntartási terv elkészítése mintegy 59 986,73 hektár természetmegőrzési terület vonatkozásában, szintén 2013. év jelentős feladata lesz.

2013-ban részt veszünk 3 LIFE programban:

LIFE09NAT/HU/000384 „A kerecsensólyom védelme Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és Szlovákiában” c. LIFE+ Nature and Biodiversity program

Programidőszak: 2010.10.01 - 2014.09.30. (folyamatban)

Célkitűzések: veszélyes vezetékszakaszok madárbarát átalakítása; tapasztalatátadás a romániai partnerek részére.

2012. évi eredmények: szigetelendő szakaszok felmérése

LIFE10NAT/HU/000019 „A parlagi sas védelme Magyarországon a konfliktushelyzetek kezeléséve” LIFE+ Nature and Biodiversity program

Programidőszak: 2012.01.01 – 2016.12.31. (folyamatban)

Célkitűzések: a parlagi sas állományának monitoringja, a mérgezéses esetek megelőzése, visszaszorítása.

2012. évi eredmények: rendszeres monitoring, 5 büntetőfeljelentés mérgezés gyanúja miatt

LIFE11NAT/HU/000926 „A kék vércse védelme a Kárpát-medencében” LIFE + Nature and Biodiversity program

Programidőszak: 2012.09.01. – 2018.03.01. (támogatásra kiválasztva)

Célkitűzések: demonstratív kékvércse-központú élőhelykezelés a KMNP Kardoskúti Fehértó részterületen.

2012. évi eredmények: az év utolsó negyedében megkezdődött a program végrehajtásának előkészítése

Ugyancsak részt veszünk két határon átnyúló együttműködési programban:

HURO/1001 „A Körös-Maros Nemzeti Park és a Cséffai Természeti park határon átnyúló jellegének fejlesztése” c. Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program

Programidőszak: 2012.03.01. – 2013.02.28. (folyamatban)

Célkitűzések: a KMNP Biharugra térségében lévő területei és a Cséffai Természeti Park által alkotott 13 000 hektáros határon átnyúló védett terület természetvédelmi és ökoturisztikai tevékenységeinek összehangolása, fejlesztése.

2012. évi eredmények: közös kiadványok, tájékoztató táblák készítése, a határon átnyúló természetvédelmi terület közös térképének kiadása, az igazgatóságok munkatársainak rendszeres találkozási, vízimadár- és túzokfelmérés egységes módszertan szerint.

HU-SRB/1203 „Natura 2000 lépésről-lépésre” Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program

Programidőszak: 2013.03.01. – 2014.08.30. (2012-ben benyújtott)

Célkitűzések: a túzok, a szalakóta, a kék vércse, a fekete gólya és a partifecske Csongrád és Bács-Kiskun megyei, valamint vajdasági állományának közös monitoringja és aktív védelme, valamint tapasztalatátadás az észak- és közép-bánsági Natura 2000 területek kijelöléséhez.

A minisztérium koordinálásával novemberben megkezdődött a Bonni Egyezményhez kapcsolódó Közép-európai Túzokvédelmi Megállapodás (MoU) konferenciájának szervezése, mely az igazgatóság Körösvölgyi Látogatóközpontjában kerül megrendezésre 2013. április 8 és 12. között, 13 részes tagország képviselőinek részvételével. Ez előreláthatólag Igazgatóságunk legnagyobb rendezvénye lesz 2013-ban.

Szervezünk egy Magyar-Román Természetvédelmi Konferenciát határmenti partnerszervezeteink bevonásával az igazgatóság Körösvölgyi Látogatóközpontjában 2013. február 19-20-án.

A fentieken túl részt veszünk az Európai Unió következő, 2014-2020 közötti költségvetési ciklusához kapcsolódó, élőhely-helyreállítást célzó pályázati forrására pályázati javaslatok előkészítésében.

10. Kérelmek, javaslatok. A szervezeti egység összegzett megítélése

Az Igazgatóság 2012. év teljesítette alapfeladatait, határidőn belül adatszolgáltatási és egyéb megkereséseken alapuló kötelezettségeit. Az intézmény pénzügyi egyensúlya folyamatosan biztosított volt, a takarékos költségvetés végrehajtása eredményesnek tekinthető.

Az intézmény munkáját az év során ellenőrző külső szervek (Állami Számvevőszék, Nemzeti Adó és Vámhivatal, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, Katasztrófavédelmi Igazgatóság) szankciót eredményező szabálytalanságot nem tártak fel.

A romániai partner szervezetekkel az együttműködés eredményes volt, 2 nyertes határon átnyúló pályázat projektindítóját tartottuk meg sikeresen júniusban. A szerbiai közös terepbejárások is eredményesen zárultak, a folyamatos együttműködés kereteinek kiépítése a közeljövő feladata.

Az Igazgatóság jelenlegi személyi állománya az intézményi feladatokat erősen korlátozott módon tudja ellátni, számos lehetőség kiaknázására nem biztosítja a feltételeket. A fentiek miatt az Igazgatóság létszámnövelése mindenképpen indokolt lenne.

Egyre nagyobb működési problémát jelent a központilag elrendelt beszerzési tilalom (gépjárműpark, informatikai eszközök pótlása, korszerűsítése, funkcionális bútorok) hatása, ezért részleges feloldása az eredményes munkavégzés elengedhetetlen feltétele.

Szarvas, 2013. január 8.

Tirják László
igazgató
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

ÓRSÉGI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

SZAKMAI ÍRÁSOS JELENTÉS AZ ÓRSÉGI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2012. ÉVI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE 2013 ÉV KITŰZÉSRE JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK FŐ IRÁNYAI

Balatonőszöd, 2013.01.09.

1, AZ ÉV LEGFONTOSABB CÉLKITŰZÉSEI

Természetvédelmi, tájvédelmi és erdészeti tevékenység

1. Az Igazgatóság saját kezelésében lévő gyepeinek botanikai monitoring programjának kidolgozása és elindítása, az általunk folytatott használat hatásainak pontos dokumentálására.
2. A KEOP projektek keretében történő élőhelyrekonstrukciós munkák hatásának botanikai szempontú monitorozása.
3. A fokozottan védett haris élőhely-használatának rádiótelemetriás módszerrel történő vizsgálata a faj hatékonyabb védelmének elérése érdekében.
4. Az elkészült fajmegőrzési terveink megvalósítása, négy újabb megőrzési terv elkészítése.
5. Az Alsó-Órségi erdőtervezési körzet tervezésében való intenzív részvétel, közös terepbejárások a tervezőkkel, biotikai adatok aktualizálása.
6. Két természeti értékeiben kiemelkedő erdőterület védetté nyilvánításának előkészítése. 7 db Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése.
7. A „Magas fák gyöngyei” projekt keretében a kaszálógyümölcsösök fafajtainak, nappali lepke és madár faunájának felmérése, a Csörgőalma gyümölcsös karbantartására szolgáló gépsor megvásárlása, valamint egy bemutatóház építésének elkezdése.
8. A „Harmóniában a tájjal” projekt keretében nappali lepke atlasz és lepkekalauz készítése, tájékoztató táblák készítése és a zárókonferencia megrendezése.
9. Az „Erdei élőhelyrekonstrukciók Vas megye védett természeti területein” című KEOP projekt keretében bolygatott erdei élőhelyek és a nádasdi tőzegmohás erdefenyves rekonstrukciójának megkezdése.
10. Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein c. projekt megvalósításának elkezdése.
11. Az Igazgatóság természetmegőrzési munkájának népszerűsítése túrákon, újságcikkekben és más turisztikai programok keretében.

Természetgazdálkodás

12. Az igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő gyepterületek természetvédelmi kezelése.
13. Az igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő szántókon természetvédelmi szántóföldi művelés megvalósítása.
14. A nemzeti park igazgatóságok közül az Órségi Nemzeti Park Igazgatóságnak van a legkisebb saját vagyongazdálkodott területe, a nemzeti park összterületének alig több mint 5%-a. Annak érdekében, hogy hatást tudjunk gyakorolni az Órség gazdálkodására, újabb területeket kell az igazgatóság vagyongazdálkodásába vonni.
15. A Környezet és Energia Operatív Program, Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés pályázatból bővíteni és korszerűbbé kívánjuk tenni a szarvasmarhatelepünket, valamint lótelepet szándékozunk létesíteni.

16. Magángazdálkodók segítése az agrártámogatásokban való sikeres részvétel érdekében (adminisztratív segítségnyújtás, információnyújtás, tájékoztatók, továbbképzések tartása).

17. Saját állatállományunkkal és földterületünkkel az aktuális agrártámogatások (egységes földalapú támogatás, anyatehén támogatás) és kompenzációs kifizetések igénylése (Agrár-környezetgazdálkodási program, Őshonos és veszélyeztetett állatfajták megőrzésének támogatása), feltételeinek teljesítése.

18. Magyar tarka szarvasmarha állományunk sikeres leelletése, újratermékenyítése, borjak felnevelése. A Magyar tarka Tenyésztők Egyesülete szakmai munkájában való részvétel.

19. Muraközi lóállományunk, már korábban kidolgozott tenyésztési programjának folytatása.

20. A 2009-ben kezdődő, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Tervhez tartozó Agrár-környezetgazdálkodási Programok működtetésében való aktív részvétel.

21. A muraközi ló megmentésén fáradozó nemzetközi munkacsoport munkájában való részvétel.

22. A 2008-ban meghirdetett, nem termelő beruházások támogatásának népszerűsítése, végrehajtásában, kivitelezésében való aktív részvétel.

23. Natura 2000 gyepterületekre felvehető kompenzációs támogatás igénylésének, teljesítésének segítése.

Hatósági előkészítő tevékenység

24. A vonatkozó 347/2006. (XII.23.) Korm. rendelet rendelkezése szerint a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség megkeresésére a lehető legrövidebb időn belül szakvéleményt adunk a hatósági határozatok, szakhatósági állásfoglalások elkészítéséhez. Az ügyintézés gyorsaságának elősegítésére 2012-ben át szeretnénk térni az elektronikus kapcsolattartásra a felügyelőségekkel.

Gazdasági téren

25. Központi irodaház építéshez tervekészítés, energiahatékonysági korszerűsítési pályázat beadása

26. Közmunka program lebonyolítása

27. Korábbi években megkezdett, folyamatban lévő pályázati feladatok, beruházások megvalósítása (Pityerszer-i Műemlék együttes felújítása, Apátistvánfalva-i volt határórlaktanya helyén Ökocentrum építése, Keserűszeren Kóstolóház építése, Szócén Tudásközpont építés)

28. Három KEOP pályázatot tervezünk beadni, melynek keretében új ló- és szarvasmarha istálló építését, valamint karámrendszer kialakítását tervezzük.

29. Itató kútrendszer kialakításának befejezése

30. Folyamatosan – az anyagi lehetőségek függvényében – az informatikai eszközök cseréjére lesz szükség, (valószínűleg szervercserére is), illetve a gépkocsik közül is jó volna folyamatosan néhányat lecserélni, mivel a javítások, szervizelések is sokba kerülnek.

Bemutató, oktatás, látogatás

31. Az igazgatóságunk által megkezdett környezeti nevelési programokat (szakkörök, jeles napok, természetismereti vetélkedők, erdei iskola programok) magas színvonalon próbáljuk megvalósítani a 2012-es esztendőben is.

32. Nagy hangsúlyt fektetünk a speciális természetismereti terepi bemutatóprogramok, az évközi és szezonális egyre népszerűbb garantált programok (gyalog, kerékpáron, szekéren), valamint a Magyar Nemzeti Parkok Hete rendezvény sorozat nyílt túrasorozatának lebonyolítására is.

33. Az ünnepekhez kötött hosszú hétvégéken Szalafő - Pityerszeren az Őrségi Műemlék-együttesnél a helyi hagyományokhoz és kulturális kínálatához illeszkedő népi-gasztronómiai programok fogják színesíteni a kínálatot: húsvétváró, pünkösdlő, Szent István nap, Őrségi Túranap, Tökfesztivál.

34. Előzetes bejelentkezés alapján egész évben szakvezetést nyújtunk a hozzánk látogató csoportoknak.

35. Az első hazai „ÉDEN” Kiváló úti célként méltóképpen fogjuk képviselni térségünket és hazánkat az Európai Turizmus Fórumon és más nemzetközi találkozókön.

36. A hazai ÉDEN úti célok közös programjain nemcsak részt veszünk, de aktív kezdeményezői és bonyolítói leszünk ebben az évben az Édenből-Édenbe programnak is az Írottó Natúrparkkal karöltve.

37. Továbbra is fenntartjuk a Tourinform Őrség irodát, ahol a nemzeti park területére érkező turisták színvonalas tájékoztatását valósítjuk meg ebben az esztendőben is.

38. Meglévő szálláskapacitásunkat az előző éveknek megfelelően a vendégeink megelégedésére próbáljuk üzemeltetni.

39. A turisztikai infrastruktúrafejlesztés területén NYDOP forrásból ebben az esztendőben több őrési faluval együttműködésben felújítjuk a néprajzi bemutatóhelyeket is (Pityerszeren lévő Őrségi Népi Műemlék-együttes, Pankaszi harangláb, Nagyrákosi kovácsműhely).

Társadalmi kapcsolatok terén

40. A 2012-es esztendőben az utazási kiállítások közül Budapesten kerül népszerűsítésre az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság turisztikai kínálata.

41. Speciális természetismereti túráinkkal egyes fajok és élőhelytípusok közös védelmének fontosságára kívánjuk felhívni a figyelmet.

42. Kiállítás és előadás sorozatainkkal mind Őriszentpéteren a Harmatfű Természetvédelmi Oktatóközpontban, mind Kőszegen a Bechtold István Látogatóközpontban szervesen kapcsolódunk be a térségi szemléletformálás és társadalmi élet egészébe.

43. Pályázati céljaink között szerepel a NYDOP keretein belül az Őrségtől a Vend-vidékig, a Kulturális értékek megőrzése az őrállók útján a beruházások befejezése.

44. A PaNaNeT Burgenlandi és Nyugat-Dunántúli Természetvédelmi Területek Hálózata című projekt kapcsán 2012-ben cél a ránk eső projekttalálkozók, tanulmányutak és workshopok megszervezése.

2, A VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS LEGFONTOSABB FELADATAI

1. Igazgatóságunk 450 millió, majd további 100 millió forintot kapott az úgynevezett vszt-s törvény által érintett földek kisajátítására, a feladat végrehajtása érdekében átmeneti intézkedéseket kellett hozni. Külön csoport készíti elő a földvásárlásokat, illetve kisajátításokat. Az elindított kisajátítási eljárások zajlanak, reményeink szerint ebben az évben határozat is születik a Vas Megyei Kormányhivatalban az érintett ingatlanok kapcsán.

2. Az Állami Számvevőszék átfogó ellenőrzése keretében Igazgatóságunknál 3 ellenőr majd 1 hónapig tartózkodott. A jelentés csak kisebb hibákat tárt fel, melyek megszüntetéséhez szükséges intézkedést megtettük.

3. Az Igazgatóság irodaépületének terve elkészült, engedélyeztetése folyamatban van.

4. A közmunkaprogram keretében 37 főt foglalkoztatunk, a létszámhiányból adódóan segítségükkel oldjuk meg a turisztikai, élőhelyfenntartási, állatgondozási feladataink jelentős részét. Tekintettel arra, hogy számos önkormányzat, két erdőgazdasági zrt. és a vízügyi igazgatóság is toboroz a területen közmunkásokat, problémát okoz a fluktuáló létszám folyamatos feltöltése.

5. A IX. Nemzetközi Tökfesztivál előkészítése a szervezésre társult önkormányzatokkal közösen.

3, A VÉGREHAJTOTT SZERVEZÉSI, ÁTSZERVEZÉSI FELADATOK

1. A zsebszerződések felszámolása, a vszt-s földek kisajátításának eredményes végrehajtása érdekében átmenetileg négyfős munkacsoportot hoztam létre. A csoport tagjai egyéb feladataik alól felmentést kapnak mindaddig, amíg a feladat végrehajtásra nem kerül.
2. Az újabb Nemzeti Parki Termék, illetve bemutatható hagyományos kaszáló gyümölcsös pályázat előkészítése.
3. A Nemzeti Park új irodaépületének tervei elkészültek, a hatósági engedélyek beszerzése a jelenleg zajló feladat.
4. Meghirdetésre került az „agrár-KEOP”, keretében 2 pályázatot nyújtottunk be, melyek közül az egyik már nyert, a másik elbírálása folyamatban van.
5. A keszthelyi Georgikonnal együttműködve elkészítettük a kisgazdák tevékenységét segítő oktatási programunkat, s az oktatási csomagot akreditáltattuk.
6. A természetvédelmi őrszolgálat rendszeres ellenőrzés keretében próbálja visszaszorítania területen randalírozó cross motorosokat, quadosokat. A rendőrséggel közösen több hétvégi akciót is szerveztünk, eddig azonban ez nem járt eredménnyel.
7. Az Őrség SPA teljes területére élőhelytérkép és nappali lepke térkép készíttetése.
8. Natura 2000 prioritizált intézkedési tervének elkészítésében és a 2013-as országjelentések elkészítésében való részvétel.
9. Alsó-Őrségi erdőtervezési körzethez részletszintű javaslatok leadása az erdészeti hatóság részére. Átalakító erdőtömbök bejárása és javaslatok kidolgozása.
10. Magas fák gyöngyei projekt elindítása, keserűszeri kostoló-ház engedélyes és kiviteli terveinek elkészíttetése, nappali lepke és madár felmérése elindítása.
11. 22 zala megyei település kezdeményezte településeik természeti területeinek védetté nyilvánítását és az Őrségi Nemzeti Parkba vonását. A települések vezetőinek kérésére tájékoztatót tartottunk a kezdeményezés várható hatásairól, a hozzánk küldött dokumentumokat pedig eljuttattuk a Környezetügyi Allamtitkárságra.

4, A SZAKMAI IRÁNYÍTÁS FŐ FELADATAINAK ÉRTÉKELÉSE

A minisztériumi vezetés által legnagyobb figyelemmel kísért szakfeladat a 450 millió forint költségvetéssel elindított, júliusban további 100 millió forinttal kibővített „védeltségi szint helyreállítása” kapcsán kezdeményezett vásárlások és kisajátítások voltak. Az eljárások ütemesen zajlottak.

A 2012. évben rendelkezésünkre álló összesen 550 MFt keretösszeg segítségével 34 esetben éltünk az Igazgatóság elővásárlási jogával és 320 adásvételi szerződést kötöttünk. Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság az 1450/2011. (XII. 22.) Korm. határozat szerinti keretösszegeből 272,3 ha, az 1995. évi XCIII. törvény hatálya alá tartozó terület kisajátítását indította el. A kisajátítással érintett területből 6,5 ha gyep, a többi szántó művelési ágú.

294,8 millió forint értékben vásároltunk területet, a többi pénzt kisajátítási eljáráshoz használjuk, illetve az engedélyezett módon egyéb felmerült költségeket fedez. Az adásvételi szerződéseknél a vételár szántó és gyep művelési ág esetén általában 700.000,-Ft/ha volt, erdőnél a Vidékfejlesztési Minisztériummal egyeztetett módon az erdőállomány kora alapján határoztuk meg a vételárat. Ez alól néhány Rába-menti terület kivétel. Pályázati forrásból szerettük volna megvásárolni ezeket az ártéri földrészleteket, de a pályázaton nem sikerült forrást szereznünk, így a korábbi értékbecslés szerinti összegekért a keretösszegeből vásároltuk meg őket.

Számos pályázat előkészítése folyik, melyekkel az Igazgatóság fejlesztési terveinek a megvalósítása ütemesen zajlik.

A Nemzeti Park Igazgatóságok társadalmi elfogadottságának növelése érdekében hazánkban egyedülálló módon Igazgatóságunk – a kormányprogrammal összhangban – tenyészállatokat

helyezett ki kisgazdaságokba. A programot folytatni kívánjuk. A kisgazdaságok felkarolása keretében erdészeti útmutatót készítettünk.

Elkészült Igazgatóságunkon a kisparaszti gazdaságok újraindításához átfogó tanulmány, melyet a Minisztérium illetékesei befogadtak. Az érintett gazdák számára október-december hónapokban képzést szervezünk az anyag megismertetése céljából.

Összességében az Igazgatóság vezetői szerteágazó munka keretében eredményesen végezték feladatukat.

5, A GAZDÁLKODÁS EREDMÉNYESSÉGE

Igazgatóságunkon a 2012. évi tervezett bevételek és kiadások főösszege: 313.290 e Ft., ezzel szemben az év végi módosított előirányzat 1.366.783 e Ft. *Az eredeti előirányzathoz képest az eltérést túlnyomórészt a zsebszerződések felszámolása céljából biztosított 550 m forint okozza, ezen felül pedig az EU-s projektek kapcsán átvett pénzeszköz.*

	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat 12.31-ig	Teljesítés 2012. 12.31-ig	Időarányos teljesítés %
személyi juttatások	122.540	186.983	181.744	97
járadékok	34.010	43.367	43.604	94
dologi kiadások	109.890	319.147	245.936	77
beruházási kiadások	46.850	817.286 ¹	534.827	65
összesen	313.290	1.366.783	1.006.111	74

A dologi kiadások tekintetében a módosított előirányzat és a teljesítés közti különbség (több mint 70 millió Ft) oka az EU-s projektek bonyolításához átvett pénzeszköz átvétele bevételként teljesült, azonban a kifizetések áthúzódnak a 2013. évre.

Az intézményi beruházások tekintetében a mintegy 282 milliós eltérés oka, hogy a zsebszerződések felszámolására átcsoportosított pénzeszköz teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt, azonban a kisajátítási eljárások elhúzódása miatt a kifizetésekre 2013. évben fog sor kerülni.

Igazgatóságunk a szűkös gazdasági feltételek mellett is fenn tudta tartani működőképességét, az év folyamán zökkenőmentesen tudta a bejövő számlák, illetve a bérek pénzügyi kiegyenlítését biztosítani.

6, A HUMÁN TEVÉKENYSÉG, SZEMÉLYZETI MUNKA, KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS, A VEZETŐI ÉS BEOSZTOTTI ÁLLOMÁNY ÉRTÉKELÉSE

- Igazgatóságunkon az eredményes munkavégzés érdekében számos humánpolitikai intézkedés történt. Az agrárgazdaságunk megerősítése érdekében belső átcsoportosítást hajtottunk végre, fiatal szakemberek bevonásával biztosítva a napi munkavégzést, illetve a pályázatok előkészítését.

- Az Igazgatóságunkon bonyolított 12 pályázat eredményes bonyolítása érdekében a pályázatok keretében 6 főt foglalkoztatunk szerződéses formában.

- Átmeneti intézkedéssel 4 főt átcsoportosítottunk a kisajátítási program időtartamára. Igazgatóságunk képzési programja keretében 1 fő jár doktori iskolába, 2 fő pedig köztisztviselői szakvizsgára készül.
- Igazgatóságunk a legkisebb létszámmal működő nemzeti park igazgatóság. Ennek ellenére, a hiányzó létszámot lelkesedéssel, túlórákkal pótolva feladatainkat határidőre elkészítjük

7, AZ ELLENŐRZÉS FELADATAI

A földvásárlások dokumentáltságának ellenőrzése

A közcélú munkaprogramok szabályozottságának, elszámolásának ellenőrzése

A cafetéria rendszer szabályozottságának és alkalmazásának ellenőrzése

A szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartásának ellenőrzése

A pénzgazdálkodási jogkörök gyakorlásának rendje és szabályozottsága a gazdálkodás folyamatában

Az ellenőrzés időarányosan lezajlott, komoly hiányosságot nem állapított meg.

8, AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI ÉS TÁRSADALMI PARTNERSÉGI KAPCSOLATRENDSZER MEGÍTÉLÉSE

Igazgatóságunk hagyományosan szoros kapcsolatot ápol a Vas Megyei Kormányhivatal hatóságaival, a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Igazgatósággal és a Vas megyei Rendőrkapitánysággal. Rendszeres résztvevői vagyunk a Vas Megyei Államigazgatási Kollégium rendezvényeinek. A Felügyelőség munkáját körültekintő és alapos szakértői munkával segítjük, a Rendőrkapitánysággal évtizedes, írásban is rögzített együttműködés keretében közös ellenőrzéseket hajtunk végre, illetve kölcsönösen részt vállalunk az állomány továbbképzésében.

Társadalmi kapcsolataink kiegyensúlyozottak. Számos hazai és külföldi társadalmi szervezettel állunk szoros kapcsolatban, több közös pályázatunk fut.

9. A KÖVETKEZŐ ÉVRE JAVASOLT FŐ CÉLKITŰZÉSEK

Az szervezeti struktúra átalakítása és hatékony működtetése a 2012 decemberében életbe lépett SZMSZ szerint.

Kiemelt feladat a 2013 évben:

A rendelkezésre álló keretösszegeből kisajátítási eljárások és adásvételi szerződések, illetve az elővásárlási jog érvényesítése útján tovább növeljük az állami tulajdon arányát az Őrségi Nemzeti Parkban. Ehhez önálló, csak ezzel foglalkozó csoport létrehozása, új munkaerő felvétele válik szükségessé. A feladat nagyságrendje miatt saját belső erőforrások átcsoportosításával ez a feladat már biztonsággal nem hajtható végre.

A központi irodaépület problematikájának megoldása.

Célkitűzések az új SZMSZ szerinti osztálystruktúra alapján

Őrségi Területkezelési Osztály

A meglévő és a megvásárolandó területek természetvédelmi célú, szakszerű és gazdaságos kezelése. A 2012-ben megvásárolt, és bérbe nem adandó területek saját használatba vétele, területhasználatunk szélesítése.

Szarvasmarha törzsállomány növelése: 50 vemhesüsző sikeres leellettése. 200 tehénre növelni a létszámot.

A nyertes KEOP pályázat (legelőhasznosítás) megvalósítása.
Szarvasmarha kihelyezés folytatása.
Gazdálkodóknak szakmai fórumok szervezése.
Muraközi ló visszatenyésztési program minőségi fenntartása.

Észak Vasi Területkezelési Osztály

A Chernel kertben lévő madármenhely volier rendszerének teljes újjáépítése.
Kőszegi Látogatóközpont ökoturisztikai kínálatának bővítése.
Erdei élőhelyrekonstrukciók végrehajtása a Kőszegi TK-ban.
Osztatlan közös ingatlanokban területvásárlás végrehajtása.
Színes gyűrűs jelölés bevezetése a repatriált ragadozómadarak esetében.

Természetmegőrzési Osztály

Négy Natura 2000 terület (Kenyeri reptér, Ostffyasszonyfa - Csöngői legelő, Kemenessömjéni cserjés legelő, Pinka) fenntartási tervének elkészítése.
Az összes ÖNP-n kívüli Natura 2000 terület jelölő állatfajainak felmérése a Svájci Hozzájárulás projekt keretében.
Az ÖNP kezelési tervének frissítése a zónabeosztás kidolgozása.
A kaszálógyümölcsösök természeti értékeinek feltérképezése az ÖNP területén.
Kaszáló gyümölcsösöket és termékeiket bemutató kóstolóház felépítése. (pályázatból)

Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály

Az Őrszolgálat tagjainak képzése és vizsgák letétele az új jogszabályok szerint.
Az Őrszolgálat minőségi és mennyiségi bővítése.
A területkezelések hatékonyságának növelése.
Az őrszolgálati munka bemutatása nyílt túrákon, iskolai foglalkozások során.

Üzemeltetési Osztály

Az új SZMSZ-szerint felállítandó az új osztály.
Az üzemeltetési (gyakorlati) feladatok megtervezése végrehajtása, nyilvántartási rendszerek kidolgozása.
Az osztály munkáját meghatározó részben a közfoglalkoztatási programra alapozzuk.

Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

Turisztikai infrastruktúra területén:
A rábavidéki szlovén kisebbségi területen, Apátistvánfalván (ROP-os forrásból) megépíteni és üzembe helyezni a Hármashatár turisztikai igényeit kielégítő információs centrumot.
Felépíteni és üzembe helyezni a szőcei Ökoturisztikai Fogadó épületét Szőcén (az Osztrák-Magyar határon Átnyúló Együttműködési program: Pananet projekt keretén belül).
Két régi tanösvény felújítása(Sárga liliom, Rezgönyár)és két új tanösvény kiépítése (KEOP-os forrásból).

Ökoturisztikai programfejlesztés területén:

A Nyugat-Pannon Természetvédelmi Területek hálózatában (Panamet projekt) elkészíteni az Őrségi nemzeti Park vonatkozásában a projektpartnerek közös programcsomag ajánlataihoz szükséges programrészeket.

A Hármashatáron lévő védett természeti területek természetvédelmi, ökoturisztikai együttműködési programjaihoz való aktív hozzájárulás (Európai Nemzeti Parkok Napjának megszervezése a hármashatáron).

A 10. Őrségi Tökfesztyvál méltó megszervezése.

A Pityerszeren lévő Őrségi Népi Műemlékegyüttes programkínálatának fejlesztése.

Környezeti nevelés területén:

Természetismereti szemléletformálás kiterjesztése a magyarlakta határmenti szlovén területeken.

Határon túli magyar gyerekek számára természetismereti nyári tábor szervezése.

Pályázatkezelési Osztály

A futó pályázatok szakszerű és jogszerű lebonyolítása, az új pályázati lehetőségek nyomon kísérése.

Pénzügyi és számviteli Osztály

A jogszabályi előírásoknak megfelelő működés, a pályázatok pénzügyi elszámolásának, földvásárlások lebonyolításának pénzügyi elszámolása. Az igazgatóság folyamatos likviditásának biztosítása.

10, KÉRELMEK, JAVASLATOK. A SZERVEZETI EGYSÉG ÖSSZEGZETT MEGÍTÉLÉSE

Igazgatóságunk nehéz gazdálkodási körülmények között, alacsony létszámmal végzi a munkáját. Állandó munkatársaink 10 éve dolgoznak ilyen feltételek között. Jelentős segítség ugyanakkor a közmunkaprogram, melynek keretében a teljes állandó létszámunknak megfelelő közmunkást foglalkoztatunk.

A felzárkóztatásunk kapcsán kezdeményezett ügyekből érdemi előrelépés történt a földvásárláshoz a minisztériumunk által biztosított 550 millió forint révén. A további pénzeszközök megnyitása tovább növeli az állami vagyont, s ugyancsak előrelépés, hogy az igazgatósági irodaépület terve elkészült.

A megnövekedett és többletfeladatok ellátásához további 15 statust igényeltünk.

Dr Markovics Tibor sk
igazgató